

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:Novinsko-izdavačka ustanova »Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica**UPRAVNI ODBOR:**Vesna Prčić (predsjednica)
Slaven Bačić, Ivan Gregurić,
Dražen Prčić, Zvonko Sarić,
Josip Stantić, Thomas Šujić,
Tomislav Žigmanov**DIREKTOR**

Ivan Karan

ODGOVORNA UREDNICA:

Jasminka Dulić

**POMOĆNIK I ZAMJENIK
ODGOVORNE UREDNICE:**

Zvonko Sarić

REDAKCIJA:Ivan Andrašić (Podunavlje)
Davor Bačić Palković (kultura)
Dušica Dulić (novinarka)
Zvonimir Perušić (novinar)
Dražen Prčić (sport i zabava)
Zoran Vukmanov Šimokov (fotografije)
Marijana Tucakov (pripravnica)
Željka Vukov (društvo)
Mirko Kopunović (dopisništva i korektura)
Jelena Ademi (tehnički prijelom)**TEHNIČKI UREDNIK:**

Thomas Šujić

ADMINISTRACIJA:Zdenka Sudarević
Ljubica Vujković-Lamić**LEKTORICA:** Katarina Vasiljčuk**TELEFON:** ++381 24/55-33-55

++381 24/55-15-78

++381 24/53-51-55

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69**E-MAIL:** hrvatskarijec@tippnet.rs**WEB:** www.hrvatskarijec.rs**TISAK:** »Rotografika« doo SuboticaList je registriran kod Tajništva za
informiranje Skupštine AP Vojvodine
pod rednim brojem 73.CIP - Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad
32+659.3(497.113=163.42)

Domaća zadaća

Prvom preljskom pjesmom »Kolo igra, tamburica svira« otpočelo je ovogodišnje Veliko prelo, koje je održano prošle subote u subotičkoj Dvorani sportova. Prema procjenama organizatora tradicionalna manifestacija bunjevačkih Hrvata u Subotici ove je godine uspjela okupiti preko 1300 gostiju. Veliko prelo je odavno postalo trajan znak prepoznavanja bačkih Hrvata. Prelo je svečanost na kojoj se gosti zabavljaju, a protkano je duhom iz kojega progovaraju stoljeća naših predaka. Gosti prela mogli su osjetiti kako je lijepo kada su braća zajedno, kako to i govori stara mudrost. Vrijeme je poklada, osim prela održavaju se maškare, maskenbali i treba reći kako na ovim manifestacijama suština jest, i treba biti, u očuvanju onoga što čini vezu s narodnim korijenima, dakle ne samo puko veselje.

Naše smo običaje očuvali i razvijali i pokraj nedaća u »olovnim godinama«, u vremenima kada su vjera i tradicija grubo potiskivane od strane režima. Toga više nema, ali drugačijih nedaća ne manjka niti sada – jedna od njih je financijska kriza. Ništa novo za nas još od devedesetih godina. U stanju financijskih nedaća, evo, napunili smo i jedno punoljetstvo, a za kapitalizam se ne trebamo brinuti. Stara praksa se ponavlja, u pitanju je samo još jedna recesija, poslije koje će uslijediti rast. Svaka recesija se završava oporavkom i rastom – tako je to u svijetu kapitalizma, a što se nas tiče, ako i kada budemo osjetili blagodatni oporavak, bit ćemo samo još za nekoliko godina stariji. U kapitalizmu američkog tipa malo je što idilično, mjesta zauzimaju jači i efikasniji, prilike se koriste. No, nije to samo tako u kapitalizmu, kad je bilo prilike i drug Tito se uselio u Bijeli dvor.

U sljedećih šest tjedana u Beogradu će boraviti misije koje će provjeravati primjenu »karte puta«, koja je Srbiji predana u travnju prošle godine. Dakle, europske misije počet će procjenu napretka koji je Srbija ostvarila prema eventualnom ukidanju viza. Posao ovih misija bit će usmjeren na pitanja koja se tiču pravosuđa, borbe protiv korupcije, pranja novca i zaštite podataka. Dužnosnici Europske komisije kažu kako srpska vlada, otkako je usvojen dokument »karta puta«, radi svoju domaću zadaću. Nadamo se dobroj ocjeni.

Z. S.

Miroslav Škoro, hrvatska glazbena legenda

Pjesme su kao vino, što starije to bolje.....18

HKUPD »Mostonga« iz Bača organizirala »Šokački bal«

Čuje se riječ i pjesma šokačka.....22

Prelo Mladeži Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini

Veselo do kasno u noć.....23

U Baču promoviran Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata

Predstavili se podunavskim Šokcima.....30

Skup regionalnih lidera u Beogradu

Poziv Bruxellesu da ubrza pridruživanje

EU treba pomoći lokalnim ekonomijama u regiji u svladavanju posljedica svjetske ekonomske krize, smatraju predstavnici Hrvatske, BiH, Makedonije, Crne Gore, Albanije i Srbije

Predstavnici vlada zemalja Jugoistočne Europe pozvali su Bruxelles da u ovoj godini ubrza pridruživanje zemalja regije Europskoj Uniji. U zajedničkoj izjavi sa skupa u Beogradu, održanog u utorak 3. veljače, na kojem su sudjelovali predstavnici Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Makedonije, Crne Gore, Albanije i Srbije, upućen je poziv Europskoj Uniji da ukine vize za građane tih država, te je apelirano da se dodatnim sredstvima pomogne lokalnim ekonomijama u svladavanju posljedice svjetske ekonomske

krize. Sastanak je održan pod nazivom »Evropska perspektiva Jugoistočne Europe u vremenu izazova – suočavanje s ekonomskom i energetsom krizom«.

Predstavnici Albanije nisu podržali zajedničku izjavu objašnjavajući da je beogradski skup nedovoljno službena razina za razgovor o regionalnim problemima.

Nazočnima se obratio i premijer Srbije *Mirko Cvetković*. On je izjavio kako je Vlada Srbije na svjetsku ekonomsku krizu reagovala mjerama štednje proračunskih sredstava, kao i poticajima za

proizvodnju i tražnju domaće robe. Cvetković je također kazao kako će na sljedećoj sjednici vlada usvojiti poticajne mjere za ulaganje u infrastrukturu.

Sredstvima iz proračuna, kao i kreditima međunarodnih finansijskih institucija, poticat će se ubrzana izgradnja infrastrukture, prije svega cestovnog i željezničkog pravca na paneuropskom Koridoru 10, što će osigurati veću uposlenost građevinskih tvrtki, naveo je Cvetković. Najavio je i program realizacije infrastrukturnih projekata za ovu godinu i upoznao poduzetnike iz država regije s prioritetnim infrastrukturnim projektima, kao i s projektima u sektoru energetike.

Potpredsjednik Vlade Srbije *Božidar Đelić* je izjavio kako je Europska komisija pripremila paket solidarnosti za Jugoistočnu Europu od 120 milijuna eura. On je na skupu rekao kako Europska komisija prepoznaje ekonomski značaj Jugoistočne Europe i da je solidarnost nužna, jer je regija ekonomski povezana s Europskom Unijom.

Đelić je ukazao i na značaj regionalnog povezivanja zemalja u nadvladavanju ekonomske krize, ali i energetske nestabilnosti, navodeći kako su CEFTA sporazum i trgovačka razmjena između zemalja regije pokazali da se suradnjom mogu ostvariti značajni rezultati.

U radu skupa sudjelovali su i potpredsjednik Vlade Makedonije za europske integracije *Ivica Boceviski*, ministar vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH *Mladen Zirojević*, državni tajnik za europske integracije u Ministarstvu vanjskih poslova Hrvatske *Davor Božinović*, glavni tajnik Ministarstva za europske integracije Albanije *Arben Kasahu*, pomoćnik ministra financija Crne Gore *Milorad Katnić*, kao i glavni tajnik Regionalnog vijeća za suradnju *Hido Biščević*.

Sa šefovima delegacija konferencije razgovarao je i predsjednik Republike Srbije *Boris Tadić*. Tom je prigodom on ukazao na potrebu međusobne suradnje u procesu europskih integracija zemalja regije.

Važan događaj za hrvatsku zajednicu

Upovodu šeste obljetnice pokretanja tjednika Hrvatska riječ, zaposlenicima ove ustanove čestitku su uputili predstavnici Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata.

»Primite iskrene čestitke u povodu šest godina od izlaska prvoga broja tjednika Hrvatska riječ i ustrajnosti koju su vaši uposlenici i brojni vanjski suradnici svjedočili u proteklom ne kratkom razdoblju!

Podsjećanja radi, slobodni smo ovom prigodom istaknuti kako se pojavljivanjem prvog broja vašeg tjednika, tog 31. siječnja 2003. godine, zbio iznimno važan događaj za cijelu hrvatsku zajednicu u Vojvodini, događaj koji je izazvao radost i pobudio očekivanja i nade velikog broja pripadnika hrvatske zajednice, koji su se putem tiskanog medija željeli informirati na vlastitome jeziku, u čemu su dugo bili uskraćeni.

Vama koji sada obavljate odgovorne dužnosti upravljanja, ravnanja i uređivanja, ali i svim djelatnicima i suradnicima jedinog tjednika na hrvatskom jeziku u Srbiji, čija je svrha djelovanje na profesionalnom, pravodobnom, objektivnom i nepristranom informiranju, želimo puno uspjeha u budućem radu, te da tjednik doživi nekoliko stotina puta ovakvu obljetnicu.

Tomislav Žigmanov, ravnatelj
Katarina Čeliković, menadžerica u kulturi
Ljiljana Dulić, posl.-adm. tajnica

Čestitka čelnika HNV-a

Poštovani!

Od srca čestitamo dan izlaska prvog broja tjednika »Hrvatska riječ« i želimo vam puno uspjeha u daljnjem radu.

Predsjednica IO HNV-a mr. sci. Slavica Peić
Predsjednik HNV-a Branko Horvat

HAD predstavlja doktorsku radnju Josipa Ivanovića

Hrvatsko akademsko društvo iz Subotice predstaviti će doktorsku radnju prof. dr. sci. Josipa Ivanovića na temu »Povezanost religioznosti, religijskog znanja i osobina ličnosti srednjoškolske mladeži«. Predstavljanje će biti održano u petak 13. veljače 2009. godine u Plavoj vijećnici Gradske kuće u Subotici. Početak je u 18 sati.

Održana sjednica Izvršnog odbora Hrvatskog nacionalnog vijeća

Usvojen plan poslovanja »Hrvatske riječi« za ovu godinu

Na 61. sjednici Izvršnog odbora Hrvatskog nacionalnog vijeća, održanoj u srijedu 28. siječnja, razmatran je i usvojen **prijedlog raspodjele sredstava** po natječaju Pokrajinskog tajništva za kulturu u iznosu od 560.000 dinara. U raspravi o toj točki **dnevnog reda nije sudjelovala** članica Izvršnog odbora zadužena za kulturu **Antonija Čota**, koja je **trebala biti izvjestiteljica**, jer joj, kako je navela, nije **dostavljen odgovarajući materijal**. Predsjednica Izvršnog odbora HNV-a **Slavica Peić** je obrazložila kako je u pitanju pogreška u slanju pogrešnog dokumenta (tabele) od strane resornog pokrajinskog tajništva.

Prema podržanom prijedlogu članice Izvršnog odbora **Stanislava Stantić-Prčić**, pri raspodjeli sredstava vodilo se računa da pomoć ne dobiju udruge kojima su sredstva već raspodijeljena na natječaju Pokrajinskog tajništva za propise, upravu i nacionalne manjine.

Članovi Izvršnog odbora usvojili su i plan i program poslovanja NIU »Hrvatska riječ« i plan i program nakladničke djelatnosti ove ustanove za 2009. godinu, kao i rebalans spomenutih planova i programa, koji će biti upućeni Hrvatskom nacionalnom vijeću na usvajanje. S tim u svezi, odlučeno je da se na sjednicu Vijeća, na kojoj budu razmatrani spo-

menuti planovi i programi, bude pozvana i predsjednica Upravnog odbora NIU »Hrvatska riječ« kako bi vijećnike detaljno izvijestila o sadržaju planova te odgovorila na moguća vijećnička pitanja.

Govoreći u prilog usvajanja rebalansa plana i programa rada NIU »Hrvatska riječ« i njihove

da je to dobar potez Upravnog odbora i njihovog menadžmenta. Osim toga, planiraju i otvorenje tri stalna dopisništva radi poboljšanja kvalitete lista. Glede novih uposlenika, ustanova se planira proširiti u području elektroničkih medija – osnivajući TV redakciju, što je u njihovoj ingerenciji.«

daju lista i knjiga iz nakladničke djelatnosti. Stoga čudi da je za 2009. planirano da prihod od prodaje bude manji nego realizacija u 2007. godini, u vrijeme kad je direktor bio **Zvonimir Perušić**, rekla je Čota, dodavši i kako se planom predviđa i neracionalno povećanje broja uposlenika.

Član Izvršnog odbora zadužen za gospodarstvo i financije **Joza Kolar**, koji je bio suzdržan prilikom glasanja o ovoj točki dnevnog reda, naveo je kako je potrebno obavijestiti Upravni odbor da ništa nije učinjeno na povećanju prodaje lista, što se zamjeralo bivšem vodstvu NIU »Hrvatska riječ«.

Na sjednici je bilo riječi i o zamolbama za financijsku pomoć koju su za svoje projekte tražili Zajednica Hrvata Zemuna »Ilija Okrugić« i HKC »Bunjevačko kolo« iz Subotice, međutim te zamolbe nisu razmatrane budući da financijski plan HNV-a još nije usvojen.

Inače, raspravu o pojedinim točkama koje su se našle na sjednici pratile su uzajamne grube riječi između tajnika HNV-a **Ladislava Suknovića** i članice Izvršnog odbora **Antonije Čote**.

Prema najavama, sjednica Hrvatskog nacionalnog vijeća trebala bi biti održana 14. veljače.

D. B. P.

Pripreme za hrvatski kao jezik društvene sredine

Prijedloge planova i programa za predmet jezik društvene sredine timovi ispred nacionalnih vijeća trebaju predati do 20. veljače kako bi se od 1. ožujka o njima očitovala resorna pokrajinska tijela, rekla nam je članica Izvršnog odbora Hrvatskog nacionalnog vijeća zadužena za obrazovanje **Stanislava Stantić-Prčić** nakon prošlotjednog sastanka u Pedagoškom zavodu Vojvodine, kojemu su nazočili predstavnici nacionalnih vijeća Rusina, Slovaka, Rumunja, Mađara i Hrvata.

Ispred hrvatske zajednice sastanku je uz **Stanislavu Stantić-Prčić** nazočio i **Stipan Stantić**, ravnatelj Odjela HNV-a za obrazovanje.

»Budući da je rok kratak, dogovoreno je da se prvo urade planovi za 1. i 5. razred osnovne škole, kako bi se oni uradili valjano. Ovaj će se predmet izučavati dva sata tjedno. Nastavni ciljevi i zadaci za predmet

zajednički su za sve nacionalne manjine, a na temelju njih bit će izrađeni planovi i programi«, kaže **Stanislava Stantić-Prčić**.

Koordinatorica ovoga projekta je **Danica Stefanović**, inače voditeljica Razvojnog odjela u Pedagoškom zavodu Vojvodine.

Podsjetimo, odlukom Skupštine Grada u subotičke bi škole od iduće školske godine trebali biti uvedeni predmeti mađarski i hrvatski jezik, kao jezici društvene sredine.

D. B. P.

Utorkom informacije o obrazovanju

Ured Hrvatskog nacionalnog vijeća (Preradovićeve 4) u Subotici otvoren je svakoga utorka od 12 do 16 sati za sve koji žele dobiti informacije vezane uz obrazovanje na hrvatskom jeziku. Dodatne informacije možete dobiti na telefon Ureda: 024/556-898.

Svjetska ekonomska kriza uzima maha

U opasnom zagrljaju tuđih promašaja

*Američka ekonomija usmjerena putem neumjerenih kredita, što je kasnije izazvalo hipotekarnu krizu, postala je okidač globalne recesije * Dvadeset i sedam članica EU ekonomsku krizu ublažava s 200 milijardi eura * Zbog nastale recesije ukupan broj izgubljenih poslova u svijetu trebao bi dosegnuti čak 51 milijun * Postoje različite prognoze o završetku krize, a u jednoj od najučestalijih se kaže kako bi postupni oporavak trebao započeti u drugoj polovici ove godine, te da se gospodarski rast neće približiti normalnim razinama prije druge polovice 2010. godine*

Piše: Dušica Dulić

Sjedinjene Američke Države i zemlje Europe dospjele su tijekom 2008. godine u najveću recesiju od 1929. godine. Recesija je povremeno usporavanje gospodarskih aktivnosti zbog lošeg ekonomskog stanja, a nastaje u krugu koji čine – veliki broj nezaposlenih, rast cijena, smanjena proizvodnja, novi otkazi, državni dugovi, te inflacija. Financijske institucije, pogotovo one koje su se bavile složenim i rizičnim spekulativnim instrumentima, prve su osjetile udar koji se počeo širiti u valovima te zahvatio bankarske i druge financijske kuće, prvo u SAD-u pa onda u Europi. Ozbiljnost i dalekosežnost

ove krize potvrđuju i brojni politički i ekonomski susreti na najvišim razinama na kojima se razmatra mogućnost nadvladavanja, ili, pak, ublažavanja posljedica ove recesije.

Aktualna kriza bila je povodom da se prošloga tjedna u Davosu održi petodnevni Svjetski ekonomski forum, koji je okupio velik broj političara i ekonomista iz cijelog svijeta, a ministri trgovine više od

20 zemalja obećali su tom prigodom da će surađivati, kako bi prevladali nesuglasice o liberalizaciji svjetske trgovine.

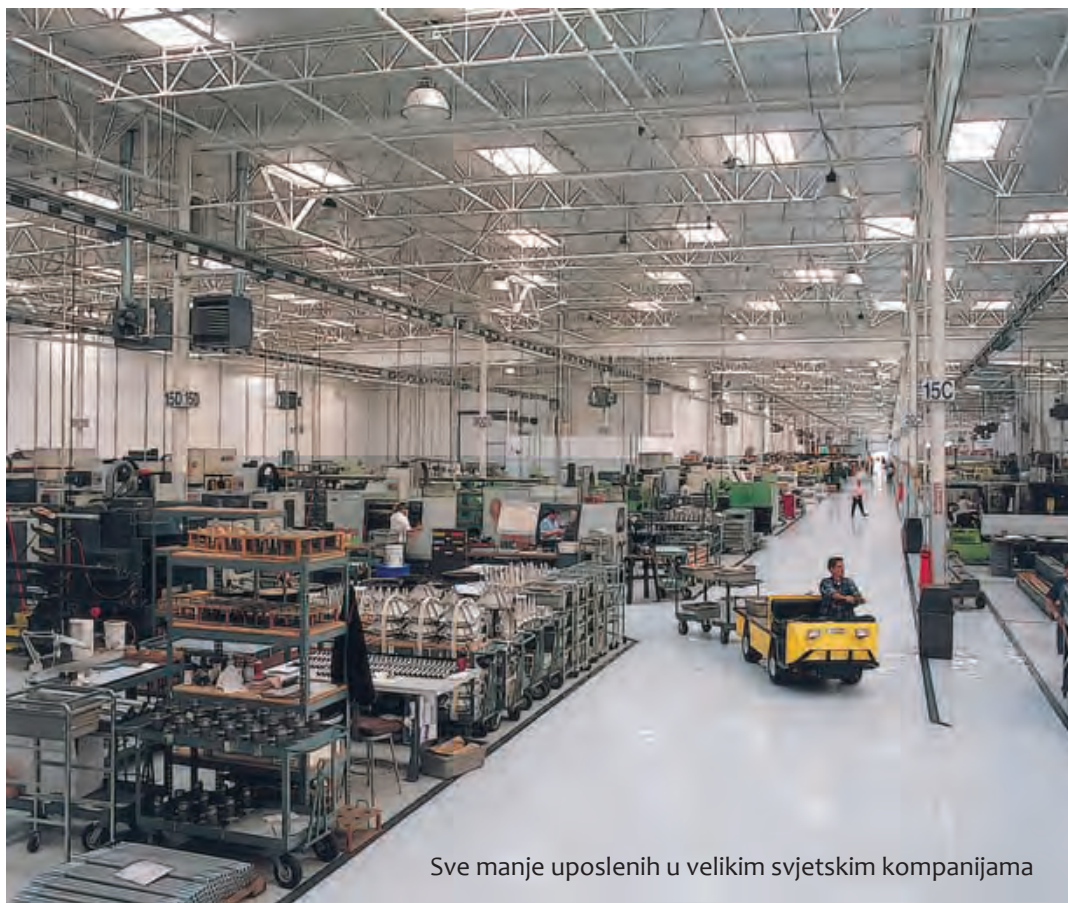
Više od dvadeset čelnika najrazvijenijih zemalja i zemalja u razvoju, kao što su: Kina, Indija, Brazil i Južna Koreja, te međunarodnih institucija, okupili su se u Washingtonu na prvom summitu skupine G-20. Veliki summit čelnika najrazvijenijih svjetskih država, koje su sve redom suočene s ekonomskom recesijom, okončan je hitnim pozivom na veću suradnju u nadzoru i regulaciji financijskih tržišta i za ulaganje dodatnih napora za jačanje nacionalnih gospodarstava diljem svijeta. U zajedničkom priopćenju, sastavljenom u šest točaka, čelnici skupine G-20 naglašavaju kako »moraju postaviti temelje za reforme koje će osigurati da se globalne krize, poput sadašnje, više ne ponove«.

Češki premijer Mirek Topolánek najavio je kako će se njegova zemlja, kao predsjedavajuća EU, usredotočiti na globalnu ekonomsku krizu, te da bi se na summitu EU, planiranom za ožujak, trebale dogovoriti i nove mjere koje bi zajednički poduzimale zemlje EU, uz već ranije dogovorene financijske injekcije za europsko gospodarstvo u visini od 200 milijardi eura.

UZROK RECESIJE: Aktualnu svjetsku financijsku krizu izazvala je skupina političkih i bankarskih lidera pogrešnim i kratkovidnim odlukama, koje su pokrenule lančanu reakciju burzanskih obrušavanja. Britanski list »Guardian« je poimence prozvao 25 političara, bankara i biznismena, među kojima su bivši američki predsjednici Bill Clinton i George Bush stariji, kao i Gordon Brown, aktualni britanski premijer. Svoj doprinos katastrofi dali su i do jučer na sva usta hvaljeni financijski čarobnjaci

Otkaz za 51 milijun uposlenih?

Prema najoptimističnijim predviđanjima Međunarodne organizacije rada, zbog nastale recesije ukupan broj izgubljenih poslova u svijetu trebao bi dosegnuti 51 milijun. Uzrok gubitka radnih mjesta bit će pad potrošnje i teži pristup bankarskim kreditima. Europski ministri rada i socijalne skrbi zaključili su da će krizu prebroditi samo oni koji će biti spremni na promjenu posla.

Sve manje uposlenih u velikim svjetskim kompanijama

s Wall Streeta, ali i široka javnost, koja je uzimala kredite preko svojih mogućnosti. U tome su u Europi prednjačili Britanci.

U Americi je zbog kraha nekoliko kompanija kriza mogla eskalirati još 2002. godine, no, zbog tadašnje intervencije, do eskalacije problema je došlo nekoliko godina kasnije. Naravno, ova kriza je mnogo jača od one koja se mogla tada dogoditi, te je zaljuljala cijeli financijski svijet. U slučaju velikih problema nastoje se utvrditi i krivci, a kao vodeći se spominje nekadašnji šef američkih federalnih rezervi *Alan Greenspan*, koji je američku ekonomiju usmjerio putem neumjerenih kredita, što je kasnije izazvalo hipotekarnu krizu, koja je postala okidač globalne recesije. On je zagovarao politiku niskih kamatnih stopa, novih financijskih instrumenata i minimalne regulacije tržišta. Određivao je smjer globalnog gospodarstva te se smatra krivim što je spekulativni kapital preusmjerio na tržište nekretnina, omogućujući liberalnim pravilima davanje bankovnih kredita za kupnju nekretnina velikoj skupini građana za koje se znalo da te kredite neće moći vratiti. Sve je to dovelo do velikog rasta cijene nekretnina zbog čega su na tom tržištu nekoliko godina svi lijepo zarađivali. Međutim, toliko su se opustili da nisu vidjeli kako prijeti pucanje. Kada je većina kredita počela dolaziti na naplatu, zavladao je šok, jer se odjednom shvatilo da su neneplativi.

PREVELIKA POTROŠNJA: Nije malen broj ekonomista u svijetu kojima je već nekoliko godina jasno da je situacija iz koje je svijet izašao s prošlom godinom bila neodrživa. Sveukupno financijsko funkcioniranje nacija usmjereno je prema neprestanom rastu. Kad taj rast stane, jer je i kao ideja neodrživ, a kamoli kao praksa, sve se ruši kao kula od karata. Osnova svake ekonomije je materijalna proizvodnja, a posljednjih godina materijalna proizvodnja izvožena je u treći svijet, jer je u »prvom svijetu« bila preskupa. Pogonski stroj ekonomije prestao je biti materijalna proizvodnja, ali je ta uloga ipak nekome trebala pripasti, pa je pripala – potrošnji. Svjedoci smo stanja u kojemu se sve manje proizvodi, ali se istodobno i sve više troši. Razna špekuliranja, rizična ulaganja i spajanja bez dugoročnih

vizija raznijeli su napuhani balon na klimavim nogama, od zapada do istoka.

Ono čemu smo trenutačno svjedoci, ubrzgavanje trilion dolara u čvorišta financijskog sustava, pokušaj je da se piramida spasi od urušavanja, odnosno da se urušavanje pretvori u polaganu eroziju – kako bi se glavni akteri mogli iz posla povući sa što manje štete.

O ulozi MMF-a i Svjetske banke u održavanju ove planetarne igre napisane su stotine tisuća stranica s naglaskom na mračnu stranu njihova djelovanja, osobito kad se radi o

krize mnoge države Zapada praktički su vratile bankarski sustav u državno vlasništvo. Ono što je, recimo, Hrvatskoj nametnuto kao uvjet uključivanja u svjetsku ekonomiju, privatizacija banaka, na cijelom se Zapadu sada provodi u obrnutom smjeru.

SVE VEĆA NEZAPOSLENOST: Prema najoptimističnijim predviđanjima Međunarodne organizacije rada, zbog nastale recesije ukupan broj izgubljenih poslova u svijetu trebao bi dosegnuti 51 milijun. Koliko je situacija ozbiljna, potvrđuje i činjenica da je samo

bit će pad potrošnje i teži pristup bankarskim kreditima. Potražnja i ulaganja država bit će jedini izvor ovogodišnjeg ekonomskog rasta, a zbog pretjeranog zaduživanja proračunski deficit bit će najveći u posljednjih 15 godina, smatra EK. Europski ministri rada i socijalne skrbi zaključili su da će krizu prebroditi samo oni koji će biti spremni na promjenu posla.

Usporavanje gospodarskog rasta u eurozoni snažno je negativno utjecalo na potražnju za izvozom zemalja u tranziciji, zbog čega je pala industrijska proizvodnja. Najpotresniji pad je u Češkoj, gdje je industrijska proizvodnja u studenom lani pala za 17,4 posto u odnosu na isto razdoblje godinu prije. Za isti je mjesec proizvodnja u Mađarskoj potonula 12 posto, a u Slovačkoj 7,1 posto.

Kriza mijenja i političku scenu pogođenih zemalja. Nakon što je rizičnom financijskom politikom Islandanima njihova vlada pružila najbolji standard na svijetu, sve se srušilo. Država je bankrotirala, krenuo je nezadrživ val otkaza, a islandska vladajuća koalicija se raspala.

Recesija se uistinu nadvila nad Amerikom i ekonomsko je stanje daleko od bajnog, što potvrđuje i brojka od 28 milijuna Amerikanaca koji se hrane zahvaljujući državnim bonovima. Samo u protekloj godini u Americi je bez posla ostalo 2,4 milijuna ljudi, što su najgori rezultati od 1945. godine. S ciljem da se priskoči u pomoć, predstavnički dom američkog Kongresa prihvatio je krajem siječnja paket gospodarskih poticaja vrijedan 819 milijardi dolara, koji će imati središnju ulogu u naporima administracije *Baracka Obame* za zaustavljanje krize i oporavak američkog gospodarstva. Nakon niza europskih zemalja i Japan je službeno objavio recesiju. Dva tromjesečja zaredom negativan rast, iako u vrlo malim postocima, od 0,1 posto i 0,9 posto, dovoljni su za priključenje u klub zemalja u recesiji.

Azijski analitičari upozoravaju kako dalekoistočno gospodarstvo može spasiti jedino Kina, a ako i ona uđe u recesiju moglo bi doći do burzovnog kraha. Kina, pak, prijeti SAD-u likvidacijom obveznica. Procjenjuje se da kineske rezerve iznose 1,33 trilijuna dolara, te da Kina posjeduje 900 milijardi dolara vrijednosti u ame-

rast BDP-a (u postocima)			
	2008.	2009.	2010.
Albanija	6	3	4
BiH	5,3	1,5	2,5
Bugarska	6	0,8	2
Crna Gora	7	2	3
HRVATSKA	2,5	1,2	2,9
Mađarska	0,8	-3	0,3
Makedonija	4,8	1	3
Rumunjska	7,8	-1	3
Srbija	5,7	0	3
Slovenija	4,2	1,4	2,5

izvor: Economist Intelligence Unit

Jedna od brojnih prognoza o kretanju BDP-a

Opasan pesimist

Latvija je otišla neuobičajeno daleko kako bi se zaštitila od nestabilnosti za vrijeme globalne financijske krize. Naime, njezina kontraobavještajna agencija uhitila je 32-godišnjeg ekonomskoga stručnjaka Dmitrija Smirnovsa zbog »prevelika pesimizma« u prognoziranju ekonomske budućnosti Latvije. Pušten je, no ostaje pod istragom zbog širenja »neistinitih informacija« i naređeno mu je da ne napušta zemlju.

urušavanju nacionalnih ekonomija i kreditnim krizama kroz koje je svijet prošao u proteklih tridesetak godina.

Banke su doživjele brutalnu krizu u proteklih devet mjeseci. Gubitci i otpisivanja dugovanja već su dosegli 335 milijardi dolara, a u razvijenim zemljama gotovo sve su banke pod udarom krize i regulatora pa smanjuju broj uposlenika. S početkom sadašnje

jednog dana, tzv. crnog ponedjeljka, krajem siječnja, najavljen otkaz za 72.000 radnika.

Gospodarstvo u 16 država Europske Unije ove će godine doživjeti pad od 1,9 posto, a bez posla bi moglo ostati čak 3,5 milijuna ljudi – ekonomska je procjena koju je objavila Europska komisija. Duboka recesija bit će najizraženija u prvoj polovici ove godine. Uzrok gubitka radnih mjesta

ričkim obveznicama. Upotrijebi li Kina ovo ekonomsko oružje nastavlja bi se daljnji pad dolara, čija je vrijednost među najnižima u povijesti.

Čak je i bogati Dubai zapao u financijsku krizu. Dok se tržište nekretnina ovog emirata počinje urušavati, velike tvrtke otpuštaju ljude, uključujući Emaar, kompaniju koja gradi najveći neboder na svijetu. Drugi projekti, poput drugog umjetnog skupa otoka kojega se planira graditi, zaustavljeni su na neodređeno.

Rusi su samo u rujnu povukli 2,5 milijardi eura iz svojih banaka, čime se ukupan iznos štednje smanjio za 1,5 posto. Moskovski dnevnik Vedomosti, pozivajući se na podatke Središnje banke, navodi kako takvog odljeva kapitala nije bilo godinama. Ako se uz sve to, spomene poražavajuća činjenica da je samo u prosincu bez posla ostalo milijun Rusa, čime je, prema podacima ruskog državnog zavoda za statistiku, u potrazi za poslom ili bez posla šest milijuna Rusa, potvrđuje se činjenica da će se posljedice ove ekonomske krize još dugo osjećati i sanirati.

Europa je dospjela u najveću recesiju nakon Drugoga svjetskog rata, a Hrvatska je jedna od rijetkih europskih država s malim izgledima za pozitivnu stopu rasta. Nakon dva negativna tromjesečja, neki ekonomski analitičari u Hrvatskoj smatraju kako bi Vlada, uloži li sve potrebne napore i pokrene određene mjere, mogla održati BDP na pozitivnoj nuli. Ako do mjera ne dođe, moguć je pad i od 5 posto. Glavni direktor Hrvatske udruge poslodavaca *Duro Popijač* ističe kako većina tvrtki u Hrvatskoj na razne načine ipak pokušava zadržati broj zaposlenika. Neke od njih, objasnio je, razmišljaju o uvođenju kraćeg radnog tjedna ili zaposlenicima isplaćuju manje od njihovih uobičajenih primanja. Uglavnom, tvrtke nastoje učiniti sve što je u njihovoj moći kako ne bi morale smanjivati broj djelatnika. U Hrvatskoj je svima više nego jasno, otegne li se ova kriza na dulje razdoblje, prelomit će se preko turizma, u kojem će ponajviše stradati sezoni.

Vlada Srbije pripremila je paket poticajnih mjera za ublažavanje krize za gospodarstvo od 122 milijarde dinara udružene državne i bankarske podrške poduzećima i građanima. Gospodarstvenici će

moći uzimati poticajne kredite od banaka, za koje će jedan dio kamata platiti država, a drugi dio sam korisnik kredita. Dužnosnici priopćavaju kako je cilj predloženih mjera rast proizvodnje i izvoza kroz povećanje likvidnosti gospodarstva i kupovne moći stanovništva.

Otkaze, zbog gubitaka, daju i najavljuju gotovo sve velike svjetske kompanije. »Sony« prvi put u 14 godina ima gubitke, nizozemski elektronski gigant »Filips« najavio je ukidanje 6000 radnih mjesta, britanski »Korus«, drugi po veličini proizvođač čelika u Evropi, otpustit će 3500 radnika, itd.

čla dolara ukoliko se netko odluči iskoristiti njen genetski materijal. Broj potencijalnih donatora sperme povećao se za 15 posto.

PROGNOZE: Prognoze svih financijskih stručnjaka uvijek su točne dok se ne pokaže sasvim suprotno. I dok su neki prije nekoliko mjeseci spremno tvrdili kako je najgore prošlo, sad su brojniji oni koji licitiraju rokom završetka krize. Što vrijeme više protječe, to su njihovi rokovi sve dalje. Prema nekima, ekonomska i politička moć SAD-a opadati će iduća dva desetljeća, a svijet će u tom razdoblju biti opasniji nego danas.

jednakima«. Američki Nacionalni ured za ekonomska istraživanja objavio je da je američko gospodarstvo u recesiji još od prosinca 2007. godine.

Direktor ekonomskih istraživanja pri OECD-u *Jorgen Elmeskov* naglasio je kako bi »postupni oporavak trebao započeti u drugoj polovici ove godine, no, gospodarski rast neće se približiti normalnim razinama prije druge polovice 2010. godine«.

Jednom kad krene oporavak na svjetskim tržištima neće dugo trebati čekati da se isto dogodi na domaćem, tj. regionalnom

Ekonomski kolaps potaknut potezima nekoliko direktora s Wall Streeta

Ova recesija je utjecala čak i na smanjenje profita mafijaša. Naime, sicilijanski mafijaški kumovi, članovi Cosa nostre, zbog gospodarske krize snizili su honorare svojim suradnicima, pokazala je istraga talijanskih državnih odvjetnika.

Uz sve navedeno, izgleda kako globalna kriza ne pogađa baš sve. Industrija seksa joj još uvijek uspješno odolijeva. U Nizozemskoj proizvođači i prodavci erotskih proizvoda dobro rade, a nema stagnacije ni u bordelima.

Ljudska dosjetljivost se često dokazuje baš u ovim teškim situacijama. U SAD-u je financijska kriza natjerala ljude da pronađu nove načine za zarađivanje, a jedan od popularnijih je prodaja spermija i jajnih stanica. Broj žena koje su ispunile prijavu za doniranje udvostručio se, što nije čudno budući da žena može zaraditi 10 tisu-

Uhićeni krivci za ekonomski kolaps

Dva bivša menadžera Bear Stearnsa – Ralf Cioffi i Matthew Tannin, uhićena su kao prvi direktori Wall Streeta koji su formalno optuženi za kolaps tržišta hipotekarnih kredita. Američko ministarstvo pravosuđa optužuje ih za obmanjivanje ulagača u hedge fondove, jer su ih uvjeravali da fondovi jako dobro posluju iako su znali za rizik kolapsa još u ožujku prošle godine. Tužiteljstvo tvrdi da posjeduje inkriminirajuće dokaze u obliku e-pošte koju su dva menadžera međusobno slala, a u kojima se pokazuje kako su obojica znala za rizike, no nisu učinili ništa kako bi spriječili kolaps. Odvjetnici poručuju da ako dođe do osuđujuće presude, obojicu čeka zatvorska kazna od sedam do deset godina.

Smatraju kako će svijet oskudijevati vodom i hranom, a da je trenutna kriza Wall Streeta samo prva faza globalnog ekonomskog preispoređivanja. Najavljuju i slabljenje uloge američkog dolara kao glavne svjetske valute, odnosno, stavljaju ga u poziciju »prvi među

tržištu. Potpun odjek financijske krize potaknute lošim hipotekama u Sjedinjenim Državama još je nejasan, no, nepredvidljive posljedice već uključuju nezaustavljivu potražnju za većom transparentnošću financijskog tržišta i njegovom boljom regulacijom. ■

Na Velikom prelu u Subotici promovirano poznato turističko odredište – Biograd na Moru

Biser Jadrana nadohvat ruke

*Sretni dobitnik glavne nagrade na tomboli Velikog prela, Vojislav Tumbas, sedam će dana provesti u gradu-kolijevci nautičkog turizma * Svjetska gospodarska kriza neće umanjiti turističku sezonu, tvrdi direktor Turističke zajednice Biograda Ivo Eškinja*

Sretni dobitnik glavne nagrade na tomboli ovogodišnjeg Velikog prela u Subotici, Vojislav Tumbas, ovoga će ljeta sa suprugom provesti sedam dana u hotelskom smještaju i na plažama u Biogradu na Moru. Tumbas se nada da će tih sedam dana za njega biti nezaboravni.

A što je ono što Vojislava Tumbasa, kao i sve druge zainteresirane koji se odluče za ljetovanje u Biogradu, tamo očekuje, za HR govori direktor ureda Turističke zajednice grada Biograda na Moru Ivo Eškinja.

AUTOCESTA ŽIVOT ZNAČI:

»Biograd je predivno mjesto za odmor«, kaže Ivo Eškinja. »Ujedno, Biograd je i kolijevka nautičkog turizma u bivšoj državi. Biograd raspolaže s oko 11.000 kreveta u hotelima, zatim tu su kapaciteti u kućnoj radinosti, te mnogobrojni kampovi koji su sve popularniji. Za sportsku razonodu na raspolaganju su 24 teniska terena, nogometni travnati stadion, bazeni, dvije sportske dvorane...«

Do Biograda na Moru, kao i do svih ostalih primorskih gradova na Jadranu, relativno je lako doći nakon što su posljednjih godina izgrađene autoceste. Srijemcima, ovisno o tome u kom mjestu žive, do autoceste treba svega nekoliko ili nekoliko desetina kilometara,

dok je našim ljudima sa sjevera Bačke potrebno znatno više, jer od Subotice do najbližeg uključanja kod Osijeka ili Županje treba proći skoro 150 kilometara.

ODAVNO POZNATO ODREDIŠTE: Da su Vojvodani, prije svega Subotičani, i u godinama prije rata za ljetni odmor često birali Biograd na Moru, za HR potvrđuje i voditelj budimpeštanskog predstavništva Hrvatske turističke zajednice, inače rođeni Subotičanin i dobar poznavatelj kretanja u turizmu Marin Skenderović:

»Subotičani su prije rata tradicionalno odlazili u Biograd na odmor«, kaže Marin Skenderović. »Ovaj dolazak predstavnika Biograda u Suboticu na neki je način nastavak ranije suradnje. I posljednjih godina na tom području ima turista s našeg područja, ali ne postoji evidencija o tome jesu li to Subotičani ili neki drugi, jer se turisti vode samo po zemlji iz koje dolaze. Dakle, u Biogradu, kao i na cijelom hrvatskom primorju, ima sve više turista iz Srbije.«

Ivo Eškinja kaže kako se u Biogradu doista može uživati u moru i na plaži, jer kiša tamo rijetko pada, a kad jedan dan i padne, sutradan kao da je nije niti bilo. »Biograd nudi i izletničke sadržaje – dnevno između 1500 i 2000

Uistinu vrijedna nagrada

»**P**resretan sam jer sam dobio uistinu jako vrijednu nagradu na tomboli«, kaže Vojislav Tumbas, dobitnik sedmodnevnog aranžmana za dvije osobe u Biogradu na Moru. »Ići ćemo moja supruga i ja. Ovo je deseti put kako sam bio na Velikom prelu i, eto, posrećilo mi se. Igrao sam uvijek tombolu, ali nikad nisam dobio ovako vrijednu nagradu, uvijek je to bila knjiga, fotoalbum ili nešto slično. Ova će godina za sve nas biti teška i nismo planirali ići na more, ali eto, sad ćemo otići. Želim pohvaliti i organizaciju Velikog prela, čini mi se da nikad nije bila na tako zavidnoj razini kao ovoga puta.«

Vojislav Tumbas i Ivo Eškinja

turista brodićima obide Kornatski arhipelag, zatim se ide na slapove Krke, te na Paklenicu, koja je poseban raritet.«

STOL OD 800 METARA: Od ljetnih manifestacija u Biogradu se gotovo svakodnevno održavaju susreti folklor i mažoretkinja, a ono što turiste najviše privlači je veliki eno-etno-eko-gastro stol, koji ima karakter svehrvatskog.

»Taj će stol i ove godine biti postavljen uz rivu, a bit će dug 800 metara«, objašnjava Ivo Eškinja. Druga velika manifestacija su

Biogradske ljetne igre, odnosno povezivanje gradova na tragu nekadašnjih Jadranskih susreta, a tu je i Biogradska turistička noć, u kojoj biogradske domaćice pripremaju hranu na način kako su to radile njihove bake, uz, naravno, puno glazbe i folklor.

SEZONA ČE BITI USPJEŠNA: Protivno nekim pesimističkim najavama, Ivo Eškinja ne očekuje slabiju turističku sezonu nego lani. Dapače, očekuje rast broja noćenja za tri posto uz cijene koje su vrijedile i prošle godine.

»Ne očekujemo da ćemo zbog krize zabilježiti minus«, kaže Eškinja. »Prošle smo godine u Biogradu ostvarili 830.000 noćenja, a da nam je u funkciji bilo i naselje sa 700 kreveta koje se renovira, imali bismo čak 900.000 noćenja. Očekujemo dobru turističku sezonu. Već po sadašnjim najavama, a i po sklopljenim ugovorima, možemo biti optimisti.«

Najčešći turisti na ovom dijelu Jadrana su: Hrvati, zatim Česi, Slovenci, Francuzi, Austrijanci, Nijemci, Slovaci. Slovenija je tradicionalno bila orijentirana prema Hrvatskoj i Biogradu i turistički djelatnici ovoga kraja sigurni su da ljubav Slovenaca prema hrvatskom primorju neće biti narušena nepovoljnim političkim kretanjima između dviju zemalja.

Z. Perušić

Biograd na Moru

Biograd na Moru, grad i luka u sjevernoj Dalmaciji, nalazi se 28 km južno od Zadra. Smješten je na malom polutoku i kopnu. Ispred grada su otoci Planac i Sv. Katarina (sa svjetionikom). Prosječna temperatura zraka u siječnju je 7° C, a u srpnju 24.5° C, s prosječnim godišnjim padalinama

od 840 mm. Osim po svojem kulturnom i povijesnom naslijeđu, Biograd je također poznat po lijepim plažama, slikovitim uvalama i raznim smještajnim pogodnostima.

Turistički razvoj Biograda počeo je između dva svjetska rata, a prvi gosti su bili Česi, koji su počeli dolaziti tijekom 1920-ih. Prvi hotel sagrađen je 1935. na mjestu današnjeg hotela Ilirija.

Predsjednik SNV-a, potpredsjednik Samostalne demokratske srpske stranke (SDSS) i zastupnik u Hrvatskom saboru dr. Milorad Pupovac

Za rješavanje problema, nužno prisustvo u vlasti

*Značajan dio našeg sporazuma s HDZ-om posvećen je promjenama obrazovnog sustava, namjera je u njega vratiti sve one ličnosti, događaje i vrijednosti koji pokazuju doprinos Srba demokratskom i civilizacijskom napretku Hrvatske * Plan za 2007. ispunjen je nešto više od 80 posto, od planiranih 1400 dodijeljeno je oko 1150 stanova * Formirani Centar za razvoj i investicije potiče osnivanje povratničkih zadruga i stvaranje klastera, zatim pomaže nerazvijenim općinama u apliciranju za sredstva domaćih i inozemnih fondova, te posreduje u povezivanju s državnim institucijama * Danas bi Srbi u Hrvatskoj mogli više pomoći u oslobađanju od negativnih posljedica prošlog rata, ali to se nedovoljno vidi*

Razgovor vodila: Dušica Dulić

Na posljednjim parlamentarnim izborima 2003. godine Samostalna demokratska srpska stranka osvojila je tri zastupnička mjesta u Saboru Republike Hrvatske, te na temelju potpisanog koalicijskog sporazuma ušla i u izvršnu vlast. Srbima povratnicima se dodjeljuju i vraćaju stanovi, osnivaju se povratničke zadruge, stvaraju klasteri, pomaže nerazvijenim općinama u apliciranju za sredstva domaćih i inozemnih fondova, posreduje u povezivanju s državnim institucijama, itd... Politički predstavnici ove zajednice zahtijevaju promjene nekoliko zakona, poput Zakona o obnovi te Zakona o zaštiti od terorističkih akata, a središnje pitanje aktualnog koalicijskog sporazuma su promjene u obrazovnom sustavu. Naravno, iz kuta srpske zajednice, rješavanje postojećih problema bi moglo biti i brže, no, sudjelovanje u vlasti je zasigurno pravi način da se započeto i planirano ostvari. Čelnik Srpskog nacionalnog vijeća dr. Milorad Pupovac je poslije zahlađenja političkih odnosa Srbije i Hrvatske, zbog podizanja tužbe i protutužbe, predložio uspostavu Savjeta povjerenja između Hrvatske i Srbije, što je naišlo na pozitivan odjek u objema zemljama.

HR: Kao glavni razlog ulaska predstavnika Srba u novu hrvatsku Vladu početkom prošle godine naveli ste namjeru da se Srbima u Hrvatskoj omoguće uvjeti za normalan život. Koliko se u proteklih godinu dana uspjelo ostvariti u svezi s pitanjem stambenog zbrinjavanja povratnika, te drugim mjerama koje omogućavaju bolje uvjete za život tamošnjih Srba?

Po posljednjim dostupnim izvješćima, iz prosinca 2008., plan za 2007. ispunjen je nešto više od 80 posto, od planiranih 1400 stanova dodijeljeno je oko 1150. Ostatak stanova je u postupku popravaka, negdje kasni dostava materijala, a imamo i dosta slučajeva da se tražila odgoda ili promjena mjesta stanovanja.

S nekoliko elemenata programa stambenog zbrinjavanja možemo biti zadovoljni – program ima konstantan ritam i smanjuje se velik zaostatak iz prijašnjih godina; gotovo svi (98 posto) koji su dobili stanove su bivši stanari, što ranije nije bio slučaj; više od 80 posto sudionika programa su Srbi povratnici, što također ranije nije bio slučaj. Poboljšana je kvaliteta stanova, a značajno je smanjen broj onih s kojima

se nije mogao uspostaviti kontakt, zahvaljujući suradnji s izbjegličkim udrugama u Srbiji.

Lošiji elementi programa – nažalost, još uvijek ima slučajeva dodjele neuvjetnih stanova; brine nas i održavanje programa (koji je za ovu godinu još ambiciozniji) u uvjetima recesije. Naravno, u budućem razdoblju moramo riješiti pitanja za koja do sada nije bilo dovoljno razumijevanja – prvenstveno pravične nadoknade za one koji se ne mogu vratiti u Hrvatsku, a izgubili su stanove; moramo ishoditi i izmjene Zakona o obnovi te Zakona o zaštiti od terorističkih akata, kako bi omogućili dobivanje odštete za one čija je imovina uništena i dosad na nju nisu imali pravo.

Jedan od značajnijih problema koji muči pripadnike naše zajednice je i »konvalidacija«, tu se stvari pokreću s nule – sredinom 2008. donesen je pravilnik kojim se omogućava dobivanje naknada. Sada Mirovinski zavod prima oko 1500 novih molbi mjesečno, no one se i dalje presporo rješavaju te ih je previše negativnih, zbog restriktivnog tumačenja zakona – stoga inzistiramo na promjenama na ovom polju.

HR: Prošli saziv Vlade Ive Sanadera ste podržavali, a u novoj Vladi i participirate. Koliko sama ta činjenica može značiti Srbima koji žive u Hrvatskoj, ili onima koji se trebaju vratiti u svoje domove?

Analize prošlog mandata pokazale su da je nužno prisustvo u izvršnoj vlasti! Pukom podrškom ne dobivamo dovoljno utjecaja (ili vlasti, ako hoćete), koji je potreban da bismo utjecali na rješavanje problema Srba u Hrvatskoj. Hrvatski parlament oslabljen je u odnosu na Vladu, ima (nažalost) reaktivnu ulogu, a mi, da bismo ubrzavali povratak i reintegraciju u svim sferama društva trebamo informacije, političku težinu, pa i sredstva koja daje tek – izvršna vlast.

HR: Otvorili ste Centar za razvoj i investicije. Čime se sve bavi i što je uspio ostvariti do sada?

Polazište za osnivanje Centra nalazi se u sloganu: »Nema jednakosti bez razvoja«.

Devedesetih godina prošlog stoljeća i početkom 2000-ih borili smo se za osnovna nacionalna i građanska prava, no, spoznali smo kako je angažman na tim poljima nedovoljan, nekad i uzaludan, ako se istovremeno ne radi i na poboljšanju ekonomskog i socijalnog položaja Srba i sredina gdje oni žive. Za sada je Centar orijentiran na jačanje i iskorištavanje poljoprivrednih potencijala krajeva uništenih ratom – potiče osnivanje povratničkih zadruga i stvaranje klastera, pomaže nerazvijenim općinama u apliciranju za sredstva domaćih i inozemnih fondova, posreduje u povezivanju s državnim institucijama. U idućoj fazi rada proširiti će svoje djelatnosti – vidimo ga kao specifičnu razvojnu agenciju, u kojoj je ono nacionalno tek jedno od polazišta.

HR: U medijima se najavljivala mogućnost uvođenja fakultativnog učenja ćirilice. Spominjalo se kako

6. veljače 2009.

Odlikovan političar i filolog

Milorad Pupovac je rođen 5. studenoga 1955. godine u mjestu Cerane Donje, kod Benkovca. Nakon završene osnovne škole odlazi u Zadar, a potom i u Zagreb, gdje završava gimnaziju. Godine 1974. upisuje studij filozofije i lingvistike na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Poslije završetka studija ostaje na Fakultetu kao asistent na lingvistici, a zatim kao docent preuzima novoosnovnu katedru za primjerenu lingvistiku i orijentalne studije. Doktorirao je filologiju. Na području znanosti o jeziku autor je više knjiga.

U politici je aktivan od kraja osamdesetih i početka višestranačja. Godine 1991. osniva nevladinu i nestranačku organizaciju Srpski demokratski forum, a osnovao je i Samostalnu srpsku stranku (SSS). U saborske klupe prvi je puta zasjeo 1995. godine. Godine 1997. nastaje Samostalna srpska demokratska stranka spajanjem sa SSS-om, a Pupovac postaje njezin potpredsjednik. Iste godine u prostorijama Srpskog kulturnog društva Prosvjeta u Zagrebu održava se osnivačka skupština Srpskog nacionalnog vijeća (SNV), s Pupovcem na čelu.

U 2001. godini predsjednik Hrvatske Stjepan Mesić odlikovao je Milorada Pupovca Redom hrvatskog pletera za osobit doprinos razvitku i ugledu Republike Hrvatske i dobrobit njezinih građana. Na posljednjim parlamentarnim izborima 2003. godine SDSS osvaja tri zastupnička mjesta u Saboru te sklapa koalicijski sporazum s Vladom Ive Sanadera.

je to dio koalicijskog sporazuma SDSS-a i HDZ-a. Kakvi su izgledi za to? Kako trenutno funkcionira obrazovanje na srpskom jeziku?

Ćirilica je i hrvatsko pismo, a zajednička povijest, te društvena i kulturna prepletanja su toliko brojna i duboka da je njeno uključivanje u obrazovni proces sasvim logično i korisno.

Značajan dio našeg sporazuma posvećen je promjenama obrazovnog sustava, u najkraćem – namjera je u njega vratiti sve one ličnosti, događaje i vrijednosti koji pokazuju doprinos Srba demokratskom i civilizacijskom napretku Hrvatske.

Inače, ovo je dio političkog dogovora koji se razvija dosta loše – osnovana je tek Uprava za obrazovanje nacionalnih manjina, unutar Ministarstva obrazovanja, dok još nema sustavnih promjena u curriculumu, nema posebnih studija niti obrazovanja kadrova, ne registriraju se manjinske škole. I ovdje se, kao i u nekim drugim područjima (npr. pravosuđu) pokazuje kako, ako nema stalne inicijative, pa i pritiska s naše strane, a za što mi jednostavno nemamo dovoljno snage, ne dolazi do dogovorenih promjena. Stoga je očito da ćemo tu, zajedno s partnerima, morati pronaći drugačiji način djelovanja.

Od proljeća prošle godine, od hrvatskog priznanja Kosova, postoji zastoj u deklariranoj politici približavanja, tužba i najava protutužbe su ga i dodatno pojačale. Mi smatramo da genocida u Hrvatskoj, na sreću, nije bilo; to pokazuju i nepristranije analize ratnih događanja, a to najavljuje i dosadašnja praksa međunarodnog suda.

HR: »Još postoji svojevrsno sljepilo u hrvatskoj politici, kada su u pitanju mogući doprinosi Srba ukupnoj poslijeratnoj obnovi Hrvatske«, izjavili ste jednom prigodom. Na što ste konkretno mislili?

Pa, ne sjećam se na što sam točno mislio u trenutku kad sam izrekao to što citirate. Međutim, Srbi su tijekom moderne zajedničke povijesti bili snažna emancipacijska sastavnica Hrvatske. Rijetka su drugačija iskustva. Danas bi Srbi u Hrvatskoj mogli više pomoći u oslobađanju od negativnih posljedica prošlog rata, oživljenog nacionalizma i oživljenih ideologija Drugog svjetskog rata, a pogotovo u stvaranju novih odnosa između Hrvatske i Srbije, ali to se nedovoljno vidi.

HR: Koliko aktualna situacija u odnosu Hrvatske i Srbije, tužba i protutužba, mogu usporiti politiku obnove i povjerenja između dvaju naroda? Kako Vi gledate na hrvatsku tužbu, te na srpsku protutužbu?

Od proljeća prošle godine, od hrvatskog priznanja Kosova, postoji zastoj u deklariranoj politici približavanja, tužba i najava protutužbe su ga i dodatno pojačale.

Mi smatramo da genocida u Hrvatskoj, na sreću, nije bilo; to pokazuju i nepristranije analize ratnih događanja, a to najavljuje i dosadašnja praksa međunarodnog suda.

Tužba je proizvod i zaostavština ratnih politika, mi razumijemo i Račanove i Sanaderove administracije u kojima nije lako odustati od nje – moguće je da bi im se priljepila etiketa »nacionalne izdaje«; no, zamjeramo im što se ne žele dovoljno »odlijepiti« od njih, raditi na njihovom nadvladavanju, već taj posao stalno i neodgovorno odlažu.

Kako je očito da same države nemaju dovoljno volje i snage to izvesti, srpska zajednica u Hrvatskoj je odlučila da neće više biti pasivna u ovom procesu – odlučili smo publicirati svjedočanstva o stradanju Srba u ratnom i poratnom vremenu, i vjerujemo da će ona doprinijeti razjašnjavanju uloga, nastanka i toka rata, te njegovih posljedica.

HR: Krajem studenoga predložili ste uspostavu Savjeta povjerenja između Hrvatske i Srbije u kojem bi bili

predstavnici parlamenata, ugledne ličnosti iz javnog života i predstavnici Katoličke crkve iz Hrvatske i Srpske pravoslavne crkve. Kako zamišljate njegov rad?

Razgovaramo o tome tko bi ušao u takav savjet. Kako je riječ o dugoročnoj instituciji, treba dobro odabrati i planirati način rada i dnevni red. Nadam se da ćemo uskoro moći reći nešto određenije.

HR: Zastupnici u srbijanskom parlamentu su podržali Vašu ideju. Kakav odjek ona ima u Hrvatskoj, prije svega u Vladi Ive Sanadera?

I ovdje postoji podrška znatnog dijela članova Sabora, a i sam je premijer izrazio nejavnu podršku. Dakle, i ovdje je odjek bio i ostao dobar.

HR: Kada bi taj Savjet mogao zaživjeti?

S obzirom na sve obveze i s obzirom na potrebne konzultacije, nije realno da se to dogodi prije proljeća.

HR: U medijima se često pisalo o tome kako srpski kapital nije dobrodošao u Hrvatskoj. Kako Vi vidite ovu problematiku? Koliko je takvo pisanje u medijima opravdano?

Činjenica je da su investicije – srpska ulaganja u Hrvatsku mnogo manja nego hrvatska

Analize prošlog mandata pokazale su kako je nužno prisustvo u izvršnoj vlasti! Pukom podrškom ne dobivamo dovoljno utjecaja (ili vlasti, ako hoćete), koji je potreban da bi utjecali na rješavanje problema Srba u Hrvatskoj... Mi, da bi ubrzavali povratak i reintegraciju u svim sferama društva trebamo informacije, političku težinu, pa i sredstva koja daje tek – izvršna vlast.

u Srbiju, i da se to ne može pripisati samo prodornijem hrvatskom kapitalu ili sposobnijoj hrvatskoj ekonomiji. Uz generalnu zatvorenost i neprilagođenost hrvatskog tržišta (a Hrvatska je i ove godine pala na ljestvici konkurentnosti) radi se i o političkim uvjetovanostima – zadržavanju neproduktivne, crno-bijele optike iz 90-ih, one koja »zamrzava« ratne pozicije i koja šteti i jednom i drugom gospodarstvu, i jednom i drugom društvu.

HR: Nedavno ste boravili u Subotici, gdje ste se susreli s predstavnicima hrvatske zajednice u Srbiji. Suradujete li s njima, kakvim ocjenjujete njihov položaj?

Drago mi je da sam bio u Subotici i što sam vidio kako se položaj tamošnjih Hrvata popravlja. Unaprijed se veselim rješavanju problema koji postoje i novom susretu sa sredinom i zajednicom u kojoj se dobro osjećam.

Predsjednici SNSD-a, SDA i HDZ-a BiH dogovorili novi preustroj države

Podijelili BiH na četiri dijela

Dogovorena je podjela Bosne i Hercegovine na četiri teritorijalne jedinice koje bi trebale imati administrativna sjedišta u Banjaluci, Sarajevu, Mostaru i Tuzli

Piše: Arijana Beus

Predsjednici HDZ-a BiH Dragan Čović, SNSD-a Milorad Dodik i SDA Sulejman Tihić dogovorili su podjelu Bosne i Hercegovine na četiri teritorijalne jedinice koje bi trebale imati svoja administrativna središta u Banjaluci, Sarajevu, Mostaru i Tuzli.

Prema zajedničkoj izjavi koju su čelnici ove tri stranke potpisali na sastanku u Banjaluci, BiH je decentralizirana država organizirana na tri razinama vlasti. Središnja razina vlasti sastavljena je od četiri teritorijalne jedinice, gdje je svaka teritorijalna jedinica zasnovana na diobi vlasti na zakonodavnu, izvršnu i sudsku. Koje općine će ulaziti u koju teritorijalnu jedinicu još uvijek nije dogovoreno, a razgovorai o tome vodit će se 23. veljače u Mostaru.

JAVNOST PODIJELJENA: U potpisanom dokumentu se ističe kako je BiH suverena država u međunarodno priznatim granicama, kao i da je BiH demokratska, socijalna i sekularna država zasnovana na vladavini prava i načelu diobe vlasti na zakonodavnu, izvršnu i sudsku.

Međutim, javnost je nakon ovog dogovora potpuno podijeljena, osobito jer nikome nije jasno hoće li se dogovorena teritorijalna podjela države odnositi na cijelu državu BiH, ili pak samo na jedan njen dio, odnosno na Federaciju, dok bi Republika Srpska ostala netaknuta.

Naime, predsjednik SNSD-a Milorad Dodik izjavio je kako je u razgovorima o uređenju BiH čelnicima SDA Sulejmanu Tihiću i HDZ-a BiH Draganu Čoviću jasno stavljano do znanja da je Republika Srpska neupitna i da će njena granica, ako dođe do korekcije, biti korigirana samo za dio

teritorije koji Srpskoj nije pripao, a pripada joj prema Daytonskom mirovnom sporazumu. Dodik je također naglasio kako se nakon razgovora u Banjaluci ništa ne mijenja, a da se nove teritorijalne jedinice uvode u Federaciji u kojoj bi, osim još jednog entiteta ili federalne jedinice, bio uspostavljen i distrikt Sarajevu.

Sulejman Tihić, Milorad Dodik i Dragan Čović nakon sastanka u Banjaluci

»RS nije upitna, prije će se raspasti BiH nego što će nestati RS«, rekao je Dodik.

PREUSTROJ CIJELE DRŽAVE: No, s druge strane, predsjednici HDZ-a BiH Dragan Čović i SDA Sulejman Tihić tvrde da će se raditi preustroj cijele države.

Dragan Čović kaže kako na sastanku trojice političkih čelnika u Banjaluci nije bilo riječi o tome koje će općine ući u sastav budućih teritorijalnih jedinica i kako je crtanje karata posljednja stvar koja će biti urađena.

»Mi smo srednju razinu vlasti nazvali teritorijalnim jedinicama i o tom pitanju ćemo tek razgovarati i utvrditi jesu li to federalne

jedinice ili neko drugo rješenje«, istaknuo je Čović i izrazio uvjerenje kako će, po pitanju prelaska entitetskih granica, u budućem ustavnom uređenju BiH biti dovoljno fleksibilnosti. Čović je naglasio kako bi trebale biti formirane četiri teritorijalne jedinice čiji će administrativni centri biti u Banjaluci, Sarajevu, Mostaru i

lo, postignuti dogovor izazvao je i brojne reakcije. Tako iz HDZ-a 1990. dogovor ocjenjuju preopćenitim i kontradiktornim te postavljaju pitanje je li jedna od četiri teritorijalne jedinice RS u sadašnjim granicama te je li potpisana podjela BiH na četiri jedinice od koje su tri na prostoru sadašnje Federacije?

Javnost je nakon dogovora potpuno podijeljena, osobito jer nikome nije jasno hoće li se dogovorena teritorijalna podjela države odnositi na cijelu državu BiH, ili pak samo na jedan njen dio.

Najoštriji u podjelama je bio Haris Silajdžić, bošnjački član Predsjedništva BiH i predsjednik Stranke za BiH koji je rekao kako njegova stranka nikada neće pristati na ovakav dogovor.

On je optužio Tihića i Čovića da su pristali na etničku podjelu zemlje.

»Zar je moguće da u Federaciji postoje politički lideri koji misle da imaju prava odreći se Posavine, stvoriti hrvatski entitet sa 'stolnim gradom Mostarom', bošnjački narod sabiti u tuzlansku, zeničku i bihačku enklavu, oduzeti Distrikt Brčko državi BiH i dodijeliti ga entitetima...? Ovi ciljevi nisu mogli biti ostvareni ni agresijom na BiH, a još manje mogu biti postignuti političkom kapitulacijom bilo kojeg samozvanog nacionalnog lidera«, naglasio je Silajdžić, napominjući kako SBiH nikad neće dopustiti uništenje i podjelu BiH.

Tuzli, dodajući kako to nije sporno bez obzira što nije zapisano u izjavi iz Banjaluke.

Čelnik SDA Sulejman Tihić naveo je kako su dogovorene četiri teritorijalne jedinice plus Distrikt Brčko, koje će biti organizirane po principu ekonomskih regija. Također je istaknuo kako se preustroj odnosi na teritorij čitave države.

»Meni je bitno da ne budu tri jedinice i da ne ostanu dvije, kako je sada. Nismo ni rekli kako ćemo zvati srednji nivo – regija, entitet, kanton, provincija ili nešto drugo«, kaže Tihić.

OŠTRE REAKCIJE NA DOGOVOR: Kako se i očekiva-

U organizaciji Hrvatskog kulturnog centra »Bunjevačko kolo« iz Subotice

Veselo i svečano proslavljeno bunjevačko Veliko prelo

Ansambl »Hajo«

Hrvatski kulturni centar »Bunjevačko kolo« i ove je godine uspješno organizirao tradicionalno Veliko prelo u Dvorani sportova u Subotici. Okupljene goste pozdravio je predsjednik Centra *Ivan Stipič*, a prelo je otvorio gradonačelnik Subotice *Saša Vučinić*, domaćin Velikog prela. Na ovoj najvećoj pokladnoj manifestaciji bačkih Hrvata okupilo se oko 1300 gostiju. I ovoga puta svečanost je počela pjesmom *Nikole Kujundžića* »Na veliko prelo«, koja je danas poznata pod nazivom »Kolo igra, tamburica svira«. Pjesma je prvi put izvedena davne 1879. godine, kada je ova manifestacija u organizaciji Pučke kasine prvi put javno održana. Pjesmu je otpjevao orkestar HKC »Bunjevačko kolo« uz pratnju ansambla »Hajo«, nakon čega se ansambl predstavio izvedbom tradicijskog plesa »Bunjevačko momačko kolo«.

U daljnjem tijeku programa goste je zabavljao subotički ansambl »Hajo«, a proglašeni su i dobitnici nagrada na natječaju »Za najlipču preljsku pismu«. Prvu nagradu je osvojio *Lazar Francisković* pjesmom »O Marinu 2009.«, dok su druga i treća nagrada pripale *Bori Karadži*.

Druga nagrađena pjesma nosi naziv »Sve nas veže prelo«, a treća »Brinu moji na salašu«.

Održan je i izbor za najljepšu prelju. Natjecalo se 12 mladih djevojaka. Za najljepšu je prema glasovima gostiju izabrana *Dijana Nimčević*. Za prvu pratilju izabrana je *Ana Ivanković*, a za drugu pratilju *Valentina Kujundžić*. Uručeni su im prigodni darovi brojnih sponzora prela, a po starom običaju među darovima našle su se i radene papuče kao dar odbora. Najljepšim preljamu nagradu je uručio gradonačelnik *Saša Vučinić*.

Gostima prela poslužena je bogata večera. Blagoslov večere i molitvu predvodio je msgr. *Stjepan Beretić*.

Organizirana je i bogata tombola, a goste su zabavljali i popularni pjevači *Miroslav Škoro*

i *Goran Karan*. Prilikom nastupa *Miroslava Škora*, njemu se na sceni pridružila Subotičanka

Goste su zabavljali: Miroslav Škoro

Folklorni odjel HKC »Bunjevačko kolo«

»Čast je biti domaćinom Velikog prela, ali je još veće zadovoljstvo biti domaćin omtradicije koja je duža od 130 godina. Velika je čast biti na čelu ovog grada, čiji narodi cijene zajedništvo. Lijepa je duga tradicija prela, susreta i zajedništva iz kojeg izvire mnoštvo dobrih osobina svakog pojedinca, naroda i, dakako, grada«, rekao je gradonačelnik Saša Vučinić.

Marija Jaramazović te su u duetu otpjevali pjesmu »Tajna najveća«.

Voditelji programa bili su Nevena Mlinko i Boris Dević.

Velikom prelu, između ostalih, nazočili su brojni uzvanici: gradonačelnik Subotice Saša Vučinić, predsjednik Skupštine Grada Subotice Jenő Maglai, zamjenik predsjednika Skupštine Grada Subotice Slavko Parać, zamjenik gradonačelnika Subotice Pero Horvacki, generalna konzulica Republike Hrvatske u Subotici Ljerka Alajbeg, zastupnik u Skupštini Republike Srbije Petar Kuntić, državna tajnica Ministarstva za ljudska i manjinskih prava Srbije Aniko Muškinja-Hajnrih, čelnik Sjeverno-bačkog okruga Zoran Prčić, predsjedavajući Instituta »Ivan Antunović« dr. Andrija Kopilović, članica Izvršnog odbora HNV-a Stanislava Stantić-Prčić, predsjednik Demokratske zajednice Hrvata Đorđe Čović, voditelj vukovarske podružnice Hrvatske mati-

ce iseljenika Silvio Jergović, potpredsjednica Izvršnog vijeća AP Vojvodine Ivana Dulić-Marković, član Gradskog poglavarstva Grada Zagreba, pročelnik gradskog ureda za financije Slavko Kojić, zamjenica pročelnika gradonačelnikovog ureda Danijela Vrbanić-Franić, ministar savjetnik u Veleposlanstvu Republike Hrvatske u Beogradu Filip Damjanović, dužnosnica iz Veleposlanstva Republike Hrvatske u Beogradu Ines Pacek, predstavnici Vukovarsko-srijemske županije, direktor Hrvatske riječi Ivan Karan, predsjednik Organizacijskog odbora Velikog prela 2009. Davor Dulić, mons. Stjepan Beretić, specijalni savjetnik poljoprivrede Republike Srbije Danijel Kovačić, voditelj ureda Turističke zajednice Republike Hrvatske za Republiku Mađarsku Marin Skenderović, direktor Turističke zajednice grada Biograda Ivo Eškinja, predstavnici JP »Palić-Ludaš«, te direktor JKP »Subotica-Plin« Grgo Horvacki.

Z. Sarić

Prelo živi u našem srcu

»Srdačno vas pozdravljam u ime svih članova Hrvatskog kulturnog centra 'Bunjevačko kolo' i u svoje ime. Dobro došli na Veliko prelo 2009. Želim da Vam ova večer bude ugodna, radosna i da ove sate provedemo zajedno sa snažnim doživljajem susreta, te da nas taj doživljaj drži do sljedećeg prela.

Naši stari su se u zimskim mjesecima okupljali spontano. Odmarali su se od teških poljskih radova, a u zimskim danima radili ono što je trebalo biti gotovo za onaj drugi dio godine. 'Disnotor' su pretvarali u svečanost i njegovali gostoprimstvo, a predenje vune u priliku za razgovor i druženje. Bio je to odmor i rad. Vjerojatno nisu ni slutili da će njihovi potomci jednoga dana od tog tako običnog a sadržajnog druženja imati temelj za ovako veliki događaj – susret kao što je Veliko prelo. Tako premošćena tradicija čini ovaj običaj da bude događaj. I vi danas niste ovdje došli iz navike nego iz želje za susretom.

Okupljeni, dakle, na druženje, ponajprije susret kojim darujemo jedni druge sretni smo što jesmo i što smo živi i zdravi. I nama danas nije u središtu zabava kao takva, nego susret. Vremena su teška i često se moramo potužiti jedan drugom. Ovo je prilika da se radujemo jedan drugomu. Tugovati je zajedno lakše, ali darivati se radošću je teže. Neka ova večer bude radosno darivanje gdje nema tuge nego radosti zajedništva. Tako će i ovo, kao i mnoga druga velika prela, biti mjesto novoj nadi i svijesti zahvalnosti što jesmo i što postojimo. Plemenito je davati. Darujmo u druženju sebe i bit će nam lijepo.

Vjerujte, mladost ovog prela daje mu još jedno značenje i smisao. Zagledani smo u njih mi, roditelji, dide i majke, i već sada osjećamo: bit će i dogodine. U tom duhu radosti i nade da prelo živi u našem srcu, želim Vam ugodnu večer i lijepu zabavu«, rekao je predsjednik HKC »Bunjevačko kolo« Ivan Stipić pozdravljajući goste na Velikom prelu.

Miroslav Škoro, hrvatska glazbena legenda

Pjesme su kao vino, što starije to bolje

*Moram priznati kako je meni ovaj bački, srijemski, ajmo reći vojvođanski izričaj,
malo bliži jer je onako... nigdje se ne žuri i nitko se ne dere previše*

Razgovor vodio: Zvonko Sarić

Dugo očekivani koncertni nastup *Miroslava Škore* u Subotici održaj je konačno prošle subote kada je glasoviti hrvatski pjevač nastupio na Velikom prelu. Bio je to povod za razgovor s autorom koji, promovirajući jedan posve novi tip

medijske estetike, trenutačno biva jedna od najzanimljivijih osobnosti hrvatske lakoglazbene scene.

HR: Odnedavno je na tržištu Vaš novi, osmi CD »Moje boje«. Koje su teme pjesama na novom albumu? Koje su Vaše boje?

Teme su uobičajene. To vam je kao u slikarstvu – slikar stalno slika jednu te istu sliku, samo prolazi kroz različite faze. Tako i ja sebi umišljam da stalno pišem jednu te istu pjesmu, samo prolazim kroz različite faze i to gledam iz različitih kutova, jer sam u životu dosta mijenjao i adrese na kojima sam stanovao i poslove kojima sam se bavio. A, u krajnjoj liniji, Bog se pobrinuo da iz godine u godinu mijenjam i tu neku perspektivu, jer sam sve stariji i stariji, pa je onda, naravno, jedna stvar zboriti o nekoj temi s dvadeset godina, a druga stvar o toj istoj temi pjevati s 46 godina.

Što se tiče mojih boja, mislim da treba poslušati Agu, pa je onda sasvim jednostavno i lako shvatljivo koje su to moje boje. Ja sam čovjek koji u svojim pjesmama otvara mogućnost slušatelju da sam to doživi na svoj način i nisam siguran da bi dva slušatelja rekla iste boje kada bi poslušali cijeli album, a samim omotom to nisam sugerirao. To je jedan bijeli neutralni omot s mojom glavurdom koja je, onako, u nekoj tepsiji i mislim da album pruža mogućnost ljudima da zajedno probamo prepoznati koje su to naše boje. Čini mi se da ih još uvijek ponekad tražimo.

HR: Javlja li se kod Vas, kao autora, ponekad dvojba hoće li biti inspiracije za nešto novo?

Pa, normalno. Kada sam prvi put u životu napisao pjesmu, to mi je bila najgenijalnija pjesma na svijetu. I onda sam mislio hoću li imati snage i ima li uopće potrebe raditi neku drugu. E sad, kad je to dobilo nekakav komercijalni doseg, kad napraviš 'Ne dirajte mi

ravnicu', onda kažeš wow, to bude tako dobro primljeno, pa onda Bog pošalje 'Šumi, šumi javore' i neke druge pjesme, pa tako iz albuma u album... Događalo se nekad da sam i profulao cijeli album, ali u principu taj, uvjetno rečeno, strah uvijek je motivirajući. Radi se o kreativnom činu i radi se uvijek o istim glumcima koji na različitom mjestu izvode uglavnom jedan te isti komad, pa je onda dobro tu i tamo uvesti po neki novi lik. U mom slučaju smo moj bend i ja ti nekakvi glumci, jedni te isti, malo se samo mijenjaju pozornice. Danas smo prvi put u životu ovdje u Subotici i jako smo zbog toga sretni, ali s vremena na vrijeme uvedemo i neke nove glumce.

HR: Smatrate li da možda svaka pjesma ima neko svoje vrijeme? Naravno, pa pjesme su vam kao vino. To je normalna stvar da svako vino ima svoje vrijeme, jelo uz koje ide, a usudio bih se reći i – društvo. Pravi ljubitelji dobre kapljice znaju kako to može biti jedan cijeli slijed u kojemu čovjek može probati veliku kombinaciju različitih vina u vrlo kratkom vremenu. I pjesme su vam kao vino, što su starije to su bolje.

HR: Slavonska tamburica?

Nažalost, nisam baš neki veliki stručnjak za tamburicu. Ja sam ono, baš u klasičnom smislu priča vlaka bez voznog reda. E sad, godina tamo, godina vamo... Moji su se roditelji iz Dalmatinske zagore doselili u Slavoniju, odnosno moj djed s tatine strane i moja majka pokojna. Nažalost, svi su sada pokojni. Cijeli je život moja pokojna mati živjela tako da je u Osijeku gledala TV i prvo bi gledala kolika je temperatura u

Splitu, a tek onda kolika je u Osijeku. Odrastajući s njom odrastao sam po kulturološkom i glazbenom ukusu koji je imala ona. Kod nas u Dalmatinskoj zagori glazbeni je ukus sveden na gangu – turiš prst u uho i dereš se što se dalje možeš derat, s brda na brdo. Osim toga, tamo kod nas u Osijeku veoma je bio jak utjecaj Slavonije, Vojvodine, Bosne i Mađarske. U glazbenom smislu – igre bez granica. Ja nisam čovjek koji je odrastao u nekom kulturno-umjetničkom društvu, folklornom, u mojoj obitelji nitko nije svirao tamburicu, nije se nitko bavio glazbom. Ja sam mutant, pa sam se odlučio baviti glazbom. Kod moje je djece mutiralo još za jednu oktavu gore. Tamburicu sam susreo sredinom 80-ih godina, do tada sam svirao gitaru. E, tada sam sreo *Antuna Nikolića*, čuvenog *Tucu*, koji je vodio Slavonske bečare. I tako sam shvatio što je berda, prim I, prim II, što je čelo... pa sam se malo zainteresirao za to. Stjecajem okolnosti oženio sam se Amerikankom pa sam upoznao čovjeka koji se zove *Gerry Greevich*, opet jedan velikan tamburaške glazbe, koji mi je išao na živce, jer je stalno govorio – tambura ovo, tambura ono, a stalno je svirao neke tuđe pjesme, pa sam rekao: ajmo mi napraviti neke svoje i tako su nastali Ravnica i cijeli taj album. E onda sam se ozbiljno počeo zanimati za tamburicu, pa sam išao vidjeti – tko je taj *Janika Balaž*, tko je *Pere Tumbas-Hajo*, tko je *Pajo Kolarić*, tko su ti ljudi koji su označili i trasirali put tamburi? I, uglavnom stjecajem okolnosti imao sam sreću da sam počeo pisati za tamburicu. Ta prava renesansa je po mom mišljenju počela s *Kičom* i Slavanskim bečarima, koji su inaugurirali to kod nas na način da je to bilo i gledljivo, i slušljivo, i atraktivno čak i izvan Slavonije. Onda je *Jozo Ivanković* sa Zlatnim dukatima napravio sljedeći iskorak pa je tako počeo praviti nove skladbe. Da bi glazba živjela, mora imati svoj tradicijski dio, ali mora, naravno, imati i svoj normalan razvojni put, jer teme o kojima pjevaju naše stare pjesme govore o onome što je tištilo naše ljude onda: krava, konji, rijeka, treba odavde stići tamo..., a sad ljudi to gledaju drugačije. Došle su gazde obučeni u kožu, gotovo pa rokeri, pa su tako i tretirali tamburu. I eto,

ta renesansa tamburice je u principu stvorila dvije stvari: ljubav kod novog naraštaja za tradicionalni instrument, ali u toj silnoj ekspanziji došlo je do devalvacije kvalitete pa smo malo posustali, čini mi se, ali se iz svega iskristaliziralo nekoliko ljudi koji dobro postupaju s tamburicom, primjereno tamburici i tamburaškoj glazbi. Sad pomalo idu širokom auto-cestom koja je napravljena i nadam se da neće završiti u ćorsokaku. Za sada je to OK. Dosad su to bili različiti putovi i puteljci, a ovo je sada auto-cesta. Hoćemo li uspjeti zadržati ljubav prema tamburici ne ovisi samo o tamburašima, ovisi

prije ohoho godina. Međutim, kada bi samo to ostalo na tome, onda bi svi narodi izgubili dio svog identiteta. I, upravo zbog toga, a to ste i vi dobro rekli, stvara se ta nekakva sinergija, dolazi do prepletanja, otkrivaju se nove tehnologije, otkrivaju se novi načini snimanja zvuka i u svemu tome traži se zvuk između tog tradicionalnog dijela i onoga što se želi danas napraviti. I eto, zbog toga imate situaciju da te velike bjelosvjetske face mogu »popiti vode« gdje god hoće. Dode Sting i onda ode u Maroko ili Alžir, dode Paul Simon i ode u Južnoafričku Republiku. Mi to sebi ne možemo priuštiti i

a kad je bila Francuska revolucija Provansa je za nju saznala možda tek četiri godine kasnije. Dakle, danas ne moraš gurnuti prst u more da bi bio u vezi sa svijetom, samo uključiš internet i možeš tako satima. Da bi čovjek trajao mora biti vrlo oprezan i svjestan koliko brzo može postati popularan, a još brže zaboravljen. Mislim da samo ako imaš što ponuditi, kombinaciju forme i sadržaja, ti možeš osigurati nekakvo trajanje. To je teška kategorija.

HR: Koliko ste upoznati s bačkom tamburaškom glazbom?

Ja sam 1990. i neke godine pjevao 'Ej, salaši na sjeveru Bačke' u

i o vama iz medija, ovisi o puno stvari. Ovisi prije svega o činjenici da se mi puno puta stidimo tambure. To bi se trebalo promijeniti, čini mi se ovdje kod vas ne toliko, koliko je to u Hrvatskoj, bar se počinju stidjeti, to mi počinje ići na živce, ali promijenit će se to.

HR: Posjeduje li tamburaška glazba potenciju obogaćivanja nekog drugog glazbenog izričaja?

Sigurno je da se uvijek može pogledati neko rješenje, usporedno. Ako gledate neku tradicionalnu glazbu bilo gdje – u Americi, Meksiku, na Kubi... svaka od tih glazbenih priča ima svoju pravovjernu, starovjernu, gotovo pa ortodoksnu priču u kojoj se ljudi, koji se bave tim instrumentom, kunu jedino u ono što je nastalo

nema razloga za tim. Ja posjedujem tu našu baštinu. Dobro, ne odem u Južnoafričku Republiku, ali odem u Komletince ili u Suboticu među naše ljude.

HR: Je li teško u glazbenom životu trajati?

To je najteže. Izloženi ste sudu javnosti i ne možete cijelom svijetu napeći kolača. Dovoljan je jedan mali kiks i gotovi ste. Trajati, a pritom biti dosljedan sebi, ne povjerovati u vlastitu sliku na TV. To je velika stvar. Mnogi su od toga oboljeli i onda nisu baš dobro došli. *Arsen Dedić* je rekao kako smo mnoge takve svečano dočekali, a još svečanije ispratili. To sam klincima objašnjavao u onoj emisiji Story Super Nova. Čuj, mi tebe možemo napraviti zvijezdom zahvaljujući mediju u roku odmah,

Lisinskom. Možda to tada nije bilo popularno, ali postoji i audio snimka pa se može čuti koga sam tada pozdravio i o kome sam razmišljao. Jako mi je drag ovaj melos. Čudo je što ljudi znaju napraviti od deseterca. Ima ga i u durskim i u molskim verzijama, ima ga na bezbroj različitih načina, kao kad Nadalina muti jaja. Moram priznati kako je meni ovaj bački, srijemski, ajmo reći vojvođanski izričaj, malo bliži jer je onako... nigdje se ne žuri i nitko se ne dere previše. Kod nas se malo požuri, a volimo i vriskati više nego što je to uobičajeno. Meni više odgovara kad je to u nekom laganom kasu, pa si tako umišljam kako sam čuo podosta i znam podosta, ali znam da ne znam sve. Nadam se i vjerujem da ću i ovdje večeras nešto saznati.

Obilježen Međunarodni dan vlažnih područja

Ludoško jezero na Ramsarskom popisu

*U svijetu se 2. veljače obilježava kao Međunarodni dan vlažnih staništa **

*Na Ramsarskom popisu nalazi se devet područja iz Srbije i četiri iz Hrvatske * U prirodi je problem divlja gradnja*

Drugi veljače u svijetu se obilježava kao Međunarodni dan vlažnih staništa. Na popisu Ramsarske konvencije, koja je dobila naziv po gradu Ramsaru u Iranu, nalazi se devet područja iz Srbije i to: Obedska bara, Ludoško jezero, Stari Begej-Carska bara, Slano kopovo, Labudovo okno, Gornje podunavlje, Zasavica, Vlasina i Peštarsko polje. Ova vodena područja koja čine močvare, slatine, rijeke, jezera, bare, vlažna područja i livade u sebi kriju velike ekonomske i hidrološke resurse. Najveći problem za zaštićena močvarna područja na teritorijima Vojvodine i Srbije je **ilegalna gradnja**, zagađenost močvara, kao i njihovo isušivanje zbog korištenja vode u poljoprivredne svrhe.

»Na Ramsarskom popisu nalazi se devet močvarnih područja s teritorija Srbije. Od 1977. godine, kada je tadašnja SFRJ potpisala Ramsarsku konvenciju, do 2004. popisu su pristupila tri područja, a nakon toga još šest, što je odličan uspjeh. Međunarodnom konvencijom o zaštiti močvarnih područja, poznatijom kao Ramsarska

u nacionalnim i međunarodnim okvirima u zaštiti i upravljanju vlažnim područjima. Ramsarska konvencija danas ima 158 zemalja potpisnica, a na Ramsarskom popisu vlažnih područja od međunarodnog značaja nalazi se i Ludoško jezero, i to od 28. ožujka 1977. godine. Najveće bogatstvo jezera su ptice, kojih ima 236 vrsta. Ono na što se treba obratiti pozornost ubuduće je poboljšanje kvalitete jezerske vode«, objašnjava ravnatelj JP »Palić Ludoš« *Dragutin Miljković*.

LUDOŠKO JEZERO: Specijalni rezervat prirode »Ludoško jezero« zaštićen je od 1994. godine u sadašnjem obliku, ali je dio jezera bio pod zaštitom već od 1955. godine. Prema novoj uredbi iz 2006. godine rezervat se proširio i obuhvata površinu od 847 ha + 2002 ha zaštitne zone. Pripada i kategoriji zaštite, kao prirodno dobro od izuzetnog značaja za Republiku. Rezervat je i od međunarodnog značaja, jezero je uvedeno na popis Ramsarskih područja 1977. godine. Njegovo plitko korito formirano je radom vjetrova na dodiru pješčare i lesne

Ludoško jezero

Apatinski rit

konvencija, koja je usvojena 2. veljače 1971. godine u Ramsaru, uspostavljena je osnova za akciju

zaravni. Različiti tipovi zemljišta i blizina podzemnih voda formiraju predio mozaičnog tipa velike

biološke raznovrsnosti unutar malog područja. Ludoško je jezero bilo regionalno poznato po bogatoj fauni ptica još u prošlom stoljeću. Danas je važan lokalitet za odmor i prehranu na istočnom migracijskom putu ptica. Redovito istraživanje migracija (stanica za prstenovanje) organizira se od 1985. godine. Osim ptičjeg svijeta, među rijetkosti područja ubrajaju se i druge životinje, kao što su: vidra, kornjače i druge vrste.

U HRVATSKOJ ZAŠTIĆENA 4 PODRUČJA: Situacija u zemljama u okruženju o pitanju zaštite prirode je slična. Tako su u Hrvatskoj na Ramsarskom popisu za sada četiri lokaliteta – park prirode Kopački rit, park prirode Lonjsko polje, Delta Neretve, koja se namjerava proglasiti parkom prirode, te ornitološki rezervat ribnjaci Crna Mlaka kod

Jastrebarskog. Republika Hrvatska je potpisnik Ramsarske konvencije od 1991. godine. Mjerodavne institucije u Hrvatskoj imaju u planu na spomenuti popis staviti i Vransko jezero. Kako pišu hrvatski mediji, inventarizacijom močvarnih staništa, u spomenutoj državi, evidentirano je 11 velikih močvarnih kompleksa u ukupnoj površini od 800.365 hektara te niz manjih močvarnih cjelina. Hrvatska ima i 3883 lokaliteta koji se mogu izdvojiti kao cjelovito močvarno područje, ne uključujući vodotijeke i kanale, rekla je stručna voditeljica Državnog zavoda za zaštitu prirode *Jasminka Radović*, iznoseći podatke projekta RAMSAR Small Grants Fund »Inventarizacije močvarnih staništa u Hrvatskoj«.

Sandra Iršević

Seminar za lokalne novinare

Odgovorno izvještavanje o različitostima

U okviru programa »Europski gradovi interkulturalnosti« i njegova projekta »Europske i naše teme« na Otvorenom sveučilištu je održan seminar za novinare. Ciljevi seminara bili su upoznavanje osnovnih principa i europskog konteksta interkulturalnosti, principa odgovornog izvještavanja o društvenim i kulturološkim različitostima, te uspostavljanje linka sa zajedničkim programom Vijeća Europe i EU »Interkulturalni gradovi« s fokusom na medijskoj komponenti programa.

Predavačica je bila izvršna direktorica Media Diversity Instituta iz Londona *Milica Pešić*. Inače, ovaj Institut je organizirao novinarsku radionicu kao partner Vijeća Europe u realizaciji cjelokupnog programa. Drugog dana na seminaru su sudjelovale i pomoćnica gradonačelnika *Ljubica Kiselički* i članica Gradskog vijeća zadužena za kulturu i informiranje *Ildikó Lovas*.

Podsjetimo, Subotica je prošle godine uključena u zajednički program Vijeća Europe i Europske Unije pod nazivom »Europski gradovi interkulturalnosti«. Novoformirana mreža gradova, koju čini 14 gradova Europe, ostvaruje suradnju i razmjenu dobre prakse u područjima lokalne uprave u multietničkim zajednicama, afirmacije kulturnog naslijeđa, javnog informiranja i obrazovanja. Program suradnje i partnerstava gradova zamišljen je kao kontinuirana aktivnost uz mogućnost razvijanja zajedničkih projekata za financiranje kod fondova EU. U cilju afirmacije ovog programa u našoj sredini, Centar lokalne demokracije u suradnji s lokalnom samoupravom i uz podršku Fonda za razvoj neprofitnog sektora Vojvodine organizirat će tijekom ove godine niz aktivnosti namijenjenih predstavnicima lokalnih medija. Cilj je aktivnije uključivanje medija u realizaciju međunarodne suradnje novoformirane mreže europskih gradova.

M. Tucakov

Obavijesti Gradske knjižnice

Gradska knjižnica u Subotici obavještava čitatelje da će posudbeni odjel za korisnike biti zatvoren od 6. do 25. veljače, zbog ličenja prostorija, dok dječji odjel počinje s radom 9. veljače.

Počela preregistracija gazdinstava

Demokratski savez Hrvata u Vojvodini, u želji da pomogne svojim simpatizerima i poljoprivrednicima, organizirao je tribinu s temom »Obnova registracije gazdinstva« u utorak, 3. veljače, u prostorijama

stranke. Gost tribine je bio *Antun Vuković*, direktor Uprave za trezor – filijale Subotica, koji je nazočnima približio i razjasnio nedoumice glede preregistracije gazdinstva.

Iako je preregistracija počela, uredbe o tome tko ima pravo na subvencije još uvijek nisu poznate. Poljoprivrednici su u neizvjesnosti i savjetuje im se da ne žure s preregistracijom, te da se dobro informiraju o svojim pravima i mogućnostima, jer je činjenica da ih čeka teška godina.

Obnova registracije registara poljoprivrednih gazdinstava je obveza koju svako registrirano poljoprivredno gazdinstvo mora obaviti tijekom godine. Obnova traje od 1. siječnja do 31. ožujka i svako gazdinstvo koje ne izvrši obnovu neće moći ostvariti nikakve beneficije. Po riječima Antuna Vukovića, zaključno s petkom prošloga tjedna, kompletna dokumentacija je poštom proslijeđena poljoprivrednicima na kućne adrese i to na 8100 gazdinstava na teritoriju grada Subotice i prigradskih naselja. »Prema naznakama koje dobivamo iz Ministarstva poljoprivrede do kraja veljače bi se trebale donijeti sve uredbe, koje će se odnositi na regrese za ovu godinu. Sama obnova i popunjavanje dokumenata nisu komplicirani, jer su u dokumentima, koji su ljudima stigli na kućne adrese, navedeni i svi podatci koji su vezani za prošlu godinu. Potrebno je izmijeniti jedino podatke koji su vezani za sijanje određenih kultura«, rekao je Vuković. Ove godine poljoprivrednici neće morati stajati u redu, nego će popunjena dokumenta moći donijeti osobno, poslati poštom ili odnijeti u Mjesnu zajednicu, odakle će biti proslijeđeni Upravi za trezor.

Predsjednik DSHV-a *Petar Kuntić* je najavio kako će se ovakve tribine tijekom ovoga mjeseca održati i u Sonti i Somboru. Tribina je bila edukativnog karaktera, a poljoprivrednici se uvijek mogu obratiti u ured DSHV-a, ukoliko im je potrebna pomoć.

Ž. V

SUBOTICA-TRANS obavještava cijenjene putnike na međunarodnoj autobusnoj liniji, Subotica – Zagreb, važe cijene prijevoza s nizom pogodnosti:

- djeca do 6 godina voze se besplatno
- djeca od 6 do 12 godina imaju popust 50% (cijena povratne karte iznosi 1.225 din.)
- studenti uz prikaz studentske legitimacije (koja se dobiva na autobusnoj stanici) uživaju popust od 20% (povratna karta je 3.332 din., a u jednom smjeru 1.960 din.)

POPUSTI VAŽE ISKLJUČIVO ZA IZRAVNU LINIJU OD SUBOTICE DO ZAGREBA U OBA SMJERA I VAŽE 30 DANA.

VAŠ SUBOTICA-TRANS

HKUPD »Mostonga« iz Bača organizirala »Šokački bal«

Čuje se riječ i pjesma šokačka

»Vatreno krštenje« za mlade tamburaše HKUPD-a »Mostonga« na Šokačkom balu *
Priznanja najzaslužnijima * Na meniju su bili specijaliteti iz kuhinja naših baka i prabaka

Piše: Stanka Čoban

Himnom podunavskih Hrvata – pjesmom »Šokačdija«, autorice *Božane Vidaković* iz Sonte, nastaloj na prošlogodišnjoj manifestaciji »Tragovi Šokaca od Gradovrha do Bača 1688.-2008.«, članovi folklornog i tamburaškog odjela HKUPD-a »Mostonga« iz Bača, odjeveni u svoja najsvečanija pučka ruha, otvorili su svoj treći po redu »Šokački bal«. Šokačdija je digla na noge sve prisutne, a velikom dvoranom hotela »Centrallux« u Baču odjekivali su stihovi

»Čuvaj svoje stare pisme, čuvaj svoje običaje...«

KORIJENI SE NE ZABORAVLJAJU: Pjevali su svi - i oni koji je znaju i oni koji su je ovom prigodom prvi put čuli,

jer tog petka, 30. siječnja 2009. godine, došli su na bal Šokci sa svih strana. Iako rasuti po cijelom svijetu, nisu zaboravili svoje korijene, svoje pjesme, običaje, svoj Bač. Odmah potom, mladi tamburaški tamburaškog odjela zasvirali su »Malo bačko kolo«, da bi poslije odigranog kola predsjednik Organizacijskog odbora »Šokačkog bala« *Antun Šamanović* pozdravio goste rekavši: »Osobito nam je drago što su se baš danas naši mladi tamburaši, poslije samo godinu dana rada, prvi put predstavili široj publici i, kao što ste mogli čuti, vrlo uspješno pratili naše folklorce. Zaželimo im puno uspjeha, da nam njihove tambure još dugo sviraju, onako po naški, šokački, jer... što je Šokac bez tambure!« Predsjednik HKUPD-a »Mostonga« Bač *Stjepan Čoban* riječi dobrodošlice uputio je svim gostima i uzvanicima i zahvalio se svima, koji su se na bilo koji način u protekloj godini istaknuli u radu, zalaganju i pomoći društvu. Među prvima zahvalnicu je u ime Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici primila generalna konzulica *Ljerka Alajbeg*, zatim zaslužni članovi društva: bračni par *Lidija* i *Antun Šamanović*, *Mira Milošević*, *Marija Filipović*, *Mateja Džanić*,

a u ime tamburaškog odjela mladi tamburaši *Valentina Balić* i *Dražen Vuković*. »Nagrade su samo dokaz da su Šokci Hrvati imali jako puno posla prošle godine«, između ostalog naglasila je generalna konzulica *Ljerka Alajbeg* primajući zahvalnicu. »Slavili su 320. obljetnicu dolaska na ove prostore, a imaju i što slaviti. Oni su u ovom dijelu Vojvodine ostavili svoj znoj, svoj rad i svoje umijeće, doprinijeli su ovom društvu i sigurno će i vaš gradonačelnik to potvrditi, jer je i on podupro ovu manifestaciju, bez njega ne bi bilo tako kako je bilo. Pokrajina je također pomogla, kao i Konzulat Republike Hrvatske. A Šokcima svaka čast, ono što im se mora priznati je to da su složni i treba im odati veliko priznanje, trebaju biti primjer drugima. Na žalost, još uvijek se mora raditi na tome da se Hrvati slože, jer samo zajedno ste jaki. A Šokcima treba odati priznanje za ono što su napravili na dobrobit naroda i zajednice u kojoj žive. Jer svoje treba poštovati, a svakako i one s kojima žive«, rekla je *Alajbegova*. **NASLJEDSTVOM SE PONOŠITI I DIČITI:** Predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća *Branko Horvat* obratio se Šokcima riječima: »Ne znam što reći poslije

ovakve ljepote koju smo ovdje vidjeli na početku. Ovdje smo da prikazemo ono što smo naslijedili od naših starih da bi se mogli time ponositi i dičiti. Molim vas da ne posustajemo u tome, da sačuvamo ono što smo do sada sačuvali. U to ime želim još puno ovakvih manifestacija, pa i većih, kao što je prošlogodišnja 'Tragovi Šokaca od Gradovrha do Bača'«. A kada je tamburaški sastav »Zlatni zvuci« zasvirao Bačko kolo, podij za ples se u trenu napunio igračima. Igralo se i podvriskivalo kako to samo Šokci znaju. Prije večere bački župnik *vč. Josip Štefković* blagoslovio je jelo i opet se iz sveg glasa zapjevao, ovaj put »Oče naš«. Za večeru se služio, a što drugo – nego paprikaš, malo papreniji, da se može bolje zaliti. Bilo je tu i gužvare s makom i oraškama, sa salom kiflica, pekarskih kifli, a bome i torte. No, tu je večera najmanje bitna. Najbitnije je bilo biti tu, veseliti se, susresti se sa starim znancima, družiti se i 'divaniti', jer bilo je tu i onih koji se nisu vidjeli puno godina, a tema se nakupilo, pa 'divanu' nikad kraja. Igralo se i pjevalo bez prestanka, svašta - šokačko kolo, podvoje, ficka, sirotica, pa bunjevački rokoko, momačko

kolo, pa tako redom. Vidno raspoređeni i zadovoljni što su među Šokcima bili su i ugledni gosti iz Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici generalna konzulica *Ljerka Alajbeg* i konzulica *Iva Aranjoš*, dopredsjednica Izvršnog vijeća APV-a *Ivana Dulić Marković*, predsjednik HNV-a u Srbiji *Branko Horvat* i predsjednik Općine Bač *Tomislav Bogunović*, koji je rado viđen gost među članovima HKUPD-a »Mostonga« Bač. Balu su bili nazočni i predstavnici KUD-a »Mladost« iz Bača, te predstavnici hrvatskih kulturno-prosvjetnih udruga iz Bačkog Brega, Sombora, Vajske, Plavne, a najsretniji je sigurno bio predsjednik KPZH »Šokačdija« iz Sonte *Zvonko Tadijan*, koji je kući otputovao s glavnom premijom na tom-boli: deset dana boravka u odmaralištu Doma zdravlja iz Bača na Divčibarama i to za četiri osobe. I tako, bal dode i prođe, ostaju samo lijepa sjećanja i želje da se nagodinu opet sretnemo, provese-limo, izdivanimo. No, najvažnije od svega je da se u Baču opet čuje šokačka riječ, šokačka pjesma, da se od zaborava izvlače, a u život polako uvode stari običaji i sigurno će biti još puno balova, 'divana' i tamburaša. ■

Prelo Mladeži Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini

Veselo do kasno u noć

Mladež DSHV-a okupila je na jednom mjestu oko 650 mladih, koji su imali prigodu upoznati se, družiti i zajedno provešeliti

Druugo po redu prelo, koje organizira Mladež Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini, održano je u petak 30. siječnja u Subotici. Još prije 19 sati mladi su organizirano pristizali iz raznih krajeva Vojvodine te je dvorana Križevačkog trgovačkog centra (KTC-a) veoma brzo bila ispunjena do posljednjeg mjesta. Ovoga puta Mladež DSHV-a okupila je na jednom mjestu oko 650 mladih, koji su imali prigodu upoznati se, družiti i zajedno provešeliti.

Mlade je uz prigodne pjesme dočekao tamburaški orkestar HKC-a »Bunjevačko kolo«, zatim je uslijedio program na čijem

je početku je voditeljica *Verica Kujundžić* podsjetila na povijest organiziranja prela. »Mladež DSHV-a želi sačuvati prelo kao jedinstven običaj bačkih Hrvata i premjestiti ga na njegovo zasluženije mjesto u okviru moder-

noga doba«, istaknula je Verica Kujundžić.

Sedmogodišnji *Luka Skenderović* iz Subotice otpjevao je pjesmu »Al' sam rđav« uz pratnju tamburaškog orkestra HKC »Bunjevačko kolo«. Također

Sve više mladih

»Broj mladih u odnosu na naše prvo prelo je veći. Došli su mladi iz Beograda i Zemuna, mladi iz subotičkih i somborskih podružnica stranke, te iz Srijemske Mitrovice. Mladi iz Srijema su se organizirali preko stranke Hrvatske srijemske inicijative s kojom dobro surađujemo, a mladi iz Beograda organizirani su preko njihovih župa«, rekao je u izjavi za HR predsjednik Mladeži DSHV-a Siniša Skenderović.

nastupila je i Klapa »Agape«, koja djeluje pri HKC-u »Srijem« iz Srijemske Mitrovice. Uslijedile su pozdravne riječi uvaženih gostiju – prvi je govorio ministar savjetnik u Veleposlanstvu RH u Beogradu *Filip Damjanović*, a nakon njega predstavnik Mladeži Demokratske zajednice Hrvata Vukovarsko-srijemske županije *Ivan Barbarić*, dopredsjednik DSHV-a *Dužo Runje* i predsjednik DSHV-a *Petar Kuntić*, te predsjednik Mladeži DSHV-a *Siniša Skenderović*. Tijekom večeri organiziran je izbor za miss i mistera večeri. Za missicu je izabrana *Martina Mezei*, a za mistera večeri *Luka Skenderović*.

Nakon programa i večere mlade je zabavljao tamburaški ansambl »Ravnica« iz Subotice.

M. Tucakov

U ime predsjednika Vlade Republike Hrvatske, dr. Ive Sanadera, kojem je upućen poziv da prisustvuje prelu, predstojnica njegovog ureda, Katarina Fuček, uputila je pismo predsjedniku Mladeži DSHV-a, Siniši Skenderoviću, putem kojeg se zahvalila na pozivu, te navela kako predsjednik Vlade, zbog ranije prihvaćenih obveza, nije bio u mogućnosti prisustvovati navedenoj svečanosti.

Voditeljice s missicom i misterom večeri

Tamburaški sastav »Ravnica«

Uspješne projekcije

Nakon uspješnih projekcija novijeg hrvatskog filma u Somboru i Sonti, projekcije su u četvrtak 29. siječnja započele u Bačkom Bregu, a u utorak 3. veljače i u Bačkom Monoštoru. Večeri novijeg hrvatskog filma u Bačkom je Bregu otvorio predsjednik tamošnje podružnice DSHV-a **Adam Tubić**, koji je ukratko predstavio ovaj projekt koji organizira Forum žena DSHV-a s Generalnim konzulatom Republike Hrvatske u Subotici. Mlađa publika je u 17 sati mogla pogledati film **Branka Ištvančića** »Duh u močvari«, a od 19 sati prikazan je film »Što je muškarac bez brkova«. O ovom projektu prije prikazivanja drugog filma govorila je generalna konzulica **Ljerka Alajbeg**, koja je ove filmove svima toplo preporučila. Pokraj generalne konzulice, otvorenju ove manifestacije u Bačkom Bregu prisustvovali su i predsjednik somborske podružnice DSHV-a **Mata Matarić**, predsjednik SO Sombor **Nemanja Delić**, predsjednica somborske podružnice Foruma žena DSHV-a **Vesna Čuvardić**, dopredsjednica **Anica Miler** i članica Foruma žena DSHV-a **Stana Matarić**.

Z. Gorjanac

Objavljena Gupčeva lipa

Poslije 10 godina ponovno je objavljena »Gupčeva lipa«, godišnjak Hrvatskog kulturno-prosvjetnog društva »Matija Gubec« iz Tavankuta. Godišnjak bilježi sve važnije aktivnosti Društva tijekom 2008. godine, kao i gostovanja u zemlji i inozemstvu. Urednica Lipe **Marija Matković** ističe kako je namjera Društva u sljedećim godinama redovito objavljivati godišnjake i time sačuvati od zaborava sve ono što se u Društvu događa.

lo. »Gupčeva lipa« objavljena je u nakladi od 1000 primjeraka a bit će predstavljena u Tavankutu u prostorijama OŠ »Matija Gubec« u subotu, 7. veljače, u 18.30 sati.

M. K.

Održani izbori za Savjet Druge mjesne zajednice u Rumi

Izvanredni i prevremeni izbori za Savjet Druge mjesne zajednice u Rumi održani su u nedjelju 1. veljače 2009. godine. Prema statutu Druge mjesne zajednice Savjet broji 11 članova a na nedjeljne izbore prijavilo se 49 kandidata. Svih jedanaest kandidata koji su izabrani bili

su s liste koju je podržala Demokratska stranka, a podršku pojedinim kandidatima pružili su i SPS, SNS i LSV. Od svih kandidata najviše glasova osvojio je **Ilija Majstorović-Laza** 166 glasa a potom su slijedili **Nikola Jurca** sa 164 glasa, **Damir Kolarić** sa 154, **Radinka Benčić** sa 153, **Slobodanka Šijački** sa 151, **Miroslav Ninković** sa 133, **Radoslav Varićak** sa 126, **Anka Kobaš** sa 114, **Branko Milanović** sa 105, **Radoslav Nikolić** s 99 i **Slobodan Mladenović** s 95 glasova. Zakonski rok za konstituiranje novog saziva Savjeta je 10 dana do kada bi trebali biti verificirani mandati novoizabranih članova Savjeta i izabrani novi predsjednik Savjeta i njegov zamjenik.

N. Jurca

Turnir u malom nogometu u Petrovaradinu

Zimski turnir u malom nogometu, u organizaciji HKPD »Jelačić« iz Petrovaradina, održan je u nedjelju 1. veljače. Osim domaćina na ovom su turniru sudjelovale i nogometne momčadi još triju hrvatskih društava i to: »Stjepan Radić« iz Slankamena, »Tomislav« iz Golubinaca i »Matija Gubec« iz Rume. Prva tekma je bila između domaćina »Jelačića« i HKPD »Tomislav« iz Golubinaca. Domaćini su bili bolji. Nakon ove tekme snage su odmjerili Rumljani i Slankamenci.

U ovom duelu pobjedu je odnijela momčad iz Rume. Mora se istaknuti kako su sve ekipe imale svoje navijače koji su ih zdušno bodrili. Nakon proigravanja, na koncu je poredak bio takav da su prvi bili predstavnici HKPD »Matija Gubec« iz Rume, drugi su bili domaćini iz »Jelačića«, treći »Stjepan Radić« iz Slankamena i četvrti »Tomislav« iz Golubinaca. Svakako treba istaknuti kako je rezultat bio u drugom planu, a najbitnije je bilo međusobno druženje svih sudionika i gostiju, koje je nastavljeno uz tamburašku glazbu i odličan paprikaš u dvorani DVD u Petrovaradinu. Kako je tada bila i finalna večer na Svjetskom rukometnom prvenstvu u kojem su nastupile reprezentacije Hrvatske i Francuske, domaćini su organizirali i video prijenos, te su svi gledali finalnu utakmicu. Nakon toga druženje se nastavilo na gradskom trgu u Novom Sadu gdje je povodom Dana grada nastupio **Zvonko Bogdan**.

I. Kušeta

Marin bal u Lemešu

Tradicionalni bal »Marin bal« koji organizira HBKUD »Lemeš« iz Svetožara Miletića održat će se u subotu 7. veljače u Domu kulture. Nazočne će zabavljati tamburaški orkestar »Zlatni zvuci« iz Sombora. Osim dobre tamburaške glazbe, bogate večere i tombole, gosti će moći uživati i u pogodnom kulturno-umjetničkom programu kojeg će prirediti domaća udruga. Početak je u 19.30 sati, a cijena ulaznice je 900 dinara.

Radni sastanak institucija kulture bačkih Šokaca

I ove godine zajednički

Na radnom sastanku predstavnika institucija kulture Hrvata Šokaca iz bačkog Podunavlja, održanom 29. siječnja u prostorijama HKUPD »Mostonga« u Baču, postavljen je temelj novog zajedničkog projekta, koji će biti realiziran kroz niz manifestacija tijekom cijele 2009. godine. Sastanku su nazočili predstavnici: HKUPD »Mostonga« Bač, HKUPD »Matoš« Plavna, HKUPD »Dukat« Vajska-Bodani, KPZH »Šokadija« Sonta i UG »Urbani Šokci« iz Sombora. Odsustvo svojih predstavnika KUDH »Bodrog« iz Bačkog Monoštora i HKPD »Silvije Strahimir Kranjčević« iz Bačkog Brega ispričali su prezauzetošću, a sudionike sastanka obavijestili su o svojim namjerama sudjelovanja u novom zajedničkom projektu. Kako je već ranije na neformalnom skupu za nositelja novoga zajedničkoga projekta izabrana UG »Urbani Šokci«, njena predsjednica *Marija Šeremešić* preuzela je vođenje sastanka. Predložila je naziv projekta »Šokci i baština«, te

Siniša Bartulov, Marija Šeremešić, Zvonko Tadijan i Pavle Pejčić

napomenula kako tijekom godine svaka od udruga – sudionica može i mora pronaći sadržaj i organizirati manifestaciju koja će na pravi način pokazati ono najljepše i najstarije iz bogate baštine bačkih Šokaca. Na prijedlog *Stanke Čoban* svi subjekti sudionici projekta dostavit će na prvi službeni sastanak organizacijskog odbora, zakazan za 16. veljače u Somboru,

svoje planove rada, kako bi se izradio jedinstveni kalendar manifestacija ovih udruga. Jednako tako dostavit će i program s troškovnikom manifestacije kojoj će biti organizator i domaćin, a koja će biti dijelom projekta »Šokci i baština«. Predsjednica UG »Urbani Šokci« *Marija Šeremešić* zadužena je za preliminarne razgovore s dužnosnicima HNV-a

glede pokroviteljstva i tehničko-financijske provedbe projekta. »Zadovoljna sam dogovorenim na današnjem sastanku, koji je ustvari bio samo pripremi za inicijativni u Somboru, 16. veljače. Iza sebe imamo veliko iskustvo s prošlogodišnjim projektom 'Tragovi Šokaca od Gradovrha do Bača' koje će nam, nadam se, biti od velike pomoći u realizaciji projekta koji je pred nama. Moj prijedlog će biti da svaka institucija sudjeluje u projektu 'Šokci i baština' s jednom svojom manifestacijom, te da nam troškovnici budu približni, jer je upitno kolikim ćemo novcem raspolagati. Nadam se da ćemo ovim projektom svoju bogatu baštinu približiti svim etničkim grupacijama koje žive u sredinama u kojima živimo i mi i na taj način dati svoj doprinos razumijevanju i toleranciji naših različitosti, a samim tim i oplemeniti naš suživot na ovim prostorima novim sadržajima«, kaže za Hrvatsku riječ *Marija Šeremešić*.

Ivan Andrašić

Obilježen Dan grada Novog Sada

Zvonko Bogdan Novom Sadu za rođendan

U povodu Dana grada Novog Sada, u nedjelju 1. veljače na glavnom gradskom trgu, Trgu slobode održan je koncert *Zvonka Bogdana* u pratnji dijela tamburaškog orkestra Radio Televizije Vojvodine. Na ovaj dan, 1748. godine carica Austro-Ugarske Monarhije *Marija Terezija* proglasila je Novi Sad slobodnim kraljevskim gradom.

»Na današnji dan, Novi Sad je postao slobodnim kraljevskim gradom. Grad je nastao i razvijao se, kao što i danas postoji i napreduje, kao izrazito višenacionalna zajednica. Svaka nacionalna skupina koja je ovdje živjela i živi dala mu je važno obilježje i trajno je pridonijela općem napretku i jedinstvu, kao što je napredovala u svojim specifičnostima. Novi Sad je tako

ušao u povijest mnogih naroda«, riječi su kojima se gradonačelnik Novog Sada *Igor Pavličić* obratio svojim sugrađanima. Koncertu je prethodio igrokaz koji su izveli glumci Srpskog narodnog kazališta, slikovito prikazujući dolazak pregovarača iz Beča na karucama s upregnutim lipicanerima. Zvonko

Bogdan nastup je započeo pjesmom koju, kako kaže, nije izvodio već 20 godina, a posvećena je ovom gradu. Pjesmu »Moj mali Novi Sade« zajedno sa Zvonkom pjevalo je nekoliko tisuća okupljenih. Uz svoj dobro poznati repertoar vojvodanskih i starogradskih pjesama, ova legenda tamburaške

glazbe zagrijala je publiku pjevajući mađarske, slovačke, makedonske i druge melodije. Sam Bogdan prethodnih je godina proglašen počasnim građaninom Novog Sada kada je Novosađane počastio višesatnim koncertom.

Ovim povodom organizirano je i svečano primanje u Gradskoj kući na kojem su se okupili gradonačelnici, predstavnici gradova pobratima i počasni građani Novog Sada. Nakon toga u Srpskom narodnom kazalištu priređena je svečana akademija na kojoj je nastupio Vojvodanski mješoviti zbor i Subotički tamburaški orkestar pod vodstvom *Stipana Jaramazovića*. Za ovu godinu, Februarska nagrada pripala je novinaru i publicistu *Dimitriju Boarovu*.

Dijana Prčić

Zimsko okupljanje Beščana

Zajedništvo raseljenih

Glavni grad Hrvatske bio je 28. siječnja ove godine domaćin tradicionalnog »zimskog« okupljanja iseljenih Beščana, stanovnika jednog od najvećih srijemskih sela smještenog na istočnim obroncima Fruške gore, na desnoj obali Dunava, koje je početkom devedesetih godina prošlog stoljeća, za vrijeme masovnog egzodusa Hrvata i ostalog nesrpskog stanovništva iz Srijema, ostalo bez dvije trećine svojih katoličkih vjernika. Od 2.150 vjernika, po popisu iz 1991. godine, župa je ostala bez 1.500 svojih župljana koji su se raselili širom Hrvatske i svijeta. Neki su prognani, neki su dobrovoljno zamijenili kuće i otišli, tako da je u Beški ostalo negdje oko 700 katoličkih vjernika. U međuvremenu je dosta starijih stanovnika umrlo, dok mladi uglavnom motivirani ekonomskim razlozima i dalje kontinuirano odlaze iz Beške, tako da je od te 1995. godine, od završetka ratnih djelovanja na ovim prostorima, župa Beška od tadašnjih 700 danas spala na 450 do 500 vjernika.

Ovogodišnji susret započeo je svetom misom u župnoj crkvi u novozaagrebačkom naselju Sveta Klara, koju su služili bivši župnik crkve svete Male Terezije u Beški, prečasn *Tomislav Radišić* i današnji župnik prečasn *Božidar Lusavec*.

Preč. Božidar Lusavec upoznao je ukratko svoje bivše župljane s trenutnim stanjem u Beški spomenuvši kako je u prošloj godini imao 9 sprovoda, 4 krštenja, 2 vjenčanja (jedan bračni par koji živi u Beški i jedan koji živi u Njemačkoj), te da je u ovogodišnjem blagoslovu kuća posjetio 215 obitelji, odnosno 567 osoba, s tim da u 63 kuće žive obitelji od dva člana, dok u 53 kuće žive samci, odnosno samo jedan član obitelji.

Svetu misu za iseljene Beščane služili su bivši i sadašnji beščanski župnici Tomislav Radišić i Božidar Lusavec

»Koristim prigodu da zahvalim našim iseljenim župljanima *Branki Milić* te *Mili* i *Branki Karačić*, koji su donirali beščanskoj crkvi kip sv. Ante i postaje križnog puta, a svakako i vlč. *Stjepanu Bakranu*, župniku župe sv. Klare u Zagrebu, koji nam je ponudio svoje gostoprimstvo i omogućio služenje ove sv. mise«.

Mato Jurić, predsjednik Zajednice protjeranih Hrvata iz Srijema, Bačke i Banata i član Glavnog odbora Zavičajnog kluba Beščana, organizatora ovog »zimskog« susreta, rekao nam je da se Beščani tradicionalno okupljaju dvaput godišnje – zimi u Zagrebu, a ljeti u nekom od gradova diljem Hrvatske u kojima je najveća koncentracija iseljenih Beščana, te najavio ovogodišnji ljetni skup u Virovitici.

Zlatko Žužić

Priredjena izložba u prvom javnom šetalištu u jugoistočnoj Europi

Park Maksimir

Park Maksimir, prvo javno šetalište u jugoistočnoj Europi, sa svojih 316 hektara površine ispružio se na krajnjim južnim obroncima Medvednice, a danas je zbog nagle urbanizacije Zagreba u cijelosti okružen gradskim naseljima. Njegov osnivač je zagrebački biskup *Maksimilijan pl. Vrhovac* (1752.-1827.), koji je biskupsku staru hrastovu šumu odlučio pretvoriti u prostor za odmor i rekreaciju građana Zagreba, a naumio ga je urediti u baroknom (francuskom) stilu, o čemu svjedoče u njegovo vrijeme zrakasto probijene tri staze u obliku »pačje noge«, što je bilo jedno od osnovnih obilježja tog stila. Prvi radovi na uređenju parka Maksimir završeni su 1794. godine, kada je i svečano otvoren i predan građanima Zagreba na uživanje. Po svom osnivaču park je dobio ime Maksimilijanov mir, ili skraćeno Maksimir.

Kako bi brojnim posjetiteljima omogućili pogled u bogatu prošlost ovog 215 godina starog parka koji i danas zaokuplja svojom ljepotom i privlači mnogobrojne Zagrepčane i njihove goste, uprava Parka organizirala je izložbu nazvanu »Park Maksimir« kojom je kroz povijesnu dimenziju ovog najvećeg remek – djela vrtno arhitekture na našim prostorima pokazala kulturne i prirodne vrijednosti te lokacije.

»Maksimir svake godine posjećuje sve više turista, a prošle se godine taj broj popeo na 500 tisuća. Najviše ih dolazi vikendom, a od stranih gostiju najviše je Amerikanaca i Japanaca«, ustvrdio je ravnatelj Javne ustanove Maksimir *Nenad Strizrep* i dodao kako se za njih svake godine pripremaju novi sadržaji kako bi upotpunili turističku ponudu ovog bisera vrtno arhitekture u samom srecu glavnog grada Hrvatske. »Tako smo u ožujku prošle godine završili obnovu Vratareva kućice unutar koje je otvoren i informativni centar, gdje se na jednom mjestu mogu dobiti sve informacije o parku Maksimir. Obnovili smo i Lipova sjedišta, Dolinu dalija. Ponovno su uvedene i turističke vožnje čamcem po Trećem jezeru, a novi sadržaj za najmlađe je turistički vlakčić 'Maksimilček' koji vozi od glavnog ulaza pa sve do Vidikovca i natrag, ukupno oko 1,5 km«, pred-

Haulikov salon Švicarske kuće izrađen je od drvene oplates bogato izrezbarenim baroknim stropom

stavio je aktivnosti uprave parka njezin ravnatelj *Nenad Strizrep*. Posebnu vrijednost ove turističke atrakcije parka Maksimir daje joj Haulikov salon na katu, izrađen od drvene oplates bogato izrezbarenim baroknim stropom, u kojem je i organizirana spomenuta izložba.

Na izložbi je jasno predočeno i zlatno razdoblje parka Maksimir vezano uz vrijeme stolovanja nadbiskupa *Juraja Haulika* (1788.-1869.), koji je njegov krajnji tvorac i oblikovatelj.

Naime, nadbiskup Haulik napustio je prvotnu koncepciju parka i uredio ga u romantičnom (engleskom) pejzažnom stilu, preuredivši brojne livade i proplanke, trasirao staze i puteve, uredio vodotoke i jezera, izgradio mostove i mnogobrojne objekte, građevine i paviljone, od kojih mnogi i danas krase park Maksimir.

Na izložbi su prikazane i makete paviljona koji su se, zbog nebrige i neadekvatnog održavanja parka urušili i vremenom nestali, a dio su bogate prošlosti parka Maksimir.

Zlatko Žužić

Pokladna manifestacija u Osijeku

Šokadijo, dok ti ime traje

Šokačka grana okupila Šokce i Šokice s raznih strana, pa se tako na jedno mjesto slilo sve to šarenilo boja i ukrasa, veza i zlatoveza, šlinge, čipke i dukata

Kako se bliže poklade sve je više šokačkih manifestacija diljem Šokadije, pa je Šokačka grana u Osijeku jedva uskladičila termine, no prelijepa dvorana ZOO-hotela na lijevoj obali Drave bila je mala primiti sve one koji su željni ovakvih zabava. Istoga je dana bila tradicijsko okupljanje Bisera Slavonije u STUC-u pod nazivom »Dodi lane na divane«, zatim pokladno jahanje u Čepinu, ali i velika prela u Subotici i Baji, a da i ne nabrajam događanja u daljoj okolici. Šokci i Šokice počeli su dolaziti još od 18 sati, u rubinama i ruhu, a morate znati da Šokačka grana okuplja Šokce sve od brodsko-posavskog kraja do Duboševice i Draža, tako se na jedno mjesto slilo sve to šarenilo boja i ukrasa, veza i zlatoveza, šlinge, čipke i dukata, pa je sve prštalo od ljepote, mladosti i bogatstva šokačke baštine.

POZDRAV DOMAĆINA: »Sve vas lijepo pozdravljam u svoje osobno, ali i u ime Šokačke grane kojoj sam predsjednica«, pozdravila je Vera Erl osječke Šokce i brojne goste, te najavila izvođače: TS Šokačku dušu, TS Panoniju i Veru Svobodu, počasnju članicu Šokačke grane, kao i osječku glazbenu legendu Juliju Njikoša.

Dugotrajan pljesak bio je znak odobravanja i poštovanja uglednih gostiju, a Vera Erl je još dodala kako su četiri godine iza Šokačke grane, koja je svojom aktivnošću zavrijedila mjesto u gradu i okolici koje joj pripada i skrenula na sebe pozornost ne samo osječke javnosti već cijele Slavonije, Baranje i Srijema, pa i susjedne Bačke.

Trpeza je bila bogata a vino je teklo potocima, no vlč. Ivica Jurić, župnik župe Preslavnog Imena Marijinog i osječkom Donjem gradu, najprije je pozvao Šokce da se molitvom zahva-

I vojvođanski Šokci bili su u Osijeku

limo Bogu, a potom je i blagoslovio jelo koje je te večeri blagovano.

GOSTI IZ VOJVODINE: Iz našega je susjedstva bilo puno gostiju a Marija je Šeremešić iz Sombora je priznala: »Uspostava prijateljstva sa Šokačkom granom, nas je u Somboru ponukala da osnujemo udrugu Urbani Šokci, koja evo već bilježi zapažene rezultate. Volimo doći u Osijek i tu smo već od prvoga dana, pa je ovo peti, šesti ili ne znam već ni koji susret. Ove ćemo godine skupa sa Šokačkom granom organizirati međunarodni okrugli stol, dijelom u Osijeku a dijelom u Somboru. Mi, Šokci, nismo samo za pjesmu i igru, imamo i drugih kvaliteta i želimo ih pokazati ,cilom svitu«.

Predsjednik KPZH »Šokadija« iz Sonte Zvonko Tadijan, također je čest gost u Osijeku i voli reći kako je suradnja sa Šokačkom granom već prerasla u tradiciju susretanja Šokaca s ove i one strane Dunava. Zahvalio je Veri Erl na odličnom vođenju Šokačke grane i promidžbi šokaštva što je uvelike pomoglo Šokcima preko Dunava da se u matičnoj domovini ne osjećaju kao gosti.

Složila se s njim i Stanka Čoban, ispred HKUPD »Mostonga« iz Bača. Zabavi je nazočio i Marin Turkalj iz Bačkog Monoštora, koji je doveo najmlađu skupinu i prvi su put na jednoj manifestaciji Šokačke grane i, naravno, oduševljeni su. I oni se hvale suradnjom sa Šokačkom granom ali priznaju kako su zatečeni ljepotom običaja i raznolikošću šokačkoga ruha, pa i ozračjem u ovom velebnom hotelu. Na upit što rade Šokci s one strane Dunava, uglavnom odgovaraju kako se spremaju za poklade, trenutačno su prela i zabave na sve strane, ali rade i puno »lipoga«. A nisu samo bački Šokci bili gosti Šokačke grane, tu su već tradicionalno i Vinkovački šokački rodovi, kao i njihov predsjednik Zvonimir Liščić.

I smjenjivao se red priče pa red lijepo pjesme, one prave, šokačke. I dok u svitanje napuštamo ZOO-hotel u Osijeku s podija još odjekuju zvuci pisme šokačke, pa imaš dojam kako Drava zapljuskuje obale u tom šokačkom ritmu i hita dalje k Dunavu a ranojutarnji ritam remeti poznati šokački bečarac »Alaj Šokci lumpuju na Dravi, pa se Drava u valove dala!«

Slavko Žebić

Dvije Vere: Erl i Svoboda

Zanimanje za uzgoj visokovrijedne peradi se gotovo izgubilo

Rijetka su jata gusaka

Danas guske čine tek neznatni dio od ukupnog broja peradi, a mogućnosti njihova uzgoja su vrlo slabo iskorištene. Najčešće se drže na ekstenzivan način – za proizvodnju mesa, koje se koristi za vlastite potrebe ili prodaju na lokalnom tržištu.

Nekada je u selima gotovo svaka obitelj uzgajala guske, patke i drugu perad, dok danas to nije slučaj. Jata pataka i gusaka rijetko se gdje još mogu vidjeti. Iako je guska ostala kraljica, primjerice francuskog stola, a nezaobilazan je dio gastroponude susjedne Mađarske, u nas se zanimanje za tu visokovrijednu perad proteklih desetljeća izgubilo. Štoviše, slikovita tradicija uzgoja domaće guske u selima danas je prava rijetkost, a zastupljenost gušćeg mesa u domaćoj potrošnji na posljednjem je mjestu. U prošlosti su se držale radi proizvodnje mesa i jetrica te jaja i perja, kojim se punila posteljina. Nakon Drugog svjetskog rata, zbog migracije poljoprivrednog stanovništva u gradove, preoravanja prostranih pašnjaka, pojave sintetičke zamjene za perje i nepostojanja organizacija za kooperaciju, otkup i plasman gušćih proizvoda, broj gusaka se znatno smanjio. Danas guske čine tek neznatan dio od ukupnog broja peradi, a mogućnosti njihova uzgoja su vrlo slabo iskorištene. Najčešće se drže na ekstenzivan način – za proizvodnju mesa, koje se koristi za vlastite potrebe ili prodaju na lokalnom tržištu.

Ipak, postoji još nekoliko uzgajivača, među kojima je i *Veco Vuković* iz Bajmoka, koji se i danas bavi uzgojem gusaka, ali i druge peradi. Po cijeli dan 79-godišnji Veco utroši kako bi ih nahranio i uspostavio red i mir na svojoj »Arki«. Uz guske, na svome obiteljskom imanju on uzgaja i patke te kokoši, morke, pure i paunove. No, to nije sve. Brine se i za 10-ak zečeva, te nekoliko ovaca, koza i konja.

Zbog ljubavi prema životinjama, kaže, nastavlja obiteljsku tradiciju uzgoja gusaka pa mu ni posao oko njih nije težak. »Svaka je proizvodnja skupa i zahtjevnja, no ja mislim da su guske skromne što se tiče uzgoja. Treba samo

dovoljno trave, vode i zrnaste hrane, ponajviše kukuruza, a hranim ih i pšenicom, zobi i kupusom. Ta perad raste bez problema i za to joj treba oko dva mjeseca«, priča Veco dodajući, kako danas uglavnom gusaka po selima nema, iako je to vrlo isplativa proizvodnja.

POVIJEST UZGOJA GUSAKA: Domaća guska potječe od sive divlje guske i smatra se da je jedna od najranije udomačenih vrsta peradi, pa čak možda i prva ptica pripitomljena od strane čovjeka. Prvi početci njezina uzgoja pod čovjekovim okriljem sežu oko 3000 godina prije Krista. Međutim, tako rana domestikacija nije utjecala na izrazite tjelesne promjene, jer su se guske držale pretežito ekstenzivno i primitivno, bez intenzivnije selekcije. Uz promjene u boji perja, domestikacija je umanjila sposobnost letenja domaće guske i povećala njezina proizvodna svojstva, a to su – nesivost i tjelesna masa. Pasmine gusaka mogu se podijeliti u dvije glavne skupine po tjelesnoj masi – na teške (tuluška, emdenska, pomeranska,) i lake (lundska, talijanska bijela, rajnska). Veco se odlučio za uzgoj emdemske guske, koja se glede znatnije želje nimalo ne razlikuje od ostalih pasmina, te svojim oštrim kljunom dohvatiti sve što se da ogristi. »Guske su pametne životinje, vrlo privržene ljudima, ali znaju biti i dosadne s 'grajom' koju prave. Osim toga, imaju potrebu grickanja svakakvih predmeta, stoga treba paziti da se ne puštaju u mlade voćnjake, jer mogu uništiti tanke grane«, objašnjava Vuković, dodajući kako im ni nasilničko ponašanje nije strano, te pijetlovi i purani znaju izvući deblji kraj ako im se nađu na putu.

TOV GUSAKA: U odnosu na druge vrste domaće peradi, guske su ostale najbliže svojim divljim pretcima po zahtjevima u pogledu uzgo-

ja. Naime, guske su otporna i skromna perad u pogledu uzgojnih uvjeta. Gotovo u potpunosti mogu zadovoljiti potrebe za hranom na pašnjacima. Tijekom ljeta prakticiraju ispašu čak i noću. Ukoliko je ispaša dobra i obilna, onda se može smanjiti količina spremljene hrane koja im se daje. Poznato je da guske na ispaši nisko odgrizaju biljno raslinje i često čupaju busove trave. Zato pašnjak treba podijeliti na pregone. Veco svoje guske napasa u voćnjaku, gdje se nalazi travnjak, ali ih pušta naizmjenično u pojedine dijelove voćnjaka, radi optimalne obnove travnatih površina.

Mladi guščići rastu razmjerno brzo, tako da uz dobru hranidbu u dobi od 2,5 mjeseca dostižu tjelesnu masu između 4 i 5 kg. Meso mladih gusaka vrlo je ukusno, a u odraslih lošije kakvoće.

Veco Vuković

Pri ekstenzivnom uzgoju, koji je i najzastupljeniji u nas, to se uglavnom odnosi na ispašu, pri čemu guska postiže završnu masu od 7 kg. Tada su guske spremne za klanje, a to je u doba kasnojesenskih i zimskih blagdana.

Proizvodnja gusaka uglavnom je sezonska, jer pronesu u kasnu zimu, najviše nesu i legu se u proljeće, a tove u jesen.

Za guske je karakteristično povećanje nesivosti do treće i četvrte godine, pa se ženke iskorištavaju u priplodu više od 5 godina.

Materinski instinkt kod gusaka je dobro izražen, a inkubacija jaja je 30 dana. »Zadovoljan sam količinom i krupnoćom jaja, ali guske ne

napadi čupanja perja upozoravaju na greške u čuvanju ili u prehrani životinja.

ISPLATIVOST UZGOJA: Korist od uzgoja gusaka je višestruka, jer daju kvalitetne proizvode, kao što su meso, jetra i jaja, koji su uvijek traženi na tržištu, jer je proizvodnja malog obujma. Uz meso, guska daje i kvalitetno perje, koje se može iskoristiti za punjenje posteljine i izradu odjevnih predmeta. Međutim, danas gušće perje nitko više ne traži.

Ulaganja su minimalna, a uzgoj na otvorenoj ispaši isplativ jer, tvrdi Vuković, guska je, uz pčelu i ovcu, životinja koja u oskudnim uvjetima može živjeti i samo od prirode.

gusaka na ribnjacima, koji je financijski vrlo unosan, uz jamstvo pune ekološke dimenzije. Ovakva iskustva mogla bi biti preporuka i našim uzgajivačima, kako bi se ova proizvodnja podigla na višu razinu, uz odgovarajuću potporu nadležnih vlasti i gospodarskih subjekata.

Vuković prodaje mladu guščad i morke na tržnicama u Subotici, Bajmoku i Moravici. Ističe da po guski zaradi 250-300 dinara, dok za morke, čije je meso vrlo traženo i u gostionicama s tradicionalnom gastroponudom, dobije 500 din/kom. Najveća potražnja mesa je, kaže, uoči božićnih i novogodišnjih blagdana, dok se mlada perad kupuje tijekom cijele godine.

Osim toga, Vuković na tržnicama prodaje i gušćja jaja, iako se vrlo malo koriste u ljudskoj prehrani. Veća su od kokošnjih i sadrže više masnoća i kolesterola. Najčešće se upotrebljavaju za izradu različitih deserata, te ukrašavanje, a cijena im se kreće oko 50 din/kom, dok se za morčija može dobiti 10 din/kom.

»Mirovina mi nije dovoljna, pa na ovaj način proizvedem hranu za svoje potrebe, a prihod od prodaje mi je itekako dobro došao za podmirenje osnovnih životnih troškova«, kaže Veco napominjući, da će svoj mali zoo-vrt održavati dokle god bude mogao, jer osim dobiti, on jednostavno uživa u i samom pogledu na dvorište ispunjeno »josagom«.

Stanjem glede domaćih tvrtki koje prerađuju i nude gušće meso ne možemo se pohvaliti, ali jedna od svijetlih točki u ovoj grani peradarstva je pogon za prerađu pilećeg i gušćjeg mesa »Planima max-mix« u okviru korporacije »Fish corp 2000« iz Beograda. Otvoren je u Plandištu 2007. godine, uz potporu pokrajinske vlade.

leže na jajima, već ih ležem u dva inkubatora, koji su dovoljni za potrebe moje proizvodnje«, kaže Vuković, poznat po najljepšim guščićima u okolici.

U bač Vecinom dvorištu, među peradima, nagrada za najglasnije svakako pripada brojnim morkama, poznatim i pod nazivima – misirke, biserke, perlinke, morske kokoši, ili induške. S razlogom važe za dobre čuvarke kuća i posjeda, jer najavljuju svaku opasnost od jastrebova, ježeva, lisica i drugih uljeza.

Gastronomskim očima gledano, smatraju se glavnim sastojkom za dobru juhu. Nekada se juha od morke kuhala samo u posebnim prigodama, uglavnom nedjeljom i za svatove. Meso biserke je vrlo ukusno, specifična okusa divljači. U nas se uzgaja na pojedinim seoskim posjedima, za sada, u znatno većem broju od gusaka. Godišnja nesivost biserke kreće se od 100 do 160 jaja, koja Veco također leže i prodaje na tržnici.

Pravilno držanje i prehrana utječu i na optimalno zdravstveno stanje gusaka. Zdravu gusku karakterizira njeno glasanje i aktivno ponašanje prilikom davanja hrane. Prema Vukovićevim riječima, guske i morke su, za razliku od kokoši i pura, prilično otporne na bolesti. Povremeni

U to su se, čini se, ponajviše uvjerile Poljska, Mađarska, Češka, Slovačka, Nizozemska i Kanada – najveći izvoznici gušćjih proizvoda.

Ovi izvoznici guske ne drže samo zbog kvalitetnog mesa, već se koriste i za proizvodnju kvalitetnih šunki, kobasica, salama i drugih specijaliteta, čime se ostvaruje i adekvatan profit. U novije vrijeme svjetski trend je i uzgoj

Međutim, za prošireni uzgoj nužna je strategija razvoja, koja bi trebala dati i nužan poticaj većem i ozbiljnijem uzgoju. Zatim je potrebno razraditi dobru organizaciju otkupa i plasmana na tržište, kako bi se, s obzirom na prirodne uvjete držanja, maksimalno iskoristile mogućnosti ove grane peradarstva u našoj zemlji.

Marija Matković

Koncert svjetski poznatog ansambla kontrabasista

»Bassiona amorosa« u Golubincima

Koncert svjetski najuglednijeg ansambla kontrabasista »Bassiona amorosa« održan je u ponedjeljak, 2. veljače, u golubinačkoj crkvi sv. Jurja Mučenika.

Glasoviti ansambl osnovan je 1996. godine na Visokoj školi za glazbu i teatar u Münchenu pod vodstvom vodećeg svjetskog pedagoga kontrabasa profesora *Klause Trumpfa*. U sastavu su vrsni mladi i talentirani glazbenici, koji iz sebe već imaju preko 400 koncerata po cijelom svijetu, sedam snimljenih CD-a, kino film u produkciji Bavarske televizije, nagradu fundacije »Pro Europa« u 2003. godini, koju su primili zajedno s jednim od najpoznatijih svjetskih tenora *Placidom Domingom* i unukom *Richarda Wagnera – Wolfgangom Wagnerom*, Bachovu plaketu 2004. godine i mnogobrojne druge nagrade.

U sastavu »Basiona Amorse« su članovi iz nekoliko europskih država – *Artem Chirkov* iz Rusije, solo kontrabasist Sanktpetersbuške filharmonije, *Giorgi Makhoshvili* iz Gruzije, jazz glazbenik i profesor klasike u Münchenu, *Jan Jirmasek*, orkestarski glazbenik u mladoj Ženevskoj filharmoniji, münchenkim sinfončarima i češkom filharmonijskom orkestru

Nastup u crkvi sv. Jurja

iz Karlovih Vara, odakle je i rodom, *Andrej Shynkevich* iz Bjelorusije, član komornog orkestra u Heilbronn u Njemačkoj. Na repertoaru kvarteta nalaze se dela klasičnih popularnih numera *Bacha, Schpregera, Schefera, Handela, Ellingtona*, djela rane renesanse, baroka, klasicizma, modernog doba i njihove originalne skladbe. Publika u golubinačkoj crkvi uživala

je 100 minuta u glazbi i sazvučju četiriju kontrabasa.

»Najveći krivac« što se koncert ovoga ansambla održava drugi put u posljednjih pet godina u Golubincima jest *Ljubinko Lazić*, solo kontrabasist Beogradske filharmonije, dobitnik mnogih međunarodnih nagrada i priznanja, koji je svirao s filharmonijskim orkestrima u Luzernu, Brnu, Ciriškoj operi i mnogim orkestrima Europe.

Koncert u Golubincima održan je u organizaciji HKPD-a »Tomislav« i ponajviše zahvaljujući prijateljima toga društva, a prije svega prijateljima i poznavateljima kulture. Kvartet koji uglavnom izvodi svoje koncerte po svjetskim metropolama i poznatim koncertnim dvoranama obećao je da će doći u Golubince opet, i da neće čekati četiri godine, koliko je prošlo od prošlog koncerta.

Publiku je kroz koncert vodila *Mina Đurić*, koja prati »Bassionu« na ovoj turneji po Srbiji. Među mnogobrojnom publikom koncertu su bili nazočni i golubinački župnik vlč. *Ivica Damjanović* i dekan zemunski preč. *Jozo Duspára*.

I. Radoš

U Baču promoviran Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata

Predstavili se podunavskim Šokcima

U četvrtak, 29. siječnja, u vjeronaučnoj dvorani župnog ureda Bač održana je promocija Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata (ZKVH). Promociji su bili nazočni predstavnici kulturno-prosvjetnih institucija Hrvata Šokaca bačkog Podunavlja i UG »Urbani Šokci« iz Sombora. Poslije pozdrava domaćina, župnika župe Bač vlč. *Josipa Štefkovića*, član Upravnog odbora Zavoda *Zvonimir Pelajić* iz Plavne nazočnima je predstavio ravnatelja Zavoda *Tomislava Žigmanova*, djelatnice *Katarinu Čeliković* i *Ljiljanu Dulić*, te članicu Upravnog odbora *Ceciliju Miler*.

Ravnatelj *Tomislav Žigmanov* predstavio je program budućega rada Zavoda, zaduženja i načine rada uposlenih te izrazio svoja očekivanja glede pune suradnje s institucijama na terenu, kako bi se uspjelo prikupiti što više materijala potrebnog za stvaranje kvalitetnoga arhiva. Spremnost za tijesnu suradnju izrazili su i nazočni predstavnici podunavskih institucija.

»U svim našim selima postoji jako puno građe koja bi mogla biti zanimljiva za Zavod. Mi, koji smo stalno prisutni u svojim selima, možemo prikupiti puno dragocjenih podataka iz bogate zaostavštine svojih predaka, te na taj način doprinijeti približavanju našega kulturno-loškoga identiteta ostalim etnosima zajednice

Vlč. Josip Štefković i djelatnici Zavoda

u kojoj živimo«, rekao je, između ostaloga, pjesnik *Josip Dumendžić Meštar* iz Bođana.

Institucije od Zavoda očekuju dvosmjernu suradnju. Na upit glede pomoći oko objavljivanja Zbornika radova s okruglih stolova u sklopu prošlogodišnjega projekta šokačkih udruga »Tragovima Šokaca od Gradovrha do Bača 1688. – 2008.« predsjednica Organizacijskog odbora *Stanka Čoban* dobila je očekivan odgovor. Djelatnici Zavoda uradit će pripremu građe za tisak, a Zavod će pokriti i dio troškova.

Poslije službenog dijela promocije nastavljeni su i pojedinačni kontakti nazočnih s djelatnicima Zavoda, kako bi se dogovorile prioritetne aktivnosti.

I. A.

Žigmanov: Zadovoljan spremnošću na suradnju

»Prezadovoljan sam pozornošću koju smo izazvali i spremnošću podunavskih Šokaca na suradnju sa Zavodom. Naša institucija je uvijek spremna doći 'na noge' onima s kojima želimo surađivati i to će biti praksa koje ćemo se pridržavati dok ja budem ravnatelj. Upravo na ovaj način ostvarit će se najtješnja komunikacija, koja će, nadam se, i dovesti do najkvalitetnije suradnje s institucijama i pojedincima na terenu«, kaže za HR ravnatelj ZKVH-a *Tomislav Žigmanov*.

Prelo uz »Sagu« u Đurđinu

ĐURĐIN – I tijekom veljače nastavljaju se priređivati preljaska okupljanja oko najnovije knjige Tomislava Žigmanova »Prid svitom – saga o svitu koji nestaje« te njezina sadržaja. Tako će na redovitoj mjesečnoj župnoj tribini u Đurđinu, u nedjelju 8. veljače, biti govora o toj »prvoj bunjevačkoj sagi«. Osim autora, o knjizi će govoriti i Mirko Kopunović.

Istom će prigodom biti prikazan i 19-minutni film Rajka Ljubića »Sve arende u sluge Ente«, rađen po jednoj od pripovijesti iz spomenute knjige.

Početak je u 20 sati.

Hommage Sonji Savić u Tuškancu

ZAGREB – Prema najavama Hrvatskog filmskog saveza, kao podsjećanje na iznenada preminulu beogradsku glumicu Sonju Savić (1961.-2008.), u kinu »Tuškanac« 4. i 5. veljače prikazani su filmovi »Šećerna vodica« (1983.) Svetislava Bate Prelića i »Život je lep« (1985.) Bore Draškovića.

Hrvatski filmski savez je taj program realizirao u suradnji s Jugoslovenskom kinotekom u Beogradu, koja je u studenom prošle godine posvetila dio programa Sonji Savić, prikazavši deset ostvarenja, uključujući film »Čekajući Godota« iz 2006. godine, kojega je sama režirala.

Neno Belan za Dan zaljubljenih

BEOGRAD – Tradicionalni beogradski koncert Nene Belana & Fiumens povodom Dana zaljubljenih bit će održan 14. veljače u velikoj dvorani Doma omladine Beograda, s početkom u 20 i 30 sati, najavljuju iz koncertne agencije Long Play.

Pokraj standardne pojedinačne ulaznice od 1200 dinara, u prodaji je »Karta za dvoje«, namijenjena zaljubljenim parovima, koja košta 2000 dinara (u prodaji je samo u 300 primjeraka!). Obje ulaznice mogu se kupiti u Domu omladine Beograda i prodajnim mjestima Biletservisa (www.biletservis.co.yu) i Tiketservisa (www.tiketservis.com).

Hrvatski filmovi na FEST-u

BEOGRAD – Na 37. međunarodnom filmskom festivalu - FEST, koji će biti održan od 20. veljače do 1. ožujka, bit će prikazano više od 70 ostvarenja u šest programa, a glavni grad Srbije ugostit će oko 100 stranih redatelja, glumaca i scenarista.

Festival će imati šest programa, a u okviru natjecateljskog programa »Europa van Europe« bit će prikazana hrvatsko-bosanko-hercegovačka koprodukcija »Buick Riviera« u režiji Gorana Rušinovića, nagrađena za najbolji film na prošlogodišnjem Sarajevu Film Festivalu. Također, u okviru programske cjeline »Horizonti« publika će moći pogledati ostvarenje »Ničiji sin« Arsenala Antona Ostojića, koje je na prošlogodišnjem Festivalu igranog filma u Puli osvojio čak šest »Zlatnih Arena«, među ostalim, i za najbolji film.

Inače, FEST će ove godine otvoriti Ralph Fiennes, čuveni britanski glumac.

Dan osnovne škole i »Gupčev bal«

TAVANKUT – Učenici i nastavnici Osnovne škole »Matija Gubec« iz Tavankuta danas će, u petak 6. veljače, svečano obilježiti Dan škole. U posjet im stižu učenici Osnovne škole Dalj i Osnovne škole Matije Gupca iz Gornje Stubice. Tijekom četverodnevno boravka u Bačkoj, djeca iz Hrvatske će sa svojim domaćinima na Paliću posjetiti ZOO vrt, u Subotici katedralu, zgradu Biskupije, Gradsku kuću i Gradski muzej, a u Somboru zgradu Županije, karmelićansku crkvu i crkvu Presvetog Trojstva.

Središnji program bit će održan u prostorijama škole u petak u 18 sati, a otvorenje izložbe pod nazivom »Umjetnost slame« je u 19,30 sati.

Kratak program priredit će djeca iz područnih škola u Ljutovu i Gornjem Tavankutu, a bit će realiziran i projekt Međunarodna kolonija malenih slamara, kroz rad djece u slamarskim radionicama i izložbu slika od slame. Višednevno druženje s djecom iz Hrvatske završit će se u nedjelju svetom misom u crkvi Srca Isusovog u Donjem Tavankutu. Inače, sutra (u subotu 7. veljače) HKPD »Matija Gubec« iz Tavankuta organizira »Gupčev bal«, koji će biti održan u mjesnoj osnovnoj školi. Početak programa je predviđen za 19 sati.

Nastupit će tamburaški orkestar HKPD-a »Matija Gubec« iz Tavankuta i tamburaški orkestar KUD-a »Ivan Goran Kovačić« iz Velike (RH).

»Šokačko prelo« u Bregu

BAČKI BREG – HKUD »Silvije Strahimir Kranjčević« iz Bačkog Brega organizira »Šokačko prelo«, koje će biti održano u iduću subotu, 14. veljače, u mjesnom Domu kulture. Tijekom večeri bit će upriličen kulturno-umjetnički program, u kojemu će nastupiti i gosti iz Republike Hrvatske – Tamburaški orkestar »Đeram«, te Folklorni ansambl »Turopolje« iz Velike Gorice.

Početak je u 19 sati, a cijena ulaznice je 600 dinara.

Maskenbal u Vajskoj

VAJSKA – Šesti po redu, Maskenbal u organizaciji HKUPD »Dukat« Vajska-Bođani bit će održan u iduću subotu 14. veljače. Pokladna manifestacija za sve generacije, nakon mimohoda ulicama Vajske, preselit će se u prostorije mjesnog Vatrogasnog doma. Osim članova društva domaćina, na maskenbalu će sudjelovati i Udruga žena »Suncokret«, MKUD »Buzo Virag« i KUD »Mladost«, kao i HKUPD »Matoš« iz Plavne. Početak je u 15 sati.

Hrvatski predstavnici na Venecijanskom bijenalu

ZAGREB – Matko Vekić, Zoltan Novak i Nikola Koydl predstavljat će Hrvatsku na 53. venecijanskom bijenalu koje se otvara u lipnju i traje do kraja studenoga. Riječ je o slikarima tri različite generacije koje je za nastup na najvažnijem likovnom predstavljanju na svijetu, odabrala hrvatska selektorica Biserka Rauter Plančić.

Može se pretpostaviti da će hrvatski postav ostati u privlačnom prostoru unutar samog Arsenala koji je Hrvatskoj prije nekoliko godina dodijeljen nakon prethodnih godina lutanja i selidbi, piše »Jutarnji list«.

Inače, direktor Daniel Birnbaum ovogodišnji je bijenale nazvao »Stvaranje svjetova«, a svoje će selekcije prvi put predstaviti Pakistan i Crna Gora.

Nova knjiga sveučilišnog profesora Šimuna Jurišića

Hrvati u europskim gradovima

Dr. Jurišić piše o Hrvatima koji su boravili po metropolama Europe. Uglavnom je tu riječ o književnicima, ali i o sveučilišnim profesorima, umjetnicima, svećenstvu, časnicima

Koncem 2008. godine iz tiska je izašla knjiga »Hrvati u europskim gradovima« prof. dr. Šimuna Jurišića, književnog povjesničara i publicista iz Splita, sveučilišnog profesora koji je i predstojnik Odsjeka za hrvatski jezik i književnost Sveučilišta u Zadru. Do sada je objavio dvadesetak knjiga, među kojima: »Na tragu Ive Andrića«, »Na tragu Miroslava Krlež«, »Na tragu Milana Begovića« i druge. Proučava hrvatske književne povjesničare od Đure Šimurine do Antuna Barca i Emila Štampara. Objavio je više od sto prikaza i kritika kazališnih predstava u Splitu, Zagrebu i Dubrovniku u »Vjesniku«, »Borbi«, »Književnim novinama« i drugim časopisima. Prošle mu je godine tiskana i knjiga, ustvari doktorski rad: »Splitsko kazalište od godine 1893. do 1941.«

Na dvjestotinjak ukoričenih stranica dr. Jurišić piše o Hrvatima koji su boravili po metropolama Europe – od Atene, preko Beča i Beograda, Budimpešte i Bukurešta, Carigrada i Lisabona, Londona i Madrida, Moskve i Petrograda do Pariza i Praga, Rima i Sofije, ali, naravno, spominje i druge europske destinacije kakve su – Venecija, Trst, Pečuh... Uglavnom je tu riječ o uglednim Hrvatima, ponajčešće književnicima, primjerice – Antunu Gustavu Matošu, Tinu Ujeviću, Miroslavu Krleži, Gustavu Krklecu, Augustu Šenoi, Ivanu Kukuljeviću Sankcinskom i inim; sveučilišnim profesorima – Franji Petriću, Vatroslavu Jagiću, Baltazaru Adamu Krčeliću ili, pak, umjetnicima poput – Ivana Zajca, Jakova Gotovca, Srebenke Jurinac, Srečka Albinija, Julija Klovicia, Ivana Meštrovića i drugih.

ČASNICI I DIPLOMATI: Hrvati su dali nemali broj visokih časnika u austrougarskoj vojsci, na primjer: Nikola Jurišić iz Senja, zapovjednik austrijske vojske u Austriji i Hrvatskoj i zemaljski poglavar Kranjske, Josip Filipović iz Gospića, zapovjednik austrijske vojske u Bosni, po kojemu jedna ulica u Beču i danas nosi ime, zatim ministar za domobranstvo na bečkom dvoru bio je Lujo Tončić, dok je Antun Vrančić iz Šibenika, kardinal, diplomat, pjesnik i publicist, bio tajnik kralja Ferdinanda I. Najdulje se u diplomaciji onoga doba zadržao Antun Mihanović, tvorac hrvatske himne Lijepa naša, koji je 1836. bio konzul u Beogradu, zatim u Bukureštu, pa u Carigradu. Tako je u diplomaciji proveo više od 20 godina.

Dosta je svećenstva u ovom uratku dr. Šimuna Jurišića. Franjevac i kapucin Robert Menini kao svećenik najviše je službovao u Sofiji i još nekim bugarskim gradovima, a pokopan je u Plovdivu. I franjevac Stjepan Verković je jedno vrijeme službovao u Sofiji i objavio zbirku pjesama i zbirku pripovjedaka o običajima Makedonaca i Bugara. Svećenik Juraj

Križanić boravio je u Beču, baš kao i Josip Juraj Strossmayer, koji je u Beču nastavio studij teologije i postigao doktorat iz teologije, a 1847. preuzeo dužnost dvorskog kapelana i jednog od trojice ravnatelja Augustinija.

SVEĆENSTVO: U crkvenoj hijerarhiji Trsta najviše je mjesto zauzimao biskup Juraj Dobrila. Sedamnaest godina bio je biskup porečko-pulski, a nakon toga odlazi za biskupa tršćansko-koparskog. Poticao je pastoralni, ali i humanitarni i dobrotvorni rad, prihvatio je ideje ilirskog pokreta te pokrenuo list »Naša sloga«, a glavni je urednik bio svećenik Antun Karabaić. Još jedan svećenik i publicist, Matko Mandić, boravio je u Trstu i jedno vrijeme bio urednikom dnevnog lista »Balkan«.

Naravno da je najviše svećenstva zabilježeno u Rimu – Antun Parčić (1832.-1902.), franjevac i jezikoslovac, bio je kanonik Zavoda svetog Jeronima, isusovac Bartol Kašić (1575. – 1650.) slovi kao otac hrvatske gramatike (slovnice), zatim isusovac Ruđer Bošković (1711. – 1787.), fizičar, matematičar i filozof, s 14 je godina iz rodnog Dubrovnika otišao u Rim, a umro je kao francuski državljanin. U vatikanskoj hijerarhiji najdalje je dogurao kardinal Franjo Šeper (1905.-1981.) – bio je prefekt Kongregacije za nauk vjere.

Nije moguće u samo kartici novinskog teksta reći sve o jednom vrijednom uratku, no, oni koje to zanima, knjigu mogu naći na Sveučilištu u Zadru ili kod autora u Splitu, a za kraj bih dodao još samo nekoliko zanimljivosti. Kad je riječ o Ivanu Kukuljeviću Sankcinskom, književniku i povjesničaru, bio je prvi počasni član Carske akademije znanosti u Petrogradu, te počasni član Moskovskog, Kijevskog i Petrogradskog sveučilišta, a Car ga je 1862. odlikovao visokim ruskim priznanjem – Ordenom sv. Vladimira.

Slavko Žebić

Hrvatski klub u Beogradu

U Beogradu, gdje i danas živi nekoliko desetina tisuća Hrvata, osnovan je Hrvatski klub još davne 1921. godine, a prvi je predsjednik bio dr. August Kuhar. Njega je 1928. godine zamijenio Pero Blašković, sve do 1940. kada odlazi u Zagreb, a za novoga je predsjednika izabran Maksim Mrzljak. Nakon raspada Jugoslavije Mrzljak se seli u Zagreb i osniva Podružnicu Hrvatskog kluba, za pomoć Hrvatima u Beogradu.

Velika kulturna manifestacija održana diljem Hrvatske

Preko 140.000 posjetitelja u »Noći muzeja«

Prošloga petka, 30. siječnja, od 18 do 1 sat održana je četvrta po redu »Noć muzeja«, velika kulturna manifestacija koju je organiziralo Hrvatsko muzejsko društvo u suradnji sa 73 muzeja iz 31 grada u Hrvatskoj. Od 2005. godine, kada je prvi put organizirana u šest muzeja u Zagrebu, »Noć muzeja« prerasla je u veliku kulturnu manifestaciju na nacionalnoj razini, pa je tako te noći muzeje i galerije gradova – Biograd na Moru, Bjelovara, Čakovca, Dubrovnika, Đakova, Gornje Stubice, Gospića, Karlovca, Kastva, Kaštel Lukšića, Klisa, Koprivnice, Krapine, Makarske, Opatije, Osijeka, Požege, Pule, Rijeke, Samobora, Siska, Slavonskog Broda, Splita, Šibenika, Trakošćana, Umaga, Metkovića, Virovitice, Vukovara, Zadra i Zagreba posjetilo preko 140 tisuća ljubitelja umjetnosti, koji su uživali u – izložbama, koncertima, promocijama, predavanjima, poeziji, degustacijama i nagradnim igrama. Zahvaljujući dobroj organizaciji i činjenici da je ulaz

bio besplatan, posjet ovogodišnjeg muzejskog maratona premašio je sva očekivanja i oborio prošlogodišnji rekord od 115 tisuća posjetitelja. Ova kulturna manifestacija osmišljena je po uzoru na »Museum Night«, koji se već dulje vrijeme održava po europskim gradovima, a ponekad traje i tri dana ili cijelu noć, čemu teži i hrvatska inačica tog kulturnog događaja.

Usprkos hladnoj noći i rukometnoj groznici te činjenici da je tog petka u zagrebačkoj Areni igrana polufinalna utakmica svjetskog prvenstva u rukometu, samo je u glavnom gradu Hrvatske postavle 20 gradskih muzeja i galerija posjetilo preko 100 tisuća ljudi.

Ne krijući zadovoljstvo ovogodišnjim rekordnim posjetom i dobrom organizacijom Hrvatsko muzejsko društvo je za sljedeću godinu najavilo još kvalitetniju »Noć muzeja« s još više popratnih sadržaja i projekata.

Z. Žužić

JAVNI POZIV

PRVA RADIONICA KREATIVNOG PISANJA NA HRVATSKOM JEZIKU

Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata pokreće prvu radionicu kreativnog pisanja na hrvatskom jeziku za srednjoškolce koji pohađaju nastavu na području Grada Subotice. Radionicu će voditi Đurđica Stuhldreiter, profesorica hrvatskog jezika i književnosti i spisateljica, autorica četiri romana i dobitnica *Lovrakove nagrade* za književnost.

Radionica je namijenjena mladim ljudima koji žele istraživati hrvatski jezik te se izražavati na njemu. Svrha radionice je osvježavanje doživljaja književnosti, motiviranje polaznika da razvijaju vlastiti stil te steknu samopouzdanje u predstavljanju svojeg pisanja.

Polaznici Radionice će vježbat pisanje jednostavnih tekstova, upoznati se s osnovnim postavkama pisanja i organiziranja teksta. Kod kuće će pisati tekstove i vježbe koji će biti usmjereni k oslobađanju vlastite kreativnosti i stila, a s voditeljicom i skupinom podijeliti će iskustva i rezultate.

Pisanje, čitanje i analiza pisanih uradaka, poboljšavanje stila, upoznavanje s izražajnim mogućnostima jezika, užitek kreiranja i zapisivanja vlastitih svjetova bit će način rada u Radionici. Na kraju, moguće je objavljivanje brošure s radovima polaznika.

Susreti će se održavati u prostorijama Hrvatske čitaonice, Subotica, Ulica Bele Gabrića 21. Radionica počinje polovicom veljače. U dogovoru s voditeljicom odredit će se vrijeme održavanja, a zainteresirani kandidati mogu se prijaviti na telefon Zavoda 024/535-533.

**ZAVOD ZA KULTURU
VOJVOĐANSKIH HRVATA**

Eda Vujević, »U sfinginoj sjeni«, Fraktura, Zaprešić, 2008.

Bez istinske strasti

*Lako je moguće da će čitatelji biti pomalo razočarani ovim »napetim ljubavnim romanom s početka devedesetih«.
Istinska strast i osebnost, koje se od slične tematike očekuju, ovdje gotovo da izostaju.
Stoga i priča što se naziva ljubavnom djeluje površno i pomalo beskrvno*

Piše: Đurđica Stuhldreiter

»Split, ratne devedesete, doba je korupcije, straha na ulicama, sveopće nesigurnosti, vrijeme koje ne ostavlja prevelike nade. U redakciji novina, u središtu zbivanja, u centru informacija, Zoja i Siniša proživljavaju svoju najveću ljubav, ne obazirući se na svoje obitelji, okolinu i neizdrživ pritisak svuda oko sebe. Dvije godine poslije fotoreporter Siniša, nesklon pisanju, ispričat će njihovu intimnu dramu, slažući u glavi slike koje ne može zaboraviti, neobjavljene fotografije i one koje nikada nije snimio«.

Tim je riječima predstavljen roman »U sfinginoj sjeni« Eda Vujević. Autorica je rođena 1961. godine u Kninu, gdje je i maturirala. Pravni fakultet završila je u Splitu. Od 1990. godine profesionalna je novinarka u dnevnome listu Slobodna Dalmacija. Objavila je dvije zbirke poezije – »Miris ribe« (Narodno sveučilište, Split, 1993.) i »Dječja soba« (Književni krug, Split, 2001.), roman »Na čekanju s Filomenom Pravdić« (Slobodna Dalmacija, 2002.), knjigu »Droga – opća opasnost« (Lukana, Split, 1995.) te u suautorstvu s novinarom Damirom Pilićem knjigu »Dedal na iglama« (Naklada Bošković, Split, 2005.).

Rečeno je još i kako je ovaj roman »strastven, osjećajan, erotičan, tužan i veseo« te da je novinarka i spisateljica Eda Vujević uspjela stvoriti »snažnu sliku ljubavi koja ne poznaje granice i prelazi preko svih barijera.« Dodaje se još i da je ova knjiga »prepun finih nijansi, odličnih dijaloga i opisa, lišena svake patetike, a prožeta emocijama« te da nas očekuje roman koji je »oštra fotografija jedne epohe i nadasve mjesta običnih ljudi u njoj«.

CRNO-BIJELI SVIJET: Sama je autorica, odgovarajući na pitanje što ju je potaknulo na pisanje ovog romana, rekla: »Moj motiv je vrlo jednostavan. To je život. I on je vrlo jednostavan. Uostalom, sve se često svodi, kao na novinskim fotografijama iz devedesetih, na crno-bijeli svijet. Pišem zato što moram. To je dar koji mi je poklonjen i uživam u tome da ga šaljem dalje. Htjela sam napisati roman koji zbunjuje spolnom neodređenošću i napisala sam ga gotovo s predumišljajem«.

A taj život u ovom se romanu vrlo često približava nečemu nalik na

Eda Vujević

sapunicu. Siniša je zagrebački fotoreporter – oženjen čovjek koji povremeno igra i ulogu oca. U potrazi za promjenom dobiva posao u »Slobodnoj Dalmaciji«, seli se u Split gdje upoznaje fatalnu Zoju, kolegicu novinarku, s kojom započinje nešto što se uvjetno može nazvati

romantičnim odnosom. Pozornica čitave ove igre trebao bi biti grad Split, na čijim se ulicama i opskurnim mjestima izvan užih granica odvija priča. No, kako su primijetili oni koji poznaju ovaj grad, u toj namjeri svaki dodir sa Splitom i prestaje.

»Kroz čitavu knjigu Split poprima ulogu fantastičnog i egzotičnog mjesta, potpuno nepoznatljivog hladnom zagrebačkom mentalitetu. Za Sinišu, čija su usta prepuna eliptičnih, aluzivnih reminiscencija na posebnost toga grada, Split mora predstavljati mjesto mitološki slično polinezijskom otočju na kojemu se, na vrhuncu civilizacije, ljudi još kolju kamenim sjekirama, dok se oni bogatiji dive divotama koje donosi satelitski TV-prijamnik«.

POVRŠNO I NEUVJERLJIVO: Lako je moguće da će čitatelji, nakon čitanja romana »U sfinginoj sjeni«, biti pomalo razočarani ovim »napetim ljubavnim romanom s početka devedesetih«. Istinska strast i osebnost, koje se od slične tematike očekuju, ovdje gotovo da izostaju. Stoga i priča što se naziva ljubavnom djeluje površno i pomalo beskrvno. Što se, pak, ratne tematike tiče, i ona je dana samo u obrisima i nejasnim naznakama pa spoj tema izazovnih samih po sebi nije dao uvjerljivije rezultate. U nastojanjima da prezentira ljubavnu priču stvari su ostale na površini ispod koje autorica nije uspjela prodrijeti, a kritički prikaz ratne stvarnosti ne ostvaruje se u pravim detaljima.

Roman »U sfinginoj sjeni« uspjeh će opravdati čitateljevo povjerenje zado-biveno nakon navedenih riječi nakladnika samo u nekim fragmentima. U tim uvjerljivijim dijelovima budi našu radoznalost i očekivanja, ali više od toga ne uspijevamo dobiti. Odgovori na mnoga pitanja, koje smo s pravom očekivali nakon njegova predstavljanja, na žalost izostaju. Na nekim mjestima roman djeluje i nerazumljivo pa ne uspijevamo odgonetnuti pravu motivaciju koja bi opravdala ono što autorica predočava čitatelju.

Nakon intrigantnih najava i uvjerljivog predstavljanja romana »U sfinginoj sjeni«, očekivali smo nešto drugo. No, nakon njegova čitanja, nameće se zaključak kako smo malo toga u romanu uspjeli i pronaći.

Djelatnik ili radnik?

Piše: Miranda Glavaš-Kul

Često u svojim jezičnim savjetima pišem o primjerima čišćenja hrvatskoga jezika od nepotrebnih tuđica. No ponekad, u namjeri da svoj jezik očistimo od nametnutih nam srbizama, germanizama, turcizama i sličnih, ipak odemo predaleko pa iz uporabe istisnemo hrvatske riječi. To nam se dogodilo s riječi *drug* koja je ostala u uporabi samo kada govorimo o *bračnim drugovima*.

Sličnu smo sudbinu dodijelili i riječi *radnik*. Imenica *radnik* nastala je od glagola *raditi*. Kako je taj glagol u uporabi i danas, ne vidim razloga da i imenica, izvedena iz toga glagola, ne bude. No u široj

je uporabi uobičajenije čuti glagol *raditi* i imenicu *djelatnik*. Prevelikom uporabom riječi *djelatnik* istisnut ćemo riječi *namještenik*, *službenik*, *pekar*, *vozač*, *činovnik*, *čistač*, *trgovac*...

Nerijetko u natječaju možete pročitati kako traže *djelatnika za rad u pekari* mjesto *pekara*. Ovakvim primjerima ništa ne dobivamo, nego upravo suprotno – gubimo. Dakle ni *radnik* ni *djelatnik* ne bi smjeli istisnuti navedene nazive.

Imenicu *radnik* trebali bismo rabiti kada govorimo o čovjeku koji obavlja organiziran posao za koji prima plaću. Kada znamo koji je to posao, možemo biti precizniji pa

reći da u tvornici rade radnici različitih zanimanja: tokari, bravari, zidari...

Bilo bi uputno prihvatiti da je *djelatnik* negdje aktivist i ne mora nužno biti stalno uposlen. Tako

možemo govoriti o *stranačkim djelatnicima*. Riječ *djelatnik* često se vezuje uz intelektualni rad te je u tome području već zaživjela. Stoga govorimo o *kulturnim*, *zdravstvenim* ili *prosvjetnim djelatnicima*.

Povijest hrvatske književnosti (14. dio)

Ivan Bunić Vučić
(1592.-1658.)

Ivan Bunić Vučić, barokni pjesnik

Priređuje: Miranda Glavaš-Kul

Gundulićev suvremenik *Ivan Bunić Vučić* potomak je ugledne dubrovačke obitelji. Rođen je 1592. godine, školovanje je završio u Dubrovniku u kojem je od 1615. obavljao razne državne službe: član je Velikoga vijeća, sudac, javni i privatni odvjetnik, providur, član carinarnice, a pet je puta bio knez Dubrovačke Republike. Oženio se bogatom nasljednicom 1624. s kojom je imao dva sina i sedam kćeri. Umro je 1658. u Dubrovniku.

U prvome je redu lirski pjesnik. Njegova se ljubavna lirika odlikuje istaknutom senzualnošću slaveći tjelesne draži žene: njezinu kosu, njezine oči, ruke, usta.

Napisao je sedamdeset i pet ljubavnih, erotsko uzbudljivih, pjesama koje su tiskane tek 1849. u zbirci »Plandovanja«. Ta je zbirka pjesama među najvrjednijima u cjelokupnoj baroknoj, ali i hrvatskoj književnosti. Pjesme su mu većinom kratke i jednostavne, senzualne i spiritualne, bogate bojama i zvukovima. Odlikuju se lakoćom osmeračkoga ritma koji se suprotstavlja i sve više zamjenjuje tromi dvanaesterac koji je do tada bio uobičajen. Plodonosan stvaralački temelj izgradio je Bunić na Anakreontu i anakreontici, Petrarci i petrarkizmu, a jaku je senzualnost baštiniio od proslavljenoga Marina i njegovih sljedbenika. U njegovoj lirici možda ne nalazimo odviše izvornosti i dubine, no originalnost, kao kategorija književnoga izraza, u baroku ionako više ne postoji.

Za života je objavio samo religioznu poemu »Mandaljena pokornica« (Mleci, 1630.) spjevanu u

tri »cviljenja« koja je napisana pomodnom kršćanskom baroknom gorljivošću. Njegova je naslovna junakinja grješnica Mandaljena u susretu s Kristom doživjela preobraćenje. Izbor junakinje nije nimalo slučajna, naime, velika je pokornica bila nadahnućem mnogim pjesnicima i slikarima onoga vremena. Ovo djelo možemo, po cjelokupnoj religiozno-teološkoj usmjerenosti i obliku, usporediti s Gundulićevim »Suzama sina razmetnoga«, samo što u Bunića ne nalazimo gundulićevskog iskrenog kajanja. Bunić je svoju Mandaljenu najprije prikazao kao zavodljivu grješnicu koja, ugledavši Krista u hramu, postaje skrušena. No iako skrušena, Mandaljena ipak pazi na svoju izvanjsku ljepotu koja je opjevana u duhu tadašnje svjetovne poezije. U ovim dijelovima izostaje gundulićevka barokna strogost i ozbiljnost.

U Bunićevu opusu pronalazimo još 18 duhovnih pjesa-

ma, 8 nadgrobica, 5 ekloga, 3 prepjeva psalama, 1 pohvalnice Dubrovniku i 1 pohvalnice Gundulićevoj »Arijadni«. U nadgrobnicama i pohvalnicama Bunić nasljeduje domaću žanrovsku tradiciju (Nalješković, Vetranović, Gundulić). U prve četiri Bunićeve ekloge pastiri razgovaraju o različitim pitanjima: ljubavi, svojim odabranicama, starim dobrim vremenima i životu lovaca dok u petoj, nazvanoj »Gorštak« po glavnomu junaku, surovi pastir Gorštak jadikuje što ga njegova Zorka ne gleda.

Cjelokupna se Bunićeva lirika odlikuje gomilanjem pjesničkih figura, obiluje metaforama, metonimijama, antitezama i hiperbolama. U svojim stihovima Bunić, često s ironijskim odmakom, parafrazira prethodnike. Nerijetko dovodi ustaljene motive u začudne odnose, koji obično dolaze do izražaja u njegovim domišljatim poantama.

Crkva u Stanišiću u lošem stanju

Crna vremena su valjda iza nas

Pobliže se raspitujući za povijest i prilike u svezi s katoličkom crkvom u Stanišiću došli smo do nekih tužnih i sramotnih činjenica. Dokazi su nam jasno pokazali u kakvom smo sustavu živjeli.

Prve neprilike koje su zadesile crkvu posvećenu Imenu Marijinom i njezine vjernike počele su nakon završetka II. svjetskog rata i oslobođenja države od stranog i unutarnjeg neprijatelja. Tijekom jeseni 1946. godine u poluispraznjena mjesta dolazi prvi val kolonista. Novopristiglo stanovništvo bilo je strogo kontrolirano i instruirano. Mada ne javno zabranjena, vjerska služba je postala poluilegalna djelatnost.

U obračunu s »nazadnim elementima« prvo su stradale štacije. U puku je korišten naziv križine. Kipovi su bili uništeni, njihovi ostaci se mogu i danas vidjeti u kripti crkve. Nakon toga služba je prenesena u crkvu. Tijekom 1961. godine došlo je do nevremena od kojega se nakrivio toranj crkve. Na pravoslavnoj crkvi se tom prilikom toranj srušio.

Nemamo spoznaja da je sljedećih nekoliko desetljeća bilo većih skrnavljenja. U međuvremenu su učiteljice kidale djeci lančice s križevima i pozivale na razgovor roditelje čija su djeca išla u crkvu.

Za vrijeme službe svećenika *Brader Georga*, 1980. godine, došlo je do novog većeg oskrvuća. Budući da na prozoru kripe nije bilo rešetki, lopovi su iskoristili priliku i provalili. Slomljen je poklopac na sarkofagu baruna *Redla*, a u potpunosti su uništeni sarkofazi njegovog sina i snahe. Tražili su blago, a vjerojatno nisu ništa našli budući da su dva sarkofaga poštediti. Istom prilikom lopovi su odnijeli lubanju baruna *Redla*.

Ubrzo nakon ovog nedjela novi svećenik je postao *Jožef Sel*. Iako još nije došlo do pada komunizma, novi svećenik je uspio privući znatan broj Hrvata vjernika u crkvu. S novim desetljećem dolazi i do novih neprilika. Sada su na red došle slike (štacije) u crkvi. Lopovi su 1992. godine provalili u crkvu i ukrali 9 od 14 slika. Na preostalima se vidi da su slikane 1938. godine. Slike su nakon krađe putovale od Turske na zapad, gdje su naposljetku krijumčari uhićeni na mađarsko-austrijskoj granici. Slike su već petnaestak godina u mađarskom Interpolu i sve to vrijeme nitko nije našao shodnim zatražiti njihov povrat.

Za vrijeme rata crkva je bila izložena raznim opaćinama. Prekrasni vitraci su znali poslužiti kao mete za pračke. Jedan susjed je običavao glasno puštati glazbu za vrijeme mise. Srećom, intervencijom novog pravoslavnog svećenika *Slavoljuba* s takvom praksom je prekinuto. Danas katolički i pravoslavni svećenik posjećuju jedan drugoga za vrijeme blagdana. Crkva i njeno blago opstaju samo zahvaljujući novom krovu (poneki crijep je napuknut) i zalaganju i poštenju zvonara *Marka Nandora*, koji je zvonar od 2000. godine. Njemu je prepuštena sva skrb o vlasništvu crkve.

Najporaznije je to što, kad bi se i vratile, ukradene štacije u crkvi nisu sigurne. U kripti stoje crkvene zastave iz 19. stoljeća, i trunu.

Sva briga je prepuštena dobroj volji i entuzijazmu pojedinaca. Dva stoljeća od gradnje crkve obilježiti će se 2015. godine, te bi bilo lijepo kada bi do tada crkva bila obnovljena i puna života.

Savo Tadić

Obavijesti franjevačke crkve u Subotici

Na blagdan Svijećnice, na Marin 2. veljače u subotičkoj franjevačkoj crkvi svetog Mihovila započele su devetnice u čast Gospi Lurdske čiji blagdan obilježavamo 11. veljače. Devetnice su započele svečanom, koncelebriranom sv. misom koju je predvodio mons. dr. *Ivan Penzeš*, biskup subotički, dok devetnice ove godine vodi fra *Ivan Cvetković*, vikar franjevačkog samostana u Subotici. Pod misom je pjevao katedralni zbor »Albe Vidaković« pod ravnanjem s. *Mirjam Pandžić*. U tijeku devetnice,

10. veljače misno slavlje ponovno će predvoditi preuzvišeni biskup subotički i to na blagdan Blaženog *Alojzija Štepinca*.

Blagdan sv. Blaža – U utorak 3. veljače obilježen je blagdan Sv. Blaža, kada se u svim crkvama dijeli blagoslov grla i peciva. Svećenik dvjema unakrsnim svijećama blagoslivlja svakoga ponaosob i moli: »Po zagovoru svetoga Blaža, biskupa i mučenika oslobodio te Bog bolesti grla i svakoga drugoga zla.« Taj blagoslov se temelji na prastarjoj predaji kojom je sv. Blaž spasio dječaka kojem je u grlu zapela riblja kost.

Raspored svetih misa

– Za vrijeme devetnice Gospi Lurdske, od 2 do 11 veljače, u 17 sati moli se sveta krunica, u 17,30 sati je sveta misa, te se moli kratka pobožnost u čast Gospi Lurdske.

– Od Nove godine u franjevačkoj crkvi u Subotici se promijenio redoslijed sv. misa

– Nedjeljom i blagdanom mise u 7 i 9 sati su na hrvatskom, u 8 i 10 na mađarskom jeziku, a večernja misa u 17,30 je prve i treće nedjelje na hrvatskom, dok je druge i četvrte na mađarskom jeziku. Od 1. svibnja do 1. listopada sv. mise se navečer služe u 18 sati.

– Svagdanje mise (radnim danom) služe se u 6, 9 i 10 sati, te navečer u 17,30 sati. Večernje mise su ponedjeljkom, srijedom i petkom na mađarskom jeziku dok su utorkom, četvrtkom i subotom na hrvatskom jeziku.

Ž. V.

Piše:

mons. dr. Andrija Kopilović

Svetac nije čovjek koji ne pada, već čovjek koji se stalno diže

Patnja je put

Utijeku je kod vjernika tzv. Lurdska devetnica. Lourdes je malo mjesto u Francuskoj u kojem se osamnaest puta ukazala Majka Božja davne 1858. Prošle godine smo proslavili 150. godišnjicu lurdskih ukazanja. Osnovna poruka Lourda bila je molitva, obraćenje grešnika, zadovoljština i nadasve osmišljavanje bolesti i patnje. U ovom razmišljanju, dok traje devetnica, nudim našim čitateljima jedno razmišljanje o smislu patnje.

SMISAO EVANĎEOSKOG ODRICANJA: Nikoga patnja ne mimoilazi i nitko joj ne izbjegne. Udari svakoga, jednog nekom vrstom biča, drugog teškom dugom bolešću, nekog iznenadnim gubitkom, drugog razočaranjem, bolom kojemu se ne zna početka i ne vidi kraja. Patnje se bojimo, od nje bježimo, želimo joj se ukloniti. No što joj više izmičemo, ona nam je za petama ili nas čeka iza prvog ugla. Protiv nje negodujemo. Sažalijevamo se, smatrajući da nas nije smjela pogoditi jer smo pravedno i pošteno živjeli. Tužimo se u svojoj patnji ne vidimo li da i drugi pate. Patnja je pratilica naših dana i nesanica naših noći. Patnja zna ispijati kosti i mučiti u savjesti poput crva u dugim noćima. Patnja prenerazi nepravdom, tjera u očaj, obuhvati nas poput crnog mraka koji gura u bezdan. Patnja je trenutak vlasti mraka. Ipak, patnja može imati i osvjetlanu stranu. Ona nam otvara vrata u humana iskustva i dobrotu. Ona nas senzibilizira za nadnaravno, u nama dubi i kopa prostore do kojih inače nikad ne bismo dospjeli. Patnja nas kao na rukama izdiže iznad zida da vidimo i ono nevidljivo, pod horizontom. Ona nas ispunja sadržajima koji nas čine ponosnim i privilegiranim. Kad izađemo iz patnje, osjećamo se bogatim i bogatstvo želimo podijeliti s drugima. Čovjek koji je propatio može danonoćno pripovijedati i ljudi ga slušaju otvorenih usta. Patnja može biti blagoslov, može produbiti život i stjecati iskustva o kojima se pišu čitave knjige. Trpljenje nas može dovesti do susreta s Bogom. Patnja nam veže ruke i noge, ostavlja nas gladnima i žednima. Ona oduzima ono što smo željeli i sprečava nas dohvatiti ciljeve za kojima smo težili. Patnja uzima i dom, i stan, i auto, i prijatelje. Patnja smanjuje uspjehe, maštanja i planiranja. Ona isprepliće perspektive i želje. Patnja nas razgolićuje i ostavlja same. Trpljenje nas prikiva na križ i pokazuje smisao evanĎeoskog odricanja. Sve nam uzima da bismo dobili Boga.

Patnja nas može dovesti u duboko iskustvo Boga. Ljudi koji su prihvatili patnju dokučili su i iskusili

Svetac nije čovjek koji

ne pada, već čovjek

koji se stalno diže.

Svetac nije čovjek koji

ne uprlja ruke i lice,

već je to čovjek koji

se stalno pere i čisti.

Genijalni ljudi nisu

besposličari, kojima

su pronalasci u znano-

sti, mudrosti u literatu-

ri i umjetnosti, snaga

u životnoj mudrosti i

djelovanju, svetost u

moralnosti, ljubav u

humanosti pali kao dar

s neba, već su to ljudi

koji su u znoju svoga

lica jeli kruh, koji su

danju i noću tražili, u

sigurnosti da postoji

ono za čim čeznu i što

traže

Božju blizinu. Tada zapravo razmišljamo za čime u životu čeznemo?

Jesu li užici naše čežnje, je li to svjetska slava, ili je to život prepun duhovnih sadržaja? Zadovoljstvo naših života ovisi o tome kamo su usmjerene naše čežnje. Čeznemo li za materijalnim, propast ćemo zajedno s razaranjem materije oko sebe. Čeznemo li za duhovnim, živjet ćemo vječno kao i duhovne stvarnosti koje su nerazorive. Čeznemo li za ljudskom slavom, doživljavat ćemo razočaranje i osamu, manipulirat ćemo ljudima, upotrebljavati ljude, umjesto živjeti za njih. Budu li naše čežnje usmjerene na tijelo, da ga što bolje negujemo, zadržimo mladim i snažnim, lijepim i privlačnim, tad smo osuđeni na stalno umiranje, gubljenje, razočaranje i očaj. Mi smo ono čime su ispunjene naše čežnje. Naše zadovoljstvo ovisit će o snazi i sadržaju naših čežnji.

ZEMLJA NIJE NAŠ DOM: Ljudski život ne može na zemlji biti trajan. Zemlja nije naš dom, ona nije naš trajni boravak, na njoj se ne živi, njome se prelazi i priprema na istinski život. Nemoguće je na zemlji izbjeći patnju, smrt, razočaranje, osamu. Želimo li izbjeći križ, želimo li ga ne nositi, morat ćemo ga vući. Izbegnemo li ga na jednom području života, srest ćemo ga na drugom. Snaga i ljepota ljudskog života nije u tome da ne trpimo, nego da imamo snagu nositi trpljenje i pobjeđivati patnju. Svetac nije čovjek koji ne griješi, već onaj koji unatoč pogreškama nadvladava razočaranje, zloću i grijeh. Svetac nije čovjek koji ne pada, već čovjek koji se stalno diže. Svetac nije čovjek koji ne uprlja ruke i lice, već je to čovjek koji se stalno pere i čisti. Genijalni ljudi nisu besposličari, kojima su pronalasci u znanosti, mudrosti u literaturi i umjetnosti, snaga u životnoj mudrosti i djelovanju, svetost u moralnosti, ljubav u humanosti pali kao dar s neba, već su to ljudi koji su u znoju svoga lica jeli kruh, koji su danju i noću tražili, u sigurnosti da postoji ono za čim čeznu i što traže. Genijalnost *Beethovena* jest u tome što je unatoč gluhoći znao komponirati i uživati u glazbi. Nije na nama da molimo Boga da nas oslobodi patnje, nevolje pa i smrti, na nama je da ga molimo da nam dade snage da nadilazimo, pobjeđujemo patnju, smrt, nevolje i bolesti.

Svatko od nas je pozvan naći smisao svoje patnje i s njome steći poštovanje pred samim sobom i konačno smisao za život vječni. Patnja je put, a ne kraj.

Festival Hrvatskih duhovnih pjesama »HosanaFest«

U organizaciji Povjerenstva za pastoral mladih Subotičke biskupije u nedjelju 6. rujna 2009. održat će se četvrti po redu Festival hrvatskih duhovnih pjesama – »HosanaFest« u Subotici. Ovaj Festival je natjecateljskog karaktera. U tu svrhu Organizacijski odbor HosanaFesta raspisuje

NATJEČAJ

za prijem novih skladbi za HosanaFest

Natječaj je otvoren od 1. veljače i traje do 1. travnja 2009.

Uvjeti natječaja su sljedeći:

- skladbe tematski moraju imati kršćanski karakter;
- skladbe ne smiju biti već objavljene niti javno izvođene;
- trajanje skladbe ne smije prijeći 4 minute;
- uredno potpisani autori glazbe, teksta i obrade;
- autor i glavni izvođač pjesme ne smiju biti mlađi od 16 godina;
- u vokalno-instrumentalnom sastavu ne smije biti više od 15 osoba.

Prijava na natječaj dostavlja se na CD-u ili putem elektroničke pošte, a obvezno mora sadržavati sljedeće:

- oglednu demo snimku pjesme (snimka ne mora biti studijska, ali glazbeno-produkcijski treba biti što sličnija izvedbenoj verziji). Pjesma može biti poslana i u mp3 formatu s minimalnom rezolucijom od 192 kbps;
- tekst pjesme u Word formatu;
- notni zapis osnovne melodijske linije pjesme s potpisanim tekstom i natpisanim akordima na CD-u (skenirano u JPG formatu) ili ČITKO ispisan ili otiskan u dvije kopije;
- kraći životopis izvođača sa svim potrebnim podacima (adresa, telefon, e-mail, web i sl.), te navesti zajednicu u kojoj se djeluje;
- potvrda svećenika.

Prijave koje ne budu ispunjavale gore navedene uvjete, kao i skladbe upitne originalnosti neće uopće biti razmatrane od strane Stručnog povjerenstva.

Napomena: Autori slanjem skladbe na natječaj jamče za njezinu originalnost, te daju svoju suglasnost za izdavanje skladbe na festivalskom CD-u. Naknadno utvrđivanje neoriginalnosti skladbe povlači za sobom sankcije određene pravilnikom »HosanaFesta«. Prijavljene skladbe ne mogu se povući, niti će biti vraćene.

Rezultati natječaja bit će objavljeni 20. travnja 2009. u web prezentaciji HosanaFesta, a moći će se naći u i drugim medijima. Izvođači čije skladbe Stručno povjerenstvo uvrsti u program Festivala, trebaju studijsku snimku dotične skladbe, te njenu matricu dostaviti najkasnije do 20. 6. 2009.

Redoslijed nastupa na »HosanaFestu« određuje festivalski Organizacijski odbor.

Radove slati ili dostaviti na adresu:

»HosanaFest«, Gajeva 2, 24000 SUBOTICA, Vojvodina-Srbija, tel. +381(0)25/482-496, e-mail: hosanafest@yahoo.com

Radosno očekujemo Vaše sudjelovanje!

Organizacijski odbor »HosanaFesta«

www.hosanafest.suboticka-biskupija.info

KUPON
HRVATSKA
RIJEČ
6.02.2009.
ZA BESPLATNI PRIJEVOZ

DSHV i Bus prijevoz »Beneš« Vas vode u Banju Kanjižu.
Polazak ispred Doma DSHV-a u petak, 6. veljače 2009. godine u 14 sati, povratak u 19 sati.

Uvjet za besplatan prijevoz je Kupon iz posljednjeg broja »Hrvatske riječi«.

tel: 024 600-886
fax: 024 753-186
mail: busbenes@tippnet.rs

Tegobe s leđima

dr. Marija Mandić

Tegobe s leđima su jedne od najčešćih tjelesnih tegoba odraslih osoba. Neodređeni bolovi u leđima predstavljaju glavni uzrok »izgubljenog« radnog vremena, te »izgubljenog« vremena poradi traženja lijekova i liječničke pomoći. A sve je to zbog jedne osobine koja ljudsku rasu čini drugačijom od ostalih, a to je uspravno držanje. Kralježnica je izuzetan mehanizam, koji osigurava stabilnost potrebnu da bismo uspravno stajali i rastegljivost potrebnu za aktivno kretanje. Tako se bolovi u leđima rijetko javljaju sami od sebe, a najčešće su posljedica bolesti kralježnice, prevelikog naprezanja mišića kralježnice, naglih pokreta tijela i podizanja teškog tereta. Češće se javljaju pri promjenama vremenskih prilika i to naročito na prijelazu jeseni u zimu, i zime u proljeće. Osobe koje na promjenu vremena reagiraju nekim tjelesnim smetnjama zovu se meteoropati.

Ipak, bolove u leđima ne izaziva samo bolest kralježnice, nego se oni pojavljuju i kod nekih drugih, također veoma čestih bolesti. Tako će različiti karakter bola, mjesto njegova nastanka i širenja, skoro precizno ukazati na bolest koja je uzrok postojećeg bola u leđima.

Tako npr. bolovi nastali nakon prenaprezanja ili ozljede, koji se šire prema bedrima i zadnjici, najčešće ukazuju na istegnuće leđnih mišića. Ove tegobe će proći ukoliko nekoliko dana mirujete, po potrebi uzimate lijekove protiv bolova i eventualno koristite fizikalnu terapiju u obliku nje-

nih masaža, te grijanje i hlađenje samih leđa.

Jak bol na točno određenom mjestu duž kralježnice ukazuje na razvoj **osteoporoze**, čije se osnovno liječenje ogleda u medikamentnoj terapiji propisanoj od strane stručne osobe (liječnika opće medicine, endokrinologa, ortopeda, specijalista fizikalne medicine i sl.). Ovo stanje je najčešće kod žena u postmenopauzalnom dobu, nakon 50. godine života, i predstavlja opasnost zbog gubitka koštane mase te povećane sklonosti prijelomima kostiju, čak i pri najobičnijem padu na ravnom terenu.

Bol u leđima kod žena koje su prošle četvrti mjesec trudnoće javlja se kod većine trudnica, zbog opterećenja kralježnice narastajućim stomakom. Ovdje može biti korisno naučiti kako pravilno dizati predmete, nositi ortopedsku obuću, popraviti držanje te spavati na tvrdom madracu.

Bolovi u donjem dijelu leđa pri povišenoj tjelesnoj temperaturi, bolnom mokrenju, mučnini i povraćanju upućuju na vjerojatan razvoj bubrežne infekcije, i to zahtijeva trenutačno liječenje antibioticima uz konzultaciju liječnika. Ukoliko se slični bolovi, ali bez povišene temperature, pojave i počnu širiti naprijed prema preponama s jedne strane ili s objiju

strana, najčešće dijagnosticiramo postojanje kamena u bubrezima ili njegovo pomicanje prema mokraćnoj bešici. Ovo nekada znaju biti bolovi najjačeg stupnja koje čovjek može doživjeti.

Ipak, najčešći uzrok jakih bolova u leđima je razvoj diskus hernije, ili poznatije kao uklještenje kralježnice, iskliznuće diska i slično. Oni veoma često znaju biti praćeni i pojavom išijasa, a o njima će biti više riječi u idućem broju.

PREVENCIJA: Najvažnija preventivna mjera za bolove u leđima je usvajanje i zadržavanje pravilnog držanja tijela pri stajanju i sjedenju. Svakako, redovita

fizička aktivnost učinit će vašu kralježnicu čvršćom i jačom i spremnijom na izazove koje je čekaju. Postoji niz tzv. zaštitnih pokreta koji će čuvati vašu kralježnicu od prenaprezanja. Tako, primjerice, kad morate podizati teške terete ne savijajte se u struku. Čučnite držeći leđa uspravno dok hvatate predmete i tako uspravni ustanite. Prilagodite visinu svog stolca tako da punim stopalom dodirujete pod, pri čemu koljena trebaju biti nešto više od bokova. Također, spavajte na tvrdom madracu na leđima ili na boku, savijenih koljena, a nikako na stomaku.

OČNA KUĆA

**optika i ordinacija
na jednom mjestu**

551-045

**Subotica
Maksima Gorkog 20**

KOD GLAVNE POŠTE

Poštovani čitatelji,

U želji unapređivanja medicinske strane u našem tjedniku, možete slati svoja pitanja na koja će odgovarati naši liječnici-suradnici.

Pisma možete slati poštom na adresu redakcije ili mailom na:

hrvatskarijec@tippnet.rs

Upoznajmo

Hrvatsku

Dragi moji čitatelji, sve vas lijepo pozdravljam i nadam se kako se pripremate za Hrckov maskenbal, kao i za Ekološki kviz »Lijepa Naša«, koji će se održati 13. veljače u OŠ »Vladimir Nazor« u Đurđinu.

U ovom broju »Hrvatske riječi« na stranicama koje su posvećene vama, upoznat ćemo se s našom matičnom domovinom, s Republikom Hrvatskom.

Što je to Ekološki kviz »Lijepa Naša«? Državni i svehrvatski kviz »Lijepa Naša« državni je ekološki kviz, koji se provodi po istoj metodologiji kao i županijski ekološki kviz »Lijepa Naša«.

Na državnom i svehrvatskom natjecanju sudjeluju pobjedničke ekipe sa županijskih natjecanja, najmanje po jedna osnovna i jedna srednja škola iz županija Republike Hrvatske i onih županija iz Federacije Bosne i Hercegovine koje su uključene u projekt, te tri ekipe predstavnice hrvatskih odjela (škola) iz Vojvodine. Kako bi sudjelovali na završnici ovoga kviza prvo morate proći školsko natjecanje, zatim županijsko i tek onda državno. Zato evo prilike da još nešto naučite o Lijepoj Našoj i dopunite svoje znanje. Ukoliko sudjelujete na ovome kvizu, sigurno će vam dobro doći malo podsjećanja.

Što trebamo znati o Hrvatskoj?

Ukupna površina Hrvatske je 87.661 km², dok površina kopna iznosi 54.594 km². Površina mora je 113.680 km².

Grad Zagreb glavni je i najveći grad Republike Hrvatske. Prema popisu stanovništva iz 2001. godine u gradu živi 779.145 stanovnika. Grad pokriva površinu od 641,355 km². Zagreb je kulturno, znanstveno, gospodarsko, političko i administrativno središte Republike Hrvatske sa sjedištem Sabora, predsjednika i Vlade Republike Hrvatske. U

pisanim izvorima Zagreb se prvi puta spominje 1094., utemeljenjem biskupije. Godine 1242. Zagreb (tada Gradec) zlatnom bulom hrvatsko-ugarskog kralja Bele IV. postaje slobodni kraljevski grad. Sabor Republike Hrvatske 25. lipnja 1991. proglašava neovisnost i suverenost Republike Hrvatske, a Zagreb je glavni grad. Hrvatska se nalazi u sjevernom umjerenom klimatskom pojasu, pa su klimatske prilike povoljne i umjerene, bez velikih temperaturnih razlika i s pravilnom izmjenom četiriju godišnjih doba.

More

Jadransko more je zapravo veliki zaljev Sredozemnog mora. Pruža se u smjeru sjeverozapad-jugoistok, između Balkanskog i Apeninskog poluotoka, u dužini 783 km. Zapadna obala je u cijelosti talijanska, a na istoku Jadransko more dodiruje Italiju, Sloveniju, Hrvatsku, Bosnu i Hercegovinu, Crnu Goru i Albaniju. U sjeverozapadnom dijelu je plitko, a na jugu mnogo dublje. Prosječna dubina je oko 240 m. Dijeli se na četiri cjevine: Sjeverozapadni plićak dubine do 50 metara, Jabučka morska udolina do 243 m, Palagruški poprečni prag do 130 m i Duboka južnojadranska zavalja gdje je najveća dubina 1233 m.

Temperatura jadranskog mora kreće se od 22 i 25° C ljeti i 5 do 15° C zimi. Prozirnost i modrina daleko su veće od drugih mora, te prozirnost iznosi i do 56 metara. Obiluje biljnim i životinjskim svijetom. Od vjetrova najpoznatiji su: bura – koja donosi hladnoću, jugo – koji donosi vlagu, te maestral – koji ublažava ljetne sparine.

Rijeke

Rijeke u Hrvatskoj pripadaju dvama slivovima, oko 62 posto rijeka Hrvatske pripada crnomorskom, a 38 posto pripada jadranskom slivu. **Sava** je najznačajnija i najdulja hrvatska rijeka. Dužina njenog toka u Hrvatskoj je 562 km. **Drava** je druga po duljini hrvatska rijeka. U Hrvatskoj teče u dužini od 305 km. **Dunav**, druga po veličini europska rijeka samo manjim dijelom protječe kroz Hrvatsku (188 km), primorske su rijeke kraće i imaju veće padove. Najveće su primorske rijeke: **Mirna** i **Raša** u Istri, te **Zrmanja**, **Krka** i **Cetina** u Dalmaciji.

Nizine

Najviše nizinskog područja u Hrvatskoj nalazi se na sjeveru i istoku zemlje. To je prostor koji pripada velikoj Panonskoj nizini. Ostale nizine čine krške zaravni i flišna područja u Istri, Ravnim Kotarima (zaleđe Zadra), dalmatinskoj unutrašnjosti te na nekim otocima. Ovi prostori su od velike važnosti za poljoprivredu.

Flora

Flora Hrvatske broji ukupno 4275 biljnih vrsta. Prema broju vrsta po površini Hrvatska zauzima 10. mjesto u Europi, što uvelike govori o florističkom bogatstvu države. Oko 6,5 posto hrvatske flore je endemna. Najpoznatiji hrvatski endem svakako je **Pravilnik** o skupljanju samoniklih rade, trgovine i drugog prometa 740 biljnih vrsta dok je 541 strogo zaštićena. Tako je npr. **Cije** zaštićena zakonom, a mnogi sigurno ne znaju među 15 najzastupljenijih biljnih porodica u hrvatskoj flori, sa

U Botaničkom vrtu u Zagrebu, koji je star 120 godina, uzgaja se oko 5000 domaćih i stranih biljnih svojti.

i 1072 podvrste. zima treće mjesto bogatstvu naše mično (346 svojvelebitska degenija. biljaka u svrhu presvojit je zaštićeno, la porodica orhideja da orhideje spadaju čak 172 svojte.

Nacionalni parkovi

U Hrvatskoj je proglašeno osam nacionalnih parkova, a to su: Plitvička jezera, Nacionalni park Krka, Sjeverni Velebit, Paklenica, Kornati, Mljet, Brijuni i Nacionalni park Risnjak.

Parkovi prirode

Park prirode je liberalnija kategorija zaštite od nacionalnog parka, kako po kriteriju očuvanosti, tako i po režimu zaštite, odnosno korištenja. Ima ih 11, a to su: Papuk, Lonjsko polje, Velebit, Učka, Medvednica, Telašćica, Žumberak – Samoborsko gorje, Vransko jezero, Biokovo i Lastovsko otočje.

Kopnene vode – jezera

Hrvatska je zemlja s iznadprosječnom količinom vode po glavi stanovnika. Od ukupne raspoložive količine vode 12 posto čine podzemne vode zadovoljavajuće kakvoće, zahvaljujući ograničenom razvitku, slaboj naseljenosti i djelomično racionalnom upravljanju vodnim resursima. Posebno bogatstvo čine mineralne, termalne i izvorske vode. Iskorištavanje tog prirodnog bogatstva vrlo je malo. Brojni termalni izvori u kontinentalnom dijelu Hrvatske već su donekle iskorišteni kao lječilišta. U Hrvatskoj postoji 15 vrsta ljekovitog blata i 14 termalnih izvora (7 termomineralnih izvora s posebno kvalitetnom vodom) i svi se nalaze u unutrašnjosti zemlje. Najveće prirodno jezero u Hrvatskoj je Vransko jezero.

HRCKOVE VIJESTI

Hrckov maskenbal

Šesti po redu »Hrckov maskenbal« u organizaciji NIU »Hrvatska riječ« bit će održan 12. veljače u restoranskoj dvorani KTC-a. Očekuju se sva djeca koja pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku, djeca koja posjećuju sate hrvatskog jezika s elementima nacionalne kulture, kao i njihove učiteljice i nastavnici. Za ulazak na maskenbal potrebna vam je maska.

Eko kviz

U petak, 13. veljače, u OŠ »Vladimir Nazor« u Đurđinu održat će se Ekološki kviz »Lijepa Naša«. Ovaj kviz održava se širom Hrvatske u svim županijama, pa tako i u Vojvodini. U Đurđinu će se okupiti učenici-predstavници škola u kojima postoje razredi na hrvatskom jeziku. Pokraj subotičkih škola, očekuju se gosti i iz ostalih krajeva Vojvodine, koji imaju hrvatske razrede. Kviz se sastoji od dva dijela: pismenog i usmenog dijela. Izabiru se četiri predstavnika iz svake škole. Pismeni dio počinje u 10 h, i to u isto vrijeme u svim županijama. Nakon pismenog dijela svaka škola prezentira svoju power point prezentaciju, koju su pripremili iz oblasti ekologije. Nakon bodovanja pismenog dijela i power point prezentacije, u zavisnosti od bodova, ekipe koje prođu idu na usmeni dio. Svaka ekipa zasebno odgovara. Oblasti koje su zastupljene na kvizu su: biologija, zemljopis, vjerouk, kemija i fizika.

Sanela Kolar

Poziv na crtanje

Likovni odjel HKC »Bunjevačko Kolo« poziva svu nadarenu i zainteresiranu djecu na likovnu dječju sekciju, na satove crtanja, koja se okuplja svake subote u prostorijama Hrvatske čitaonice (Bele Gabrića 29). S djecom radi nastavnik likovne kulture Geza Vereš, a početak je u 10 sati.

Svi ste pozvani!

Uređuje: Željka V.

Temeljem Pravilnika o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta FOKUS Fondacije za kulturu i stvaralaštvo mladih, Upravni odbor FOKUS Fondacije za omladinsku kulturu i stvaralaštvo dana 6. veljače raspisuje:

NATJEČAJ ZA RADNA MJESTA

1. Menadžer aktivnosti u području kulture (na određeno vrijeme)

Opis poslova:

provođenje plana i programa djelatnosti Fondacije, obavljanje svih poslova vezanih uz svakodnevni rad Fondacije, uključujući poslove vezane uz stvaranje, reklamiranje i realizaciju projektnog zadatka do izvršenja, skrb o pripremi, izradi i predavljanju svih potrebnih reklamnih materijala, praćenje i pripremanje, kao i analiziranje različitih natječajja koje raspisuje Fondacija, praćenje i pripremanje prijava za različite vrste natječajja kao i obavljanje drugih poslova u djelokrugu kulture i marketinga, svakodnevno i stalno praćenje svih kulturnih aktivnosti, pisanje izvještaja o realiziranim i planiranim aktivnostima, sudjelovanje na značajnim gostovanjima u zemlji i inozemstvu, obavljanje i drugih poslova po potrebi i po nalogu direktora

Uvjeti:

- VII. stupanj stručne sprema – društvenog ili umjetničkog smjera
- znanje dva strana jezika,
- znanje rada na računalu.

2. Koordinator općih poslova (na određeno vrijeme)

Opis poslova:

- priprema potrebne dokumentacije za rad Fondacije, - priprema podataka neophodnih za zaključenje ugovora, praćenje realizacije ugovora, priprema i obavljanje plaćanja, vođenje knjigovodstvenih poslova, priprema dokumentacije i praćenje realizacije radnih naloga, fakturiranje izvršene realizacije, dostavljanje predmeta u rad izvršiteljima, sudjelovanje u kompletiranju dokumentacije za projekte, elaborate i studije u području kulturnog stvaralaštva mladih, obavljanje i drugih poslova po nalogu direktora.

Uvjeti:

VII. stupanj stručne sprema ekonomskog smjera
dvije godine radnog iskustva na poslovima organizacije rada
znanje dva strana jezika,
poznavanje rada na računalu

Prijave na natječaj trebaju sadržati:

kratak životopis

preslik diplome

Potvrdu o radnim sposobnostima.

Prijave s neophodnom dokumentacijom slati na:

FOKUS Fondacija, Matka Vukovića 1, 24000 Subotica. Natječaj je otvoren od 6. do 13. siječnja 2009. godine.

ФОНДАЦИЈА ЗА ОМЛАДИНСКУ КУЛТУРУ И СТВАРАЛАШТВО - СУБОТИЦА
FONDACIJA ZA OMLADINSKU KULTURU I STVARALAŠTVO - SUBOTICA
IFJÚSÁGI KULTURÁLIS ALAPÍTVÁNY - SZABADKA

Proslavljena medalja hrvatske repke

NI SREBRO NIJE LOŠE

6. veljače 2009.

U NEKOLIKO REDAKA

(Ne)uspjeh

Rukometaši su osvojili srebro i postali viceprvacima svijeta, što je nezamislivo u brojnim drugim sportovima, ali ipak postoje »sitne duše« koje poraz u finalu SP-a i ne osvajanje zlata smatraju neuspjehom. A samo nekoliko tjedana prije najvažnije je bilo izboriti plasman u polufinale. Tako je to na našim prostorima. Ili si prvi ili ništa...

FOTO KUTAK

Dobra strana globalnog zatopljenja!

ŠALJIVI KUTAK

Dode tip kod doktora i kaže:

- Doktore, imam kamenac u žuč, pijesak u bubrezima i vodu u koljenu. Što da radim?
- Izvadi građevinsku dozvolu.

Pita mali Ivica tatu:

- Tata, što je to pijanac?
- Sine, vidiš li one dvije gredice na ogradi? Eto, pijancu se čini da su tamo 4 gredice.
- Ali tata, ja vidim samo jednu gredicu.

Znaš što mi se najviše sviđa na tebi?

- Moje ruke!

Što kaže žena Bill Gatesu poslije prve bračne noći?

- Sad znam zašto ti se kompanija zove Microsoft.

Što se dobije kada se sretnu 4 svećenika?

- Pop grupa.

Košarka

Derbi »golubicama«

Košarkašice Spartaka pobijedile su Partizan (62-51) u derbiju 13. kola Prve lige i osvojile važne bodove za nastavak natjecanja. Poslije nekoliko lošijih igara »Golubice« su pred solidno ispunjenom Dvoranom sportova pokazale svoju kvalitetu i nadvisile rivalke iz Beograda.

Spartak: Džuver 13p, Vidović 16p, Erak 6p, Čabarkapa 2p, Ristić 16p, Lukač, Orozović 2p, Veselinović 2p, Anđelić 2p, Ajduković 3p i Kovačević.

Odbojka

Juniorke Spartaka prvakinja Vojvodine

Mlade odbojkašice Spartaka Azotare, pobjedom na završnom turniru prvenstva Vojvodine, osvojile su naslov juniorskih šampionki Pokrajine. U polufinalu su bile bolje od pančevačkog Dinama (3-2), a finale je donijelo pobjedu protiv Srema (3-1) i naslov prvaka.

ŽOK Spartak Azotara: Klisura, Gadnjai, Matić, Jovičić, Savić, T. Šimić, Lukić, Faćol, Zurovac, V. Šimić, Kmezić i Čović.

Stolni tenis

Stradala Sandra Paović

U teškoj prometnoj nesreći, prilikom prevrtanja klupskog kombija, teško je stradala jedna od najboljih hrvatskih stolnotenisačica Sandra Paović. Prema liječničkoj dijagnozi došlo je do ozljede kralježnice i sve prognoze glede daljnjeg oporavka su još uvijek upitne.

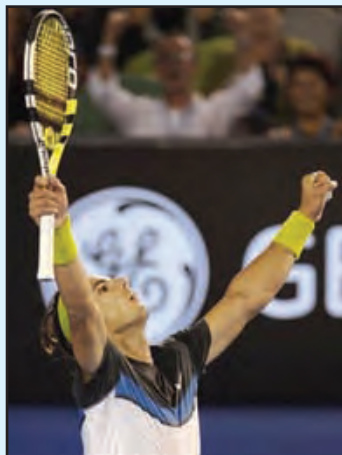
Skijanje

SP u Val d'Isereu

Od 2. – 15. veljače Val d'Isere će biti domaćin 40. skijaškog Svjetskog prvenstva na kojemu će, unatoč ozljede leđa, nastupiti i Ivica Kostelić, trenutačno vodeći skijaš u utrci za Zlatni globus. Uz njega,

hrvatske će boje braniti još i: Natko Zrnčić Dim, Dalibor Šamšal, Tin Široki, Ivan Ratkić i Danko Marinelli u muškoj, te Ana Jelušić, Nika Fleiss, Sofija Novoselić i Matea Ferk u ženskoj konkurenciji.

Tenis

Nadal i Williams

Rafael Nadal i Serena Williams pobjednici su prvoga Grand Slam turnira sezone. Pobjedama protiv Federera, odnosno Safine, Španjolac i Amerikanka opravdali su uloge favorita prije početka Australian Opena. Amerikanka se ovom pobjedom vratila na prvo mjesto WTA ljestvice smijenivši najbolju tenisačicu Srbije Jelenu Janković.

**DOLAZI PLIN DO VAS ?
ONDA POSJETITE NAS !**

CIM GAS

Cesta Jovana Mikića 56.

24000 Subotica

Tel: 024/621-000

www.cimgas.rs

**VRHUNSKA OPREMA I MONTAŽA SISTEMA
ZA GRIJANJE I KLIMATIZACIJU**

Drugo mjesto na SP-u

Hrvatska viceprvak svijeta

Poraz u finalu protiv Francuske zaustavio je izabranike Line Červara na putu do željenog naslova i zlatne medalje, ali je prvenstvo donijelo i veliku organizacijsku pobjedu

Piše: Dražen Prčić

Hrvatska nije prvak, ali je viceprvak svijeta. Devet uzastopnih pobjeda odvelo je najbolje hrvatske rukometaše do velikog nedjeljnog finala u zagrebačkoj Areni, ali je Francuska ovoga puta bila bolja (24-19) i posve zasluženom osvojila naslov najbolje svjetske reprezentacije. Iako je uvijek pobjede željna publika očekivala jedino zlato, i svjetsko srebro ima »zlatni sjaj«. Fenomenalna generacija vođena rukometnim genijalcem Červarom

u pamćenju navijača, ali najveću pobjedu, uz srebrno mjesto na podiju, izvojevala je Hrvatska. SP je prošao, ali su ostale prekrasne multifunkcionalne dvorane, koje će omogućiti brojnim naraštajima aktualnih i budućih sportaša kvalitetan razvoj i unapređenje kvalitete treninga i rada. Hrvatska, kao poznata turistička destinacija pokazala je spremnost organiziranja (dosad najvećeg sportskog događaja u svojoj povijesti) i velikog planetarnog natjecanja, a gradovi domaćini su na najbolji

liko europskih odličja, rukomet još uvijek tavori pred medijski jačim sportovima poput nogometa, košarke ili tenisa. No, zahvaljujući u velikoj mjeri upravo Hrvatima i rukometu »21. stoljeća« koji je patentiran pod vodstvom Line Červara, rukomet bi mogao postati znatno interesantniji za gledanje. Pune dvorane, ne samo prilikom susreta domaćina, dokaz su kako bi u dogledno vrijeme i manje važni susreti mogli privući pozornost većeg dijela javnosti (publike). Najbolji primjer je i ruko-

SP u brojkama

Uorganizaciji je sudjelovalo više od 10.000 ljudi, prodano je 90 posto ulaznica, na tribinama je bilo više od 200.000 gledatelja, bilo je 10.000 gostujućih navijača, a polufinalni susret Hrvatska – Poljska gledalo je 74 posto gledatelja u Hrvatskoj.

canja, jer ponekad sve riječi znaju biti suvišne nakon svega. Ipak, slika svečanog dočeka (još jednog u nizu) »srebrnih kauboj« na Trgu bana Jelačića, a vjerujem kako su je mnogi vidjeli, govori sama za sebe. Ljubav prema sportu i domovini, uz lijepo i pravo sportsko navijanje, najljepša je poruka svijetu. Hrvatska je spremna organizirati i velika natjecanja u drugim sportovima, Hrvatska živi za sport. A rukomet? Rukomet je hrvatski sport. Zahvaljujući: Aliloviću, Losretu, Baliću, Špremu, Hrvatini, Lackoviću, Metličiću, Duvnjaku, Voriću, Zrniću, Čupiću, Horvatu, Špoljariću, Braći Valčić, Gojunu, Kopljaru i svima koji su svoj trud utkali u još jedan veliki uspjeh najtrofejnije generacije.

osvojila je peto odličje na velikim natjecanjima. Peto odličje u samo šest godina.

HRVATSKA NAKON SP-a: Blagi veo zaborava već polagano prekriva dojmove s netom završenog 21. Svjetskog prvenstva u rukometu i život, posve normalno, nastavlja svojim uobičajenim tijekom. Još neko vrijeme prepričavat će se zgode i trenuci koji će dulje ostati

mogući način reprezentirali opće poznatu gostoljubivost i vještinu domaćinstva.

RUKOMET 21. STOLJEĆA: Iako je riječ o jednom od najtrofejnijih sportova na prostorima nekadašnje zajedničke države, sportu u kojemu je osvojeno nekoliko zlatnih olimpijskih medalja i naslova prvaka svijeta, a Hrvatska sama ima sve navedeno uz još neko-

metna Liga prvaka koja redovito privlači tisuće i tisuće ljubitelja ovoga sporta, koji imaju prilike, primjerice, uživati u bravurama jednog od najboljih svjetskih igrača Balića, najboljeg strijelca SP-a svih vremena Lazarova, talentiranog Duvnjaka i trenerske vještine »najtrofejnijeg izbornika«.

NAKON SVEGA: Što reći na koncu jednog ovako velikog natje-

Vori MVP

Igor Vori je proglašen za najboljeg igrača proteklog SP-a u Hrvatskoj, dok je Ivan Čupić drugi strijelac šampionata.

Stanko Klecin, svestrani majstor

S tamburom kroz život

*Izučio zanat pekara, pa nezadovoljan noćnim radom i zanat bravara * Bez posla u apatinskom brodogradilištu ostao nakon 20 godina rada * Tamburaš već 40 godina, a izrađuje i glazbala*

Piše: Ivan Andrašić

Pedesetpetgodišnji Stanko Klecin iz Sonte, »Katica za sve« svoje, kako često sam kaže druge obitelji, Kulturno prosvjetne zajednice Hrvata »Šokadija«, veliki je veseljak i šeret, a svestran je majstor. Poslije završene osnovne škole ostvario je san mnogih malih Šokaca toga i ranijih vremena, izučio je zanat pekara. Jedva punoljetan, počeo je i raditi i tako zarađivati svoj kruh. U početku mu se to jako dopadalo, razumljivo zbog plaće, no, ubrzo su se pojavili za njega nerješivi problemi. Još tijekom sedmog razreda osnovne škole započeo je učenje sviranja tambure.

TAMBURAŠ, PEKAR, TRAVAR, MASER...: Pokraj folklor, bila je tu i svirka u kavanama i Stanko je spoznao kako se sve to ne uklapa s noćnim radom pekara. »Najteže mi je bilo ostaviti tamburu kad je najljepše. Istina, kad sam dobio plaću, bio sam glavni, no, to bi brzo prošlo. Nekada je kod pekara ponedjeljak bio slobodan dan, pa bih tako za vikend, kad je mojim dečkima bilo najljepše, ja imao najviše posla. Brzo sam našao rješenje u prekvalifikaciji i tako sam od pekara postao bravar. Kako su me od malih nogu zanimale novotarije, ova prekvalifikacija mi nije bila teška. Uposlio sam se u apatinskom brodogradilištu, gdje sam radio sve do potkraj devedesetih, kad sam zbog općepoznatih događanja i negativnog ozračja napustio poduzeće«, priča nam Stanko. Po odlasku iz poduzeća posvetio se proizvodnji ljekovitoga bilja i biljnih preparata, a mnogi tvrde i kako je izuzetno dobar maser. »Imam jednoga rođaka u Harkanju, Mađarska i kad sam ostao bez posla povremeno sam nalazio kruha u toj poznatoj banji. Radeći pomoćne poslove upijao sam svaki pokret masera. To me je privlačilo poput magneta, jednostavno sam u sebi osjećao neku energiju, koju je trebalo iskoristiti. I jako puno sam čitao. Sate i sate proveo sam uz stručnu literaturu i puno toga sam naučio. I za pripremu biljnih preparata i čajeva potrebno je proučiti dosta napisanoga, ni to mi nije bilo teško. Upražnjavajući ove aktiv-

nosti upoznao sam jako širok krug ljudi i to je najveća vrijednost«, priča Stanko, dok nam pokazuje peć koju je sam izradio. U svojoj skromnosti ne hvali se vlastitim izumima u praksi primijenjenima u njegovom kućanstvu. Sam je radio peći za grijanje, a u dvorištu je vidljiva zidana peć, koju je izradio jesenas. Pokazuje nam obje i objašnjava kolike uštede u grijanju kuće postiže. »Za mene

tako da imam jako dobro grijanje uz minimalnu potrošnju ogrjeva. Peć u dvorištu, krušnu, bez koje se nije moglo zamisliti ni jedno staro šokačko kućanstvo, sazdao sam jesenas. Nekoliko godina sam, obilazeći teren, gdje god je bilo ušćevanih, ili bar ostataka, analizirao stare peći podunavskih Šokaca. Zaključio sam kako ne postoji nikakav jedinstven model, nego je veličina i trajnost peći

bi se cijela površina prekrila cerpicom i malo debljim slojem blata i to bi bio pod ložišta. Dozidao bi se svod i dimnjak i poslije sušenja peć bi se rabila. Zidalo se blatom, u koje se kao vezivni materijal dodavala svinjska dlaka i pljeva«, objašnjava Stanko.

TAMBURE: I ne samo da svira, nego i popravlja tambure, a i izrađuje nove. »Svoje prvo glazbalo napravio sam u šestom razredu. Bila je to primitivna električna gitara, ni nalik glazbalima, ali mojoj sreći nije bilo kraja, kad bih je uključio u radio, davala je nekakve zvuke. Ovoj pasiji ozbiljnije sam se posvetio po povratku s vojnog roka. Znanje sa 'krao' od drugih, pročitao sam puno literature, a tzv. 'tajne posla, otkrio sam kroz godine vlastitoga iskustva. Svoj prvi prim, izrađen prije tridesetak godina od trešnjevoga drveta poklonio sam bratu, on ga i danas čuva. Za izradu kvalitetnoga glazbala jako je bitan odabir drveta i kvaliteta pomoćnih materijala. Svakako, bitan je i postupak obrade odabranog drveta, no, to su već one male 'profesionalne tajne' svakoga od nas. Osobito mi je zadovoljstvo što se i danas svira na glazbalima izrađenim mojim rukama čak na drugom kontinentu. Još prije rata, po porudžbini, jedan prim izradio sam za jednu folklornu skupinu u Čikagu, USA, a drugi za jednu mađarsku skupinu u Torontu. Popravke radim stalno. Prije rata puno glazbala su mi na popravku donosili glazbenici iz Slavonije i Baranje, danas mahom iz ovoga dijela Bačke«, objašnjava Stanko. Danas je član KPZH »Šokadija«. Svira u novom tamburaškom sastavu, po potrebi popravljajući glazbala i na ostale širi razarajućeg pozitivnoga ozračja. Na dragovoljnim akcijama oko uređenja Doma Šokadije redovit je, a često se zna pokazati i svojim umijećem u pripremi starinskih jela. »Žanima me sve iz naše prošlosti, tako da su mi poznata i mnoga starinska jela, pa nastojim u svakoj prigodi to znati i pokazati. Ukoliko volite dah prošlosti, navratite koji put u dom Šokadije, nećete se pokajati«, priča Stanko ispraćajući me, po starom šokačkom običaju, do ulice.

je svaka novotarija izazov. Dugo sam 'lupao glavu' oko grijanja i konačno sam zamislio, a kasnije i realizirao zamišljeno. U oklop od debelog lima uzidao sam opeke i to blatom od žute zemlje, sa sistemom protoka zraka poput onoga primijenjenog u kaljevim pećima. Rješenje se pokazalo dobro, toplotna energija se ne gubi bespotrebno,

ovisila o imovnom stanju gazde kojemu je zidana. Ovo je modificirana 'švapska peć', rađena opekom starog formata, kakve su zidale Švabe, ali i jako rijetki imućniji Šokci. Za razliku od švapske peći, šokačka sirotinja je zidala manje, jednostavnije, najčešće od cerpića. Prvo bi se ozidao fundament, nasula bi se i nabila žuta zemlja, a onda

Emil Antunić, glazbenik iz Sombora

Glazba kao životni moto

Osim svog orkestra ima i obiteljski trio u kojem su pokraj njega kao glave obitelji i kćerke Ivana i Marina

Mnogi će Somborci reći kako najljepšu boju glasa u ovom gradu ima *Emil Antunić*, član orkestra »Gold«, čovjek kojemu je glazba profesija. Odrastao je u obitelji u kojoj je svatko ponešto pjevao, a tata je pomalo svirao gitaru. Emil je bio zaljubljen u tu gitaru ali tek je u osmom razredu osnovne škole dobio pravu gitaru i uz pomoć učitelja *Mišike*

prvi ozbiljniji bend je nastao krajem 84. godine kada sam krenuo u HKPD 'Vladimir Nazor', gdje sam susreo basista *Mišu Šomođvarca*, koji me je s vrata pitao kada je vidio da nosim tamburu: 'Hoćeš da pravimo orkestar?', odgovorio sam: 'Hoću!'. Nije rekao ni zdravo, ni dobar dan, niti Hvaljen Isus, već eto, odmah da pravimo orkestar.«

Emil Antunić pokraj svog orkestra ima i obiteljski trio u kojem su pokraj njega kao glave obitelji i kćerke *Ivana* i *Marina*. On se nada da će ovaj trio uskoro prerasti u kvartet, kada im se priključi mali *David* koji pohađa glazbeni vrtić. Ivana je završila srednju glazbenu školu u Novom Sadu, a Marina u Subotici i trenutačno su na Glazbenoj akademiji u Novom Sadu. Ivana je završila flautu, a Marina glasovir i tamburu a sada su na teoriji. Njihov otac u šali kaže kako će njegove kćerke biti profesionalci, a da je on profesionalac samo zbog činjenice da živi od glazbe.

Majora učio prve akorde i činio prve korake u šarolikom svijetu glazbe. Ipak, prije gitare Emil je svirao violinu u somborskoj filharmoniji, gdje je svirao i njegov učitelj *Mišika*. Od ovog glazbenog instrumenta je odustao iz pomalo neobičnog razloga – zbog gudala koje šušti na veoma visokim frekvencijama, a to najbolje čuje onaj koji svira violinu. Iako je prestao svirati ovaj instrument, nije prestao voljeti ga, kao što voli i sve druge glazbene instrumente između kojih ne može napraviti razliku, jer svaka melodija koju proizvode instrumenti lijepa je na svoj način. Sviranje gitare je prevagnulo, jer je praktična, laka za ponijeti i nije teška za držanje s obzirom da često svira svadbe i druge »maratonske« zabave. Pokraj gitare, Emil se dobro snalazi i s tamburaškim instrumentima: kontrom, primom i basprimom, a nerijetko za društvo zasvira i na harmonici ili glasoviru. Priznaje da bi se danas najviše morao potruditi oko sviranja violine, a pokraj spomenutih instrumenata privatno je učio svirati i trubu, klarinet i saksofon, jer jednostavno voli glazbene instrumente.

PRVI BEND: »Moj prvi bend je, kako to obično biva, bio rokerski. Postojali smo oko pola godine, što je za nas tada bilo dosta dugo, a zvali smo se po marki činele 'Zildijans'. Moj

Prva znanja je Emil stekao upravo u ovom društvu svirajući u folkloru kola, igre, razne plesove i pjesme, a s *Mišom Šomođvarcem* pravi orkestar »Lavočke« u koji su dolazili i zbog drugih poslova odlazili razni glazbenici, da bi se kasnije spojili s orkestrom »Gold«, kojima je otišao pjevač, gitarist i klavijaturist. Harmonikaš *Milan*, klavijaturist *Bandika* i gitarist Emil su popunili ovu prazninu, tako da orkestar »Gold« danas uspješno radi sa sedam članova.

OD GLAZBE SE MOŽE ŽIVJETI: »Situacija nije sjajna nigdje, pa tako ni u ugostiteljstvu. Nitko se ne može razbacivati novcem, nama nikad dosta novca, gazdama nikad dovoljno i čini mi se da je glavni problem tko će platiti taj porez. Kad bi se to reguliralo, u pravnom smislu bi bili zaštićeni i u mirovinu bismo mogli otići iz glazbe. Ali, velika su to davanja da bi jedan prosječan glazbenik kao ja toliko mogao izdvojiti. Kad bih to sve poplačao, onda bih imao neku minimalnu plaću, a sa svojih četrdeset godina ne želim tražiti drugi posao i baviti se nečim drugim. Zaštita glazbenika na samom radnom mjestu je nikakva. Nerijetko se nailazi na probleme od strane pijanih ili namrgođenih gostiju.«

Svatko treba raditi ono što voli

Onaj tko se namjerava baviti glazbom ili bilo kojom drugom kulturom, ne treba se povoditi za medijima, bez obzira jesu li su oni loši ili dobri, već se treba voditi svojom intuicijom. Svatko neka radi ono što voli. Tko voli džez neka svira džez, tko voli narodnu glazbu neka je svira i neka je se ne stidi. Neka svatko svira instrument koji voli, jer nije problem prijeći s harmonike na trubu. Ja sam i to pokušao i uvjerio se kako se uz rad može sve. Drago mi je da postoji sve više mladih ljudi koji se bave glazbom i vraćaju se akustičnoj glazbi. Ona ne može biti lošija od elektroničke, jer će i reperi i hip-hoperi jednoga dana odrasti i vratiti se finoj glazbi koju neću kategorizirati, jer svaka glazba koja ima svoj ekvivalent u akustičnom instrumentu je dobra, naravna i prirodna, poručuje Emil Antunić.

VIS »Antunić« je nastao iz ljubavi. U njihovom domu se uvijek nešto pjevušilo i sviralo, a pjevati u tri glasa uz pratnju tri akustična instrumenta je lijepo, ali se danas sve rjeđe vidi i čuje. Ovaj obiteljski sastav je sudjelovao na sva tri dosadašnja festivala hrvatskih duhovnih pjesama u Subotici »HosanaFest«, a pojedinačno su nastupali na Festivalu bunjevački pisama u Subotici, gdje je Emil 2002. godine pobijedio s kompozicijom »Pisma«, koju je otpjevao, a ujedno je autor glazbe i teksta. Kaže kako prilično rijetko sklada, a najteže mu je pisati tekstove jer je veoma samokritičan. No ipak, oni koji su čuli njegovu glazbu i tekstove mogli su se uvjeriti da je to itekako dobro i profesionalno obrađeno. Supruga Janja je ipak najveći kritičar i, kako kaže Emil, ona iz sjene vodi njihovo djelo.

Zlatko Gorjanac

**PETAK
6.2.2009.**

05.50 - Najava programa
05.55 - Trenutak spoznaje
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
07.05 - Vijesti
07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
07.35 - Vijesti
09.10 - Sve će biti dobro
10.00 - Vijesti
10.10 - Vijesti iz kulture
10.15 - Velegradnja 1.:
Searsov toranj,
dokumentarna serija
11.10 - Oprah Show
12.00 - Dnevnik
12.35 - Opijeni ljubavlu
13.25 - Dan za danom, emisija
14.30 - Vijesti
14.45 - Glas domovine
15.10 - Znanstvena petica
15.40 - Drugo mišljenje
16.15 - Hrvatska uživo - Vijesti
16.20 - Hrvatska uživo
17.55 - Iza ekrana
18.35 - Sve će biti dobro
19.30 - Dnevnik
20.10 - Brzi i žestoki, film
22.00 - Dnevnik 3
22.20 - Lica nacije
23.10 - Poslovne vijesti
23.15 - Vijesti iz kulture
23.30 - Dosjei X (4.), serija
00.15 - Zvezdane staze: Deep
Space Nine 4., serija
01.00 - Hotel Babylon 3.,
serija
01.50 - Oprah Show
02.35 - reprizni program
05.10 - Opijeni ljubavlu,
telenovela

07.10 - Najava programa
07.15 - Vatrogasne priče,
crtana serija
07.40 - Miki i prijatelji
08.05 - Na kraju ulice
08.20 - Petar Pan i gusari
08.45 - Hollyni junaci,
serija za djecu
09.15 - Beverly Hills 7., serija
10.00 - Prijenos sjednica
Hrvatskog sabora
10.50 - Val d'Isere: SP u
skijanju -
superkombinacija (Ž) -
spust, prijenos
12.00 - Prijenos sjednica
Hrvatskog sabora
13.50 - Val d'Isere: SP u
skijanju -
superkombinacija (Ž)
- slalom, prijenos
15.00 - Dva i pol muškarca 4.,
humoristična serija

15.20 - Povratak na novo,
humoristična serija
15.40 - Koga briga?
Samoubojstva mladih
16.15 - Drugi red partera,
emisija o kazalištu
17.00 - Tenis, ATP PBZ
Indoors 2009.,
prijenos 1. meča
19.30 - Crtani film
19.35 - Dragi John 4., serija
20.05 - Bez komentara
20.40 - Vijesti na Drugom
21.00 - Hotel Babylon 3.
21.55 - Državnik novog kova
1., humoristična serija
22.30 - Cold Blood:
Interference, mini-serija
00.00 - Tenis, ATP PBZ
Indoors 2009. -
snimka 2. meča
01.05 - Filmski maraton:
Mother's Testimony,
američki film
02.40 - Filmski maraton:
Facing The Enemy,
američki film
04.25 - TV raspored

05.20 Flintove avanture
05.40 Otvori svoje srce, serija
06.30 Čarobnjaci, crtana serija
06.55 Inspektor Gadget
07.20 Graditelj Bob
07.35 Pepa prašćić
07.45 Tomica i prijatelji
08.05 Pocoyo, crtana serija
08.30 Ezo TV, tarot show
09.30 Nova lova, TV igra
10.45 Lude 70-e, serija
11.15 Rebelde, serija
12.15 IN magazin,
showbiz emisija
12.50 Medij, serija
13.45 Navy CIS, serija
14.40 Inspektor Rex, serija
15.40 Samo ljubav 2, film
17.15 Vijesti Nove TV
17.45 Rebelde, serija
18.35 IN magazin by Bijele
udovice, showbiz
emisija
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Djevojke iz Coyote
bara, igrani film
21.50 Dodjela nagrada HR
Top 20
23.40 Vijesti
23.55 Teksški rendžer, film
01.30 Ezo TV, tarot show
02.30 Samo ljubav 2, film
03.55 Teksški rendžer, film
05.25 Kraj programa

06.55 Dexterov laboratorij,
(dvije epizode)

07.40 Korak po korak,
humoristična serija (R)
08.05 Kako sam upoznao vašu
majku, serija (R)
08.35 Punom parom,
kulinarski izazov (R)
09.15 Astro show, emisija
10.20 Kunolovac, kviz
11.20 Malcolm u sredini,
humoristična serija (R)
11.40 Dadilja,
humoristična serija (R)
12.15 Ekkluziv, magazin (R)
12.30 Vijesti
12.40 Reba, serija (R)
13.05 Večera za 5,
lifestyle emisija (R)
13.35 Marina, telenovela
14.30 Cobra 11, serija
15.20 Magnum, akcijska serija
16.15 Korak po korak, serija
16.40 Kako sam upoznao vašu
majku, serija
17.10 Malcolm u sredini,
humoristična serija
17.35 Dadilja, serija
18.00 Reba, serija
18.30 Vijesti
18.55 Ekkluziv, magazin
19.05 Večera za 5,
lifestyle emisija
19.35 Punom parom,
kulinarski izazov
20.00 Prislino slijetanje, igrani
film, akcijski triler
21.30 Klopka za milijunaša,
film, akcijska komedija
23.15 Vijesti
23.25 Fatalni susret,
igrani film, drama
00.55 Kunolovac, kviz

**SUBOTA
7.2.2009.**

05.35 - Najava programa
05.40 - Drugi red partera,
emisija o kazalištu
06.20 - Znanstvena petica
06.50 - Iza ekrana
07.20 - Ekološki raj Matta
Jamesa, dok. serija
08.00 - Vijesti
08.15 - Kinoteka - ciklus
klasičnog vesterna:
Bravados,
američki film
09.50 - Skica za portret
10.00 - Vijesti
10.15 - Kućni ljubimci
10.50 - Veterani mira, emisija
za branitelje
12.00 - Dnevnik
12.35 - Opijeni ljubavlu
13.20 - Prizma,
multinacionalni magazin
14.05 - Duhovni izazovi
14.35 - Reporter: Suvremeno
ropstvo

15.45 - Euromagazin
16.20 - Vijesti
16.35 - Hrvatska kulturna
baština
16.55 - Svirci moji,
glazbena emisija
17.45 - U istom loncu,
kulinarski show
18.30 - TV Bingo Show
19.15 - LOTO 7/39
19.30 - Dnevnik
20.10 - Evergreen, 1. dio (6/8)
21.25 - Evergreen, 2. dio (6/8)
22.10 - Mamutica,
kriminalistička serija
23.00 - Dnevnik 3
23.20 - Mothmnova
proročanstva,
američki film
01.20 - Filmski maraton:
Prevaranti,
američki film
03.00 - Filmski maraton:
Route 9, američki film
04.45 - Garaža
05.15 - Opijeni ljubavlu,
telenovela

07.00 - TV vodič
07.20 - Najava programa
07.25 - Disneyjevi crtići:
Šiljo i sportovi
07.45 - Disneyjevi crtići:
Kuzco - careva
nova škola
08.10 - Danica
08.15 - Čarobna ploča -
učimo engleski
08.30 - Ninin kutak
08.40 - Pripovjedač
09.05 - Pokusi koji su
promijenili svijet (3/6)
09.25 - Navrh jezika
09.35 - Kokice
09.50 - Parlaonica
10.50 - Val d'Isere: SP u
alpskom skijanju -
spust (M), prijenos
12.10 - Briljanteen
12.55 - Dr. Who 3.,
serija za djecu
13.40 - Jazz za početnike (2/7)
14.10 - Prirodni svijet: Vuk
koji je promijenio
Ameriku, dok. film
15.00 - KS automagazin
15.30 - Ribolov, američki film
17.00 - Tenis, ATP PBZ
Indoors 2009., prijenos
1. polufinalnog meča
19.25 - Garaža
20.00 - Tenis, ATP PBZ
Indoors 2009., prijenos
2. polufinalnog meča
22.05 - Ruke,
dokumentarni film
23.05 - Imam pjesmu za tebe
- R.Šerbedžija/

M.Tadić (1/2)

00.05 - Sportske vijesti
00.15 - Noć u kazalištu
01.55 - TV raspored

05:35 Čarobnjaci, crtana serija
06:00 Code lyoko,
crtana serija
06:25 Yu-Gi-Oh GX,
crtana serija
06:50 Superheroj Spiderman,
crtana serija
07:15 Iron Kid, crtana serija
07:40 Fifi i cvjetno društvo,
crtana serija
07:50 Roary, crtana serija
08:05 Dora istražuje,
crtana serija
08:30 Ezo TV, tarot show
09:30 Nova lova, TV igra
10:20 Čarobnice, serija
11:20 Smallville, serija
13:20 Most na rijeci Kwai,
igrani film
16:15 Sekunde do katastrofe,
serija
17:15 Vijesti
17:20 Kod Ane,
kulinarski show
18:00 Nad lipom 35, show
19:15 Dnevnik Nove TV
20:00 Nestale, igrani film
22:25 Posljednji Mohikanac,
igrani film
00:25 Bilo jednom u Americi,
igrani film
04:00 Čarobnice, serija
04:45 Sekunde do katastrofe,
serija
05:30 Kraj programa

07.25 Marina, telenovela (R)
08.15 Magnum,
akcijska serija (R)
09.05 Najbolje godine,
humoristična serija
09.30 Krava i Pilić,
crtana serija
09.55 Astro boy, crtana serija
10.15 Spiderman, crtana serija
10.40 Dexterov laboratorij,
crtana serija
11.05 Maheri, dramska serija
12.00 Ritam srca,
dramska serija
12.50 Luckyjeva velika
pustolovina, igrani
film, obiteljski
14.30 Vijesti
14.35 Dan u New Yorku,
igrani film, komedija
16.10 Ludi provod,
igrani film, komedija
17.50 Zvijezde Ekstra: 25
zvijezda na rubu smrti
(2. dio), zabavna emisija

18.30 Vijesti
19.00 Eksploziv, magazin
20.00 Dan poslije sutra,
igrani film,
avanturistički /
znanstveno-fantastični
22.05 Posljednja bitka, igrani
film, triler
00.15 U snovima, igrani film,
horor/triler
01.55 Kunolovac, kviz

NEDJELJA 8.2.2009.

06.00 - Najava programa
06.05 - Svirci moji,
glazbena emisija
06.50 - Glas domovine
07.15 - Euromagazin
08.00 - Vijesti
08.10 - Koncert: Njemačka
noć u Zagrebu -
komorna
glazba Eislera,
Schumann i
Mendelssohna
09.25 - Opera Box
10.00 - Vijesti
10.20 - Foylov rat 6.,
mini-serija
12.00 - Dnevnik
12.30 - Plodovi zemlje
13.25 - Split: More
14.00 - Nedjeljom u dva
15.02 - Fotografija u Hrvatskoj
15.10 - Mir i dobro
15.40 - Jelovnici izgubljenog
vremena
16.05 - Vijesti
16.20 - Arhitektonske
pustolovine Dana
Cruickshanka,
dokumentarna serija
17.15 - Lijepom našom:
Solin (2/2)
18.05 - U istom loncu,
kulinarski show
18.40 - Profesije osobno:
Faktor rizika,
dokumentarna serija
19.13 - Croatia škola
osiguranja
19.15 - LOTO 6/45
19.30 - Dnevnik
20.10 - 1 protiv 100, kviz
21.10 - Anno Domini 1573.,
TV serija
22.10 - Paralele
22.45 - Rizzi-bizzi
23.35 - Dnevnik 3
23.50 - Vijesti iz kulture
00.00 - Filmski maraton: My
Life so far, britansko-
američki film
01.30 - Filmski maraton:
Living in Fear,
britanski film
03.00 - Arhitektonske

pustolovine Dana
Cruickshanka,
dokumentarna serija
03.50 - Fotografija u Hrvatskoj
04.05 - Lijepom našom:
Solin (2/2)
04.50 - Plodovi zemlje
05.40 - Split: More

08.05 - Najava programa
08.10 - Dexterov laboratorij
08.35 - Lockie Leonard
09.00 - Bland tistlar, švedski
animirani film
09.50 - Nora Fora,
TV igra za djecu
10.40 - Biblija
10.50 - Portret mjesta i
Crkve: Vivodina
11.00 - Vivodina: Misa,
prijenos
12.05 - Potpis zločina,
dokumentarni film
12.50 - Val d'Isere: SP u
alpskom skijanju -
spust (Ž)
14.10 - Hannah Montana,
serija za mlade
14.35 - Tree Hill 5.,
serija za mlade
15.25 - Vaterpolo, EL: Mladost
- Jadran HN, prijenos
16.45 - Sportska popuna
17.00 - Tenis, ATP PBZ
Indoors - finale,
prijenos
19.35 - Garaža
22.00 - Strani dok. film
22.55 - Sportske vijesti
23.05 - Filmski klub:
Amarcord, talijanski
film
01.05 - Prikračeni 2., serija
01.30 - TV raspored

06:00 Čarobnjaci, crtana serija
06:25 Code lyoko
06:50 Yu-Gi-Oh GX
07:15 Superheroj Spiderman
07:40 Iron Kid, crtana serija
08:05 Fifi i cvjetno društvo
08:15 Roary, crtana serija
08:25 Dora istražuje
08:50 Automotiv,
auto-moto magazin
09:20 Novac,
business magazin
09:50 U sedmom nebu, serija
10:45 Lanac sudbine, serija
11:40 Kućanice iz visokog
društva, serija
12:40 Samo je jedan pravi
13:10 Iznenadjenje, igrani film
15:10 Posljednji Mohikanac,
igrani film
17:15 Vijesti

17:20 Bračne vode, serija
18:00 Lud, zbunjen, normalan
19:15 Dnevnik Nove TV
20:00 Nad lipom 35, show
21:05 Slučajni špijun,
igrani film
22:45 Red Carpet,
showbiz magazin
00:00 Svi mrze Chrisa, serija
00:30 Nestale, igrani film
02:45 Red Carpet,
showbiz magazin
04:00 Kraj programa

06.50 Ritam srca, serija (R)
07.35 Jedna od dečki, serija
08.05 Krava i Pilić, (R)
08.25 Astro boy, (R)
08.50 Spiderman, (R)
09.15 Dexterov laboratorij, (R)
09.40 Samov život, serija
(dvije epizode)
10.30 Dečki mog života,
igrani film,
humorna drama
12.40 Povratak pravdi,
igrani film, drama
14.15 Vijesti
14.25 Premier League,
prijenos
16.25 Discovery: Modni
fanatik (2. dio),
dokumentarna emisija
17.20 Odred za čistoću,
dokumentarna emisija
17.50 Ekkluziv, magazin
18.30 Vijesti
19.00 Kraljevi leda,
dokumentarna emisija
20.00 James Bond 007: Svijet
nije dovoljan,
igrani film, akcijski
22.10 CSI: Miami, serija
23.00 Glasnici vjetrova, film
01.10 Kunolovac, kviz

PONEDJELJAK 9.2.2009.

06.10 - Najava programa
06.15 - Drugo mišljenje
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
07.05 - Vijesti
09.05 - Croatia škola
osiguranja
09.10 - Sve će biti dobro
10.00 - Vijesti
10.15 - Velegradnja 1.:
Petronasovi tornjevi
blizanci, dok.serija
11.10 - Treća dob, emisija
za umirovljenike
12.00 - Dnevnik
12.35 - Opijeni ljubavlju
13.25 - Dan za danom, emisija
14.30 - Vijesti

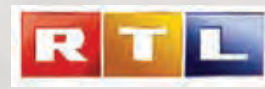
14.45 - Normalan život,
emisija o osobama
s invaliditetom
15.35 - Direkt
16.10 - Hrvatska uživo - Vijesti
16.15 - Hrvatska uživo
17.45 - Najslabija karika, kviz
18.35 - Sve će biti dobro
19.30 - Dnevnik
20.10 - Kad mrtvi zapjevaju,
hrvatski film
21.55 - Potrošački kod
22.30 - Otvoreno
23.35 - Dnevnik 3
23.50 - Poslovne vijesti
23.55 - Vijesti iz kulture
00.05 - Dosjei X (4.), serija
00.50 - Zvezdane staze: Deep
Space Nine 4., serija
01.35 - Momci s Madisona
02.20 - Kalifornikacija, serija
02.45 - Sutkinja Amy 6., serija
03.30 - reprizni program

05.10 - Opijeni ljubavlju
07.00 - Vatrogasne priče
07.20 - Miki i prijatelji
07.45 - TV vrtić
08.05 - Čarobna ploča
(2. razred)
08.20 - Petar Pan i gusari
08.45 - Beverly Hills 7., serija
09.30 - SP u alpskom skijanju
- emisija
09.50 - Val d'Isere: SP u
alpskom skijanju,
superkombinacija (M)
- spust, prijenos
11.15 - SP u alpskom skijanju
- emisija
11.35 - Evergreen (6/8)
13.30 - SP u alpskom skijanju
- emisija
13.50 - Val d'Isere: SP u
alpskom skijanju,
superkombinacija (M)
- slalom, prijenos
14.45 - SP u alpskom skijanju
- emisija
15.15 - popuna
15.40 - Ta politiká
15.50 - Kako žive životinje
16.15 - Dva i pol muškarca 4.
16.35 - Povratak na novo, serija
17.00 - Sutkinja Amy 6., serija
17.50 - Županijska panorama
18.15 - Vijesti na Drugom
18.35 - Na rubu znanosti:
David Icke - Priroda
stvarnosti (1/2)
19.20 - Crtani film
19.35 - Dragi John 4., serija
20.05 - Renaissance Man, film
22.15 - Vijesti na Drugom
22.30 - Zakon!, domaća serija
23.05 - Momci s Madisona
23.55 - Kalifornikacija, serija
00.25 - Ciklus horora: Cry
Wolf, američki film

05:20 Flintove avanture
05:40 Otvori svoje srce, serija
06:30 Čarobnjaci, crtana serija
06:55 Inspektor Gadget
07:20 Graditelj Bob
07:35 Pepa prašćić
07:45 Tomica i prijatelji
08:05 Pocoyo, crtana serija
08:30 Ezo TV, tarot show
09:30 Nova lova, TV igra
10:35 Inspektor Rex, serija
11:35 IN magazin,
showbiz emisija
12:10 Medij, serija
13:05 Rebelde, serija
14:05 Navy CIS, serija
15:10 Iznenadjenje, igrani film
17:15 Vijesti Nove TV
17:35 Inspektor Rex, serija
18:30 IN magazin,
showbiz emisija
19:15 Dnevnik Nove TV
20:00 Protuudar, igrani film
21:45 Kašmir mafija, serija
22:40 Eli Stone, serija
23:40 Vijesti
23:55 Seks i grad, serija
00:25 Seinfeld, serija
00:55 Navy CIS, serija
01:40 Ezo TV, tarot show
02:40 Protuudar, igrani film
04:20 Medij, serija
05:05 Kraj programa

07.15 Dexterov laboratorij
07.40 Korak po korak, (R)
08.05 Kako sam upoznao vašu
majku, serija (R)
08.35 Punom parom,
kulinarski izazov (R)
09.15 Astro show, emisija
10.20 Kunolovac, kviz
11.20 Malcolm u sredini, (R)
11.45 Dadija, serija (R)
12.15 Ekkluziv, magazin (R)
12.30 Vijesti
12.40 Reba, serija (R)
13.05 Večera za 5,
lifestyle emisija (R)
13.35 Marina, telenovela
14.30 Cobra 11, serija
15.20 Magnum, akcijska serija
16.15 Korak po korak, serija
16.40 Kako sam upoznao vašu
majku, serija
17.10 Malcolm u sredini, serija
17.35 Dadija, serija
18.00 Reba, serija
18.30 Vijesti
18.55 Ekkluziv, magazin
19.05 Večera za 5,
lifestyle emisija
19.35 Punom parom,
kulinarski izazov

20.00 Američki ninja 2:
Sučelјavanje, film
21.35 Operacija Swordfish,
film, akcijski triler
23.20 Vijesti
23.30 Kunolovac, kviz
01.30 Otet, znanstveno-
fantastična serija

UTORAK 10.2.2009.

05.50 - Najava programa
05.55 - Normalan život,
emisija o osobama
s invaliditetom
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
07.05 - Vijesti
07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
07.35 - Vijesti
09.10 - Sve će biti dobro
10.00 - Vijesti
10.15 - Velegradnja 1.: San
Francisco - Most
Golden Gate, dok. serija
11.10 - Ekološki raj Matta
Jamesa, dok. serija
11.40 - Hrvatska kulturna
baština
12.00 - Dnevnik
12.35 - Opiјeni ljubavlju
13.25 - Dan za danom, emisija
14.30 - Vijesti
14.45 - Među nama
15.35 - E, moj jablane -
emisija pučke i
predajne kulture
16.10 - Hrvatska uživo - Vijesti
16.15 - Hrvatska uživo
17.45 - Najslabija karika, kviz
18.35 - Sve će biti dobro
19.30 - Dnevnik
20.10 - Globalno sijelo
20.45 - Junaci Domovinskog
rata: Ratnik u zrcalu
vremena, dok. serija
21.30 - Poslovni klub
22.05 - Otvoreno
23.10 - Dnevnik 3
23.25 - Poslovne vijesti
23.40 - Dosjei X (4.), serija
00.25 - Zvezdane staze: Deep
Space Nine 4., serija
01.10 - CSI: Miami 6., serija
01.55 - Zovem se Earl 2., serija
02.15 - Sutkinja Amy 6., serija
03.00 - E, moj jablane -
emisija pučke i
predajne kulture
03.30 - Drugi format
04.10 - Globalno sijelo
04.40 - Poslovni klub
05.10 - Opiјeni ljubavlju

07.05 - Vatrogasne priče
07.25 - Miki i prijatelji

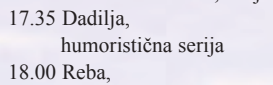
07.50 - TV vrtić
08.25 - Petar Pan i gusari
08.50 - Hollyni junaci, serija
09.15 - Beverly Hills 7., serija
10.00 - King of the World,
američki film
11.30 - Na prvi pogled, serija
11.55 - Antologija hrvatskoga
glumišta - Marijan
Matković: eraklo
13.30 - Igrani film (strani)
14.50 - Obični ljudi, TV serija
15.40 - Navrh jezika
15.50 - Pokusi koji su
promijenili svijet (4/6)
16.15 - Dva i pol muškarca 4.,
16.35 - Povratak na novo, serija
17.00 - Sutkinja Amy 6., serija
17.50 - Županijska panorama
18.15 - Vijesti na Drugom
18.35 - Drugi format
19.20 - Crtani film
19.35 - Dragi John 4., serija
20.05 - Domaći igrani film
21.45 - Vijesti na Drugom
22.05 - CSI: Miami 6., serija
22.55 - Zovem se Earl 2., serija
23.20 - Ciklus europskog
filma: Hermano,
talijanski film

05.20 Čarobnjaci, crtana serija
05.40 Otvori svoje srce, serija
06.30 Čarobnjaci, crtana serija
06.55 Inspektor Gadget
07.20 Graditelj Bob
07.35 Pepa praščić
07.45 Tomica i prijatelji
08.05 Pocoyo, crtana serija
08.30 Ezo TV, tarot show
09.30 Nova lova, TV igra
10.30 Kralj Queensa, serija
11.00 Inspektor Rex, serija
11.55 IN magazin,
showbiz emisija
12.35 Medij, serija
13.30 Rebelde, serija
14.30 Navy CIS, serija
15.25 Slučajni špijun, film
17.15 Vijesti Nove TV
17.35 Inspektor Rex, serija
18.30 IN magazin,
showbiz emisija
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Trenutak istine,
game show
21.00 Plavuša, igrani film
22.45 Pod nož, serija
23.45 Vijesti
00.00 Seks i grad, serija
00.30 Seinfeld, serija
01.00 Navy CIS, serija
01.45 Ezo TV, tarot show
02.45 Crveni orao 1, film
04.15 Medij, serija
05.00 Kraj programa

06.55 Dexterov laboratorij,
(dvije epizode)
07.40 Korak po korak, (R)
08.05 Kako sam upoznao vašu
majku, serija (R)
08.35 Punom parom,
kulinarski izazov (R)
09.15 Astro show, emisija
10.20 Kunolovac, kviz
11.20 Malcolm u sredini, (R)
11.45 Dadija, serija (R)
12.15 Ekkluziv, magazin (R)
12.30 Vijesti
12.40 Reba, serija (R)
13.05 Večera za 5,
lifestyle emisija (R)
13.35 Marina, telenovela
14.30 Cobra 11, serija
15.20 Magnum, akcijska serija
16.15 Korak po korak, serija
16.40 Kako sam upoznao vašu
majku, serija
17.10 Malcolm u sredini, serija
17.35 Dadija,
humoristična serija
18.00 Reba,
humoristična serija
18.30 Vijesti
18.55 Ekkluziv, magazin
19.05 Večera za 5,
lifestyle emisija
19.35 Punom parom,
kulinarski izazov
20.00 Moja 3 zida, serija
20.55 Bibin svijet, serija
21.35 Klub prvih supruga,
igrani film, komedija
23.20 Putnik, znanstveno-
fantastična drama
00.10 Vijesti
00.20 Kunolovac, kviz

07.00 - Najava programa
07.05 - Vatrogasne priče
07.25 - Miki i prijatelji
07.50 - TV vrtić
08.25 - Petar Pan i gusari,
08.50 - Hollyni junaci, serija
09.15 - Beverly Hills 7., serija
10.00 - Prijenos sjednica
Hrvatskog sabora
13.35 - reprizni program
14.50 - Obični ljudi, TV serija
15.40 - Domaća fronta, irski
dok. film za mlade
15.55 - Kokice
16.15 - Dva i pol muškarca 4.,
16.35 - Povratak na novo,
humoristična serija
17.00 - Sutkinja Amy 6., serija
17.50 - Županijska panorama
18.15 - Vijesti na Drugom
18.35 - Scientia croatica
19.05 - Znanstvene vijesti
19.20 - Crtani film
19.35 - Dragi John 4., serija
20.05 - Ususret DORI (2/3)
20.40 - Vijesti na Drugom
21.00 - Nepomirljivi, film
23.10 - E-Ring, serija
00.00 - Crna kutija
00.30 - Obavještajci 5., serija
01.15 - TV raspored

SRIJEDA 11.2.2009.

05.50 - Najava programa
05.55 - Među nama
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
07.05 - Vijesti
07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
07.35 - Vijesti
09.10 - Sve će biti dobro
10.00 - Vijesti
10.15 - Velegradnja 1.:
Nizozemski
sjevenomorski zid,
dokumentarna serija
11.10 - Oprah Show
12.00 - Dnevnik
12.35 - Opiјeni ljubavlju
13.25 - Dan za danom, emisija
14.30 - Vijesti
14.45 - Riječ i život,
religijski program
15.35 - Alpe-Dunav-Jadran
16.10 - Hrvatska uživo - Vijesti
16.15 - Hrvatska uživo
17.45 - Najslabija karika, kviz
18.35 - Sve će biti dobro

19.30 - Dnevnik
20.10 - Idemo na put s
Goranom Milićem:
Južna Amerika
21.00 - Luda kuća 4., TV serija
21.40 - Proces
22.15 - Otvoreno
23.25 - Dnevnik 3
23.40 - Poslovne vijesti
23.55 - Dosjei X (4.), serija
00.40 - Zvezdane staze: Deep
Space Nine 4., serija
01.25 - E-Ring, serija
02.10 - Sutkinja Amy 6., serija
02.55 - Prekid programa radi
redovnog održavanja
odašiljača
04.40 - Proces
05.10 - Opiјeni ljubavlju

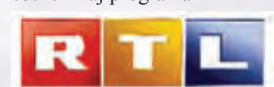

07.00 - Najava programa
07.05 - Vatrogasne priče
07.25 - Miki i prijatelji
07.50 - TV vrtić
08.25 - Petar Pan i gusari,
08.50 - Hollyni junaci, serija
09.15 - Beverly Hills 7., serija
10.00 - Prijenos sjednica
Hrvatskog sabora
13.35 - reprizni program
14.50 - Obični ljudi, TV serija
15.40 - Domaća fronta, irski
dok. film za mlade
15.55 - Kokice
16.15 - Dva i pol muškarca 4.,
16.35 - Povratak na novo,
humoristična serija
17.00 - Sutkinja Amy 6., serija
17.50 - Županijska panorama
18.15 - Vijesti na Drugom
18.35 - Scientia croatica
19.05 - Znanstvene vijesti
19.20 - Crtani film
19.35 - Dragi John 4., serija
20.05 - Ususret DORI (2/3)
20.40 - Vijesti na Drugom
21.00 - Nepomirljivi, film
23.10 - E-Ring, serija
00.00 - Crna kutija
00.30 - Obavještajci 5., serija
01.15 - TV raspored

05.20 Čarobnjaci, crtana serija
05.40 Otvori svoje srce, serija
06.30 Čarobnjaci, crtana serija
06.55 Inspektor Gadget
07.20 Graditelj Bob
07.35 Pepa praščić
07.45 Tomica i prijatelji
08.05 Pocoyo, crtana serija
08.30 Ezo TV, tarot show
09.30 Nova lova, TV igra
11.00 Inspektor Rex, serija
11.55 IN magazin,
showbiz emisija
12.35 Medij, serija

13.30 Rebelde, serija
14.30 Navy CIS, serija
15.25 Plavuša, igrani film
17.15 Vijesti Nove TV
17.35 Inspektor Rex, serija
18.30 IN magazin,
showbiz emisija
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Lud, zbunjen, normalan
21.00 Zauvijek mlad, specijal
21.35 Kućanice, serija
23.15 Vijesti
23.30 Seks i grad, serija
00.00 Seinfeld, serija
00.25 Navy CIS, serija
01.15 Ezo TV, tarot show
02.15 Crveni orao 2, film
03.45 Medij, serija
04.30 Seks i grad, serija
04:55 Seinfeld, serija
05:20 Kraj programa

06.55 Dexterov laboratorij,
(dvije epizode)
07.40 Korak po korak, (R)
08.05 Kako sam upoznao vašu
majku, serija (R)
08.35 Punom parom,
kulinarski izazov (R)
09.15 Astro show, emisija
10.20 Kunolovac, kviz
11.20 Malcolm u sredini, (R)
11.45 Dadija, serija (R)
12.15 Ekkluziv, magazin (R)
12.30 Vijesti
12.40 Reba, serija (R)
13.05 Večera za 5,
lifestyle emisija (R)
13.35 Marina, telenovela
14.30 Cobra 11, serija
15.20 Magnum, akcijska serija
16.15 Korak po korak, serija
16.40 Kako sam upoznao vašu
majku, serija
17.10 Malcolm u sredini, serija
17.35 Dadija, serija
18.00 Reba, serija
18.30 Vijesti
18.55 Ekkluziv, magazin
19.05 Večera za 5,
lifestyle emisija
19.35 Punom parom,
kulinarski izazov
20.00 CSI: New York, serija
20.50 Zaboravljeni slučaj, serija
21.40 Dexter, serija
22.45 Bratstvo, serija
23.40 Vijesti
23.50 Kunolovac, kviz
01.50 Otet, serija

ČETVRTAK 12.2.2009.

05.55 - Riječ i život,
religijski program

07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
 07.05 - Vijesti
 09.10 - Sve će biti dobro
 10.00 - Vijesti
 10.15 - Velegradnja 1.: Brana Itaipu, dok. serija
 11.10 - Oprah Show
 12.00 - Dnevnik
 12.35 - Opijeni ljubavlju
 13.25 - Dan za danom, emisija
 14.30 - Vijesti
 14.45 - Trenutak spoznaje
 15.35 - Osam kuhara, dokumentarni film
 17.45 - Najslabija karika, kviz
 18.35 - Sve će biti dobro
 19.30 - Dnevnik
 20.10 - 1 protiv 100, kviz
 21.10 - Dossier.hr
 22.00 - Pola ure kulture
 22.35 - Otvoreno
 23.25 - Dnevnik 3
 23.40 - Poslovne vijesti
 23.45 - Vijesti iz kulture
 23.55 - Dosjei X (4.), serija
 00.40 - Zvezdane staze: Deep Space Nine 4., serija
 01.25 - Blizu doma, serija
 02.10 - Sutkinja Amy 6., serija
 02.55 - Fotografija u Hrvatskoj
 03.15 - Tekstura, emisija o knjigama
 03.55 - Pola ure kulture
 04.25 - Dossier.hr
 05.10 - Opijeni ljubavlju

06.55 - Vatrogasne priče
 07.15 - Miki i prijatelji
 07.40 - TV vrtić
 08.15 - Petar Pan i gusari
 08.40 - Hollyni junaci, serija
 09.05 - Beverly Hills 7., serija
 09.50 - Val d'Isere: SP u alpskom skijanju - veleslalom (Ž), prijenos 1. vožnje
 11.00 - Prijenos sjednica Hrvatskog sabora
 13.25 - Val d'Isere: SP u alpskom skijanju - veleslalom (Ž), prijenos 2. vožnje
 14.20 - Slikovnica
 14.50 - Obični ljudi, TV serija
 15.40 - Koga briga?
 16.15 - Dva i pol muškarca 4.
 16.35 - Povratak na novo
 16.55 - Tekstura, emisija o knjigama
 17.40 - Županijska panorama
 18.05 - Vijesti na Drugom
 18.15 - Košarka, EL - emisija
 18.25 - Košarka, EL: Cibona - Fenerbahce Ulker, prijenos
 20.20 - Košarka, EL - emisija
 20.35 - Vijesti na Drugom
 20.55 - Sirena za uzbunu, film
 22.50 - Blizu doma, serija
 23.35 - Vrijeme je za jazz
 00.35 - Obavještajci 5., serija

05:20 Čarobnjaci, crtana serija
 05:40 Otvori svoje srce, serija
 06:30 Čarobnjaci, crtana serija

6. veljače 2009.

06:55 Inspektor Gadget
 07:20 Graditelj Bob
 07:35 Pepa prašćić
 07:45 Tomica i prijatelji
 08:05 Pocoyo, crtana serija
 08:30 Ezo TV, tarot show
 09:30 Nova lova, TV igra
 10:45 Inspektor Rex, serija
 11:45 IN magazin, showbiz emisija
 12:20 Medij, serija
 13:15 Rebelde, serija
 14:15 Navy CIS, serija
 15:10 Henryjev povratak, film
 17:15 Vijesti Nove TV
 17:35 Inspektor Rex, serija
 18:30 IN magazin, showbiz emisija
 19:15 Dnevnik Nove TV
 20:00 Istraga, kriminalistički magazin
 21:00 Istraga - rekonstrukcija
 21:15 Provjereno, informativni magazin
 22:10 Trenutak istine, game show
 23:10 Vijesti
 23:25 Seks i grad, serija
 23:55 Seinfeld, serija
 00:20 Navy CIS, serija
 01:20 Ezo TV, tarot show
 02:20 Henryjev povratak, film
 04:05 Medij, serija
 04:50 Seks i grad, serija
 05:20 Kraj programa

06.55 Dexterov laboratorij, (dvije epizode)
 07.40 Korak po korak, (R)
 08.05 Kako sam upoznao vašu majku, serija (R)
 08.35 Punom parom, kulinarski izazov (R)
 09.15 Astro show, emisija
 10.20 Kunolovac, kviz
 11.20 Malcolm u sredini, (R)
 11.45 Dadilja, serija (R)
 12.15 Ekkluziv, magazin (R)
 12.30 Vijesti
 12.40 Reba, serija (R)
 13.05 Večera za 5, lifestyle emisija (R)
 13.35 Marina, telenovela
 14.30 Cobra 11, serija
 15.20 Magnum, akcijska serija
 16.15 Korak po korak, serija
 16.40 Kako sam upoznao vašu majku, serija
 17.10 Malcolm u sredini, serija
 17.35 Dadilja, serija
 18.00 Reba, serija
 18.30 Vijesti
 18.55 Ekkluziv, magazin
 19.05 Večera za 5, lifestyle emisija
 19.35 Punom parom, kulinarski izazov
 20.00 Ljubav je na selu, dokumentarna sapunica
 20.55 Uvod u anatomiju, serija
 21.45 Kućanice, serija
 22.35 Trava, humorna dramska serija (dvije epizode)
 23.45 Vijesti
 23.55 Ženski klan, kriminalistička serija
 00.45 Kunolovac, kviz

PRIZMA

Emisija na hrvatskom jeziku »Prizma« emitira se svake druge subote u 16.30 na RTV2 a repriza utorkom u 12.10 sati. E-mail emisije je: prizma@rtv.co.yu

KRONIKA

Polusatna televizijska emisija na hrvatskom jeziku »Kronika« emitira se na subotičkoj TV K23 nedjeljom 13 sati, i na somborskoj TV Spektar, također nedjeljom u 13 sati. Polusatna radijska emisija »Kronika« emitira se na valovima Radio Sombora, nedjeljom u 12 sati.

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku »Zvuci bačke ravnice« emitira se četvrtkom u 19 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

GLAS DOMOVINE

Emisija o životu Hrvata izvan domovine pod nazivom »Glas domovine«, emitira se na HRT1 petkom u 14,45 sati.

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

SHEMA ZA RADNE DANE:

18,00 - 19,00

- Najava programa
- Večernji dnevnik
- Agencijske vijesti iz zemlje
- Agencijske vijesti iz RH
- Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
- Jezični savjetnik 'Govorimo hrvatski'

19,00 - 19,30

- Poetski predah
- 'Popularne melodije' - zabavna glazba (ponedjeljkom)
- 'Na valovima hrvatske glazbene tradicije' - narodna glazba (utorkom)
- 'Veliki majstori glazbe' - ozbiljna glazba (srijedom)
- 'Rock vremeplov' (četvrtkom)
- 'Minute za jazz' (petkom)

19,30 - 20,00

- 'Europski magazin' - magazin Radija Deutsche Welle (ponedjeljkom)
- 'Kulturna povijest' (utorkom)
- 'Putokazi' (srijedom)
- 'Iz hrvatske književne baštine' (četvrtkom)
- 'Tjedni vodič' (petkom)

20,00 - 20,30

- 'Aktualije' (ponedjeljkom)
- 'DW Puls' - regionalni magazin Radija Deutsche Welle (utorkom)
- 'Otvoreni studio' (srijedom)
- 'Kultur café' - magazin iz kulture Radija Deutsche Welle (četvrtkom)
- Emisija za mlade (petkom)

20,30 - 21,00

- Narodna glazba
- Blic vijesti i odjava programa

SHEMA ZA DANE VIKENDA:

Subota

- 18,00 Najava programa, Vijesti dana, Kronologija, zabavna glazba
- 18,30 'Deutsch - warum nicht?' - tečaj njemačkog jezika Radija Deutsche Welle
- 19,00 'Vjerska emisija', duhovna glazba
- 20,00 'Razgovor s povodom', narodna glazba
- 20,55 Odjava programa

Nedjelja

- 18,00 Najava programa, Vijesti dana
- 18,10 Nedjeljni mozaik (kronologija, komentar, zanimljivosti, zabavna glazba)
- 18,30 'Deutsch - warum nicht?' - tečaj njemačkog jezika Radija Deutsche Welle
- 19,30 Emisija za djecu
- 20,00 'Ljudi nizine' - talk show Bele Franciskovića
- 20,30 Narodna glazba
- 20,55 Odjava programa

104, 4 Mhz

KRIŽALJKA

www.kviskoteka.hr

[illegible]

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS